

We Lwowie, dnia 9. września 1903.

Aleg. 271

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego.

Wysoki Sejmie!

Załatwiając częściowo zeszłoroczne sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 12. lipca 1902 następujące uchwały:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 20. czerwca 1902 L. 42.989 i dołączone do niego sprawozdanie z czynności krajowej Komisji dla spraw przemysłowych w zakresie szkół i warsztatów zawodowych.

2. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, aby w zamian za nieaktywowany dotąd oddział ceramiczny przy państwowej szkole przemysłowej we Lwowie i w miejsce krajowej szkoły garncarskiej w Kołomyi, któraby w takim razie została zwinięta, przystąpił do utworzenia wyższego zakładu naukowego dla przemysłu ceramicznego we Lwowie.

3. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wystawienia na gruncie stanowiącym własność funduszu krajowego, a objętym lwh. 3220 gm. k. Stanisławów, budynku murowanego na pomieszczenie kraj. szkoły stolarskiej w Stanisławowie kosztem nieprzekraczającym 83.000 koron.

4. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w kwocie 83.000 koron w gotówce i do wstawiania corocznie w budżet tego Zakładu krajowego w miejsce dotychczasowego wydatku na opłacanie czynszu takiej kwoty, jaka się okaże potrzebną na oprocentowanie i amortyzację zaciągniętej pożyczki.

5. Sejm upoważnia Wydział krajowy do opłacania corocznie gminie m. Jaworowa tytułem czynszu z lokalności zajętych pod szkołę zabawkarską i koronkarską takiej kwoty, jaka się okaże potrzebną do umorzenia w ciągu 33 lat $4\frac{1}{2}\%$ pożyczki komunalnej, mającej się zaciągnąć przez gminę m. Jaworowa w maksymalnej wysokości 56.000 koron w Banku krajowym na budowę potrzebnego na ten cel gmachu.

Coroczne opłacanie czynszu ustaloby jednak i przed powyższym terminem, gdyby z jakiegokolwiek powodu szkoły te przestały istnieć.

Z wykonania powyższych uchwał, tudzież z czynności swych w zakresie przemysłu krajowego zdaje Wydział krajowy sprawę w następującem przedłożeniu, przy czem jednak zaznacza, że w przedłożeniu tem ogranicza się do omówienia tych spraw o tyle, o ile ich nie omówiła już w dołączonem „tu sprawozdaniu z swych czynności za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1902 krajowa Komisja dla spraw przemysłowych, lub też o ile one postąpiły już po zamknięciu sprawozdania komisji.

Przy rozprawach nad rubr. XVI. wydatków budżetu krajowego na r. 1902, a w szczególności przy rozprawie nad pozycją „szkoły przemysłowe uzupełniające“ powziął Wysoki Sejm dnia 12. lipca 1902 następującą uchwałę:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby ponownie zwrócił się do władzy rządowej z przedstawieniem co do obniżania dotacyi ze skarbu państwa na utrzymanie uzupełniających szkół przemysłowych i zażądał jak najenergiczniej dopełnienia zobowiązań rządowych.

Na wypadek, gdyby te kroki znowu nie dały pożądanego rezultatu, przedłoży Wydział krajowy na najbliższej sesji sejmowej dalsze wnioski w tej sprawie“.

Uchwałę tę zakomunikował Wydział krajowy c. k. Radzie szkolnej krajowej a powołując się na swe dawniejsze w tym przedmiocie przedstawienia upraszał po-

nownie o wyjednanie u c. k. Ministerstwa oświaty oświadczenia, iż bezwarunkowo zabezpieczy w przyszłości dla każdej szkoły przemysłowej uzupełniającej subwencję państwową w wysokości $\frac{1}{3}$ części ogólnych kosztów jej utrzymania.

Zarazem nadmienił Wydział krajowy, że mając w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 5. maja 1900 dyrektywę co do reorganizowania szkół przemysłowych uzupełniających na podstawie normalnego statutu, nie mógłby do tej reorganizacji przystąpić nie mając wymaganego przez Wysoki Sejm zabezpieczenia dla każdej z tych szkół subwencji państwowej w wysokości $\frac{1}{3}$ ogólnych kosztów.

W piśmie z d. 17. czerwca 1903 L. 16.523 odpowiedziała c. k. Rada szkolna krajowa, że poparła ponownie usilnie nasze żądania, że jednak c. k. Ministerstwo oświaty nie dało się nakłonić do wyraźnego oświadczenia, iż każdej szkole przemysłowej uzupełniającej zabezpieczy $\frac{1}{3}$ część ogólnych kosztów. Pomijając bowiem trudności budżetowe natury technicznej, pochodzące stąd, że niepodobna z całą dokładnością oznaczyć cyfrowo potrzeb danej szkoły już w tym czasie, w którym się zazwyczaj układa preliminarz państwowego budżetu na rok przyszły, zdaniem c. k. Ministerstwa przemawia za stanowiskiem, jakie Rząd w tej sprawie zajmować musi, jeszcze względ następujący: § 3. normalnego statutu dla tych szkół stanowi wprawdzie o utrzymaniu szkoły, na które rząd łoży pospołu z innymi czynnikami, nie oznacza wszakże procentowo świadczeń, przypadających na poszczególne czynniki, a tem samem i na c. k. Ministerstwo oświaty. Wobec tego zaś Ministerstwo uważało subwencje swoje na rzecz tych szkół zawsze jako świadczenia dobrowolne i tej zasady przestrzegać będzie nadal aż do czasu wydania normy w drodze ustawodawczej.

Nie przesądzając opinii, jakiej mu w tym przedmiocie udzieli fachowy organ doradczy t. j. sekcyja krajowej komisji przemysłowej dla spraw szkolnych, a która to opinia będzie zarazem podstawą dalszych wniosków w przyszłym naszym sprawozdaniu o tym przedmiocie, Wydział krajowy musi zauważyć, że jego zdaniem trudności budżetowe, o których wspomina pismo ministeryalne, nie są tego rodzaju, by ich przy życzliwym traktowaniu sprawy nie można było przezwyciężyć. Wystarczy tylko tak, jak to Wys. Sejm robi od szeregu lat w budżecie krajowym, wstawiać corocznie w budżet państwowy Ministerstwa oświaty przy dziale subwencji dla galicyjskich szkół uzupełniających przemysłowych pewną stosunkowo nawet nieznaczną kwotę na ewentualne subwencyonowanie tych szkół, któreby utworzone zostały już po ułożeniu preliminarza państwowego, i na dodatkowe subwencyonowanie tych, których wydatki okazały się faktycznie wyższymi od preliminowanych skutkiem wzrostu frekwencji, a tem samem skutkiem potrzeby utworzenia klasy paralelnej i t. p.

Co zaś do twierdzenia, jakoby § 3. statutu normalnego nie oznaczał procentowo świadczeń, przypadających na poszczególne czynniki, utrzymujące szkołę, lecz ogólnikowo określał, że do utrzymania przyczyniają się: Ministerstwo oświaty, czynniki lokalne i fundusz krajowy, to rzecz istotnie tak się ma; nie wynika jednak z tego zdaniem Wydziału krajowego, jakoby dwa pierwsze czynniki tj. Ministerstwo oświaty i czynniki lokalne mogły świadczenia swoje dobrowolnie, a zatem niestosunkowo nisko oznaczyć, przesuwając tem samem cały ciężar utrzymania na trzeci czynnik tj. kraj, do praw jednak, jakie statut świadczącym przyznaje, mieć równe pretensye. Tylko z jednakowo spełnianych obowiązków mogą zdaniem Wydziału krajowego płynąć jednakowe prawa. Że zaś to zapatrywanie jest słuszne, a co jeszcze ważniejsze, odpowiada intencjom Wys. Sejmu, potwierdza to najwymowniej wspomniana kilkakrotnie uchwała Wys. Sejmu z dnia 5. maja 1900 w tym przedmiocie powzięta.

W ciągu ubiegłego roku szkolnego 1902/3 ilość szkół przemysłowych uzupełniających zwiększyła się o jedną. Przybyła mianowicie druga szkoła w Kołomyi, o której zamierzonym otwarciu Wydział krajowy szczegółowo zdawał sprawę w zeszłorocznym przedłożeniu. Ogółem mamy teraz w kraju 51 szkół tej kategorii. Do rokowań, prowadzonych od dłuższego czasu z miejscowymi czynnikami w Starym Samborze, Turce i Trembowli o założenie tam szkół uzupełniających, przybyły jeszcze pertraktacje o założenie szkoły w Kątach, zainicjowane przez tamtejszą gminę. W przypuszczeniu, że rokowania te do przyszłego roku szkolnego zostaną pomyślnie zakończone i nastąpi otwarcie szkół, wstawił Wydział krajowy do preliminarza budżetu na r. 1904 odpowiednie kwoty, odpowiadające $\frac{1}{3}$ części przewidzianych kosztów ich utrzymania. Po wejściu w życie tych szkół będzie w kraju naszym istnieć 55 szkół przemysłowych uzupełniających. Że zaś liczba ta w obec rozciągłości kraju

i ilości gmin miejskich, mających ludność rękodzielniczą, jest jeszcze zawsze niedostateczna — i pojawiają się nowe w tym kierunku uzasadnione żądania jak n. p. już w ostatnich tygodniach przed zwołaniem sesji sejmowej, z gminy m. Leżajska — przeto Wydział krajowy jak dawniej, tak i w tym roku wstawia do preliminarza kwotę 1.000 koron na nowo założyć się mające szkoły tej kategorii.

Bliższe szczegóły dotyczące stanu frekwencji i nauki w tych szkołach w ciągu minionego roku szkolnego 1901/2 znajdują się w dołączonym do sprawozdania komisji przemysłowej alegacie VI, obejmującym sprawozdanie w tym przedmiocie c. k. inspektora tych szkół p. Stefanowicza.

W czasie, objętym niniejszem sprawozdaniem, przybył do liczby szkół zawodowych jeden nowy zakład, mianowicie szkoła koszykarska w Leżajsku, zorganizowana na wzór szkół tego rodzaju w kraju już istniejących. Zwinęto zaś szkołę koszykarską w Skołyszynie, otwierając natomiast taką samą szkołę w Warzycach, miejscowości położonej w tym samym powiecie t. j. jasielskim.

Zapowiedziana w zeszłorocznym sprawozdaniu organizacja kraj. szkoły dla stolarstwa w Tarnopolu, która swe powstanie ma głównie zawdzięczyć ofiarności tamtejszej kasy oszczędności, nie postąpiła wcale w ciągu ubiegłego roku z powodu zwłoki, jakiej doznało zatwierdzenie przez c. k. rząd uchwały tamtejszej kasy oszczędności, przeznaczającej część zysków na fundowanie tego zakładu naukowego.

Natomiast postąpiła znacznie sprawa utworzenia szkoły rzemiosł w Zakładzie drohowyskim, a właściwie sprawa objęcia istniejącej tam szkoły w zarząd kraju i odpowiedniego jej zorganizowania.

Po dłuższych rokowaniach, prowadzonych z kuratorem i Radą administracyjną fundacji hr. Skarbka, ułożono i spisano warunki, pod którymi Rada administracyjna ma oddać, Wydział krajowy zaś objąć wspomnianą szkołę w swój zarząd.

Warunki te są następujące:

1. Wydział krajowy obejmuje pod swój Zarząd na przeciąg lat 20 szkołę rzemiosł w Zakładzie sierót i ubogich w Drohowyżu.

2. Szkoła ta będzie nadal co do swego celu ściśle z fundacją hr. Skarbka związana i wyłącznie przeznaczona dla wychowującej się tam młodzieży; jest organizacją odrębną i zastępuje zbiór tych fachowych sił rękodzielniczych, którym w myśl §§. 25. i 26. statutu fundacji z dnia 1. sierpnia 1843 młodzież zakładowa poza zakładem do nauki rzemiosł miała być oddawana.

3. Z utrzymywanych dziś w Zakładzie warsztatów wyłącza się warsztat krawiecki i szewski i pozostawia się je nadal pod zarządem Dyrekcyi poza obrębem szkoły rzemiosł.

4. Obowiązkiem fundacji, względnie Zakładu drohowyskiego będzie:

a) dostarczać szkole rzemiosł na przepisane w tej szkole godziny nauki i pracy zawodowej swych należycie odżywionych i odzianych wychowanków, którzy już szkołę ludową w Zakładzie z dobrym postępem ukończyli, a są fizycznie odpowiednio rozwinięci i nie podlegają takim ułomnościom ciała, któreby im udaremniały korzystanie z nauki w szkole rzemiosł;

b) oddać na pomieszczenie szkoły używane przez dotychczasowy oddział warsztatowy w głównym gmachu zakładowym ubikacje oraz mieszkania poza Zakładem, które przez funkcyonaryuszów oddziału warsztatowego — wyjąwszy majstrów krawieckiego i szewskiego — są zajęte, i ponosić wydatki, wynikające ze zwykłej konserwacji tychże;

b) dostarczać opału zwyczajnego i technicznego oraz oświetlenia na rzecz szkoły i personelu tejże, lecz co najwyżej w takiej ilości, jaką przeciętne obliczenie wydanego na ten cel opału za lata 1896, 1897 i 1898 wykaże, niemniej wody ze wspólnego wodociągu;

d) wypłacać na utrzymanie szkoły rzemiosł od chwili przejścia jej na kraj po 5.000 K rocznie;

e) całe dotychczasowe urządzenie warsztatowe, maszyny, narzędzia i t. p. przechodzą bezpłatnie na rzecz szkoły warsztatowej z chwilą objęcia jej przez kraj. Co do nabycia materiałów warsztatowych i gotowych lub półgotowych wyrobów, o ile one dla dalszego prowadzenia szkoły okażą się potrzebne, oraz co do ceny, za którą mają być nabyte, nastąpi specjalne porozumienie pomiędzy Radą administracyjną a Wydziałem krajowym.

5. Szkoła rzemiosł stać będzie pod bezpośrednim zarządem Wydziału krajowego.

wego i mianowanych przezeń delegatów, którzy w miarę potrzeby znoszą się z kuratorem fundacyi i dyrektorem Zakładu drohowyskiego.

6. Kierownika szkoły rzemiosł, jej nauczycieli i wermistrzów mianuje i uwalnia Wydział krajowy i o każdym mianowaniu względnie zmianie w personalu szkoły uwiadamia kuratora.

7. Wydział krajowy ustanawia program i orzeka, względnie zatwierdza wszelkie postanowienia, dotyczące się toku teoretycznej i praktycznej nauki rzemiosł oraz klasyfikacyi i ostatecznego uznawania uczniów za należyte uzdolnionych w swym zawodzie.

8. Wychowanek zakładu oddany do szkoły rzemiosł pozostać ma w niej aż do ukończenia nauki.

O uwolnieniu go ze szkoły zgodnie z postanowieniami art. 12. i 36. statutu Zakładu drohowyskiego z dnia 30. grudnia 1899 orzeka kierownik szkoły względnie konferencya nauczycieli.

Gdyby szkoła nie chciała przyjąć na naukę rzemiosł którego z wychowanków Zakładu czy to dla niedostatecznego przygotowania szkolnego, czy to z powodu ułomności, niedostateczności sił fizycznych lub zachowania się, — albo gdyby szkoła nie chciała uznać za należyte w swym zawodzie uzdolnionego wychowanka, który ma już Zakład opuszczać — i gdyby w tym względzie zgoda pomiędzy Zakładem a kierownictwem szkoły rzemiosł nie nastąpiła — rozstrzyga ostatecznie Wydział krajowy.

9. Za zachowanie się uczniów szkoły rzemiosł w czasie ich przebywania na nauce lub przy pracy warsztatowej odpowiada kierownictwo szkoły.

10. Celem utrzymania jednolitości w wychowawczem kierowaniu uczniami, utworzoną będzie wspólna Rada wychowawcza, złożona z kierownika i nauczycieli szkoły rzemiosł, oraz dyrektora, kapelanów i ochmistrza Zakładu. Zakres działania tej rady określi bliżej instrukcyja, wydana przez Wydział krajowy po porozumieniu z Radą administracyjną fundacyi hr. Skarbka.

11. W razie przejścia którego z funkcyonaryuszów oddziału warsztatowego Zakładu w skład funkcyonaryuszów szkoły rzemiosł, nastąpi specjalne porozumienie między Radą administracyjną a Wydziałem krajowym co do rozłożenia ciężarów, wynikających z nabytego przez funkcyonaryusza prawa do emerytury.

12. Kuratorowi fundacyi, członkom Rady administracyjnej i dyrektorowi Zakładu służy prawo zwiedzania szkoły rzemiosł i przedstawiania Wydziałowi krajowemu swych spostrzeżeń.

13. Szczegóły zarządu w obrębie wspólnego gmachu, przestrzegania porządku, czystości, karności, wreszcie kompetencyę użytkowania wspólnych sił pomocniczych i t. d. określi szczegółowa instrukcyja, ułożona przez dyrektora Zakładu i kierownika szkoły rzemiosł, przez Radę administracyjną przyjęta a przez Wydział krajowy zatwierdzona.

Ułożone na podstawie powyższych warunków szczegółowe określenie wzajemnego stosunku, przesłano już Radzie administracyjnej fundacyi hr. Skarbka a po zgodzeniu się na nie Fundacyi, nastąpi objęcie szkoły rzemiosł w zarząd kraju.

Niezależnie od tego zajmuje się złożona w tym celu przez Wydział krajowy komisya opracowaniem projektu organizacyi tej szkoły, jej etatu, programu nauk i kosztorysu. Praca ta będzie jeszcze przedmiotem dyskusyi w komitecie szkolnym krajowej komisyi dla spraw przemysłowych, poczem dopiero z wnioskami komitetu zostanie Wydziałowi krajowemu do ostatecznego powzięcia decyzyi przedłożona, a szczegóły tej organizacyi poda Wydział krajowy Wys. Sejmowi w następnem sprawozdaniu do wiadomości.

Zarazem nadmieniam Wydział krajowy, że wedle przybliżonego obliczenia, dokonanego przez wymienioną komisję, roczne koszta, jakieby kraj z tego tytułu miał ponosić, wyniosą od 30 do 35.000 K rocznie, nie wliczając w to subwencyi, płatnej przez fundacyę hr. Skarbka. Wydatek ten nie wyda się wygórowanym, jeżeli się zważy, że szkoła obejmie właściwie 5 szkół zawodowych: stolarską, kołodziejską, ślusarską, kowalską i blacharską. Koszta utrzymania personalu, złożonego z kierownika, dwóch nauczycieli fachowych, pięciu wermistrzów, odpowiedniej ilości nauczycieli do nauk ogólnie kształcących, wreszcie maszynisty, palacza i administratora obliczono w przybliżeniu na 25.000 K rocznie; na uzupełnienie inwentarza, przykupno środków naukowych i warsztatowych, wreszcie na kupno materiałów prelininowano w przybliżeniu 10.000 K.

Że zaś do nieuchwalonego dotąd przez Wys. Sejm preliminarza budżetu na

r. 1903 wstawiono już na ten cel 8.000 K, a szkoła wedle wszelkiego prawdopodobieństwa dopiero z początkiem roku kalendarzowego 1904 wejdzie w życie, wstawiono tedy dodatkowo do powyższej sumy do preliminarza r. 1904 kwotę 24.000 K, które to obie kwoty wystarczą na utrzymanie szkoły w r. 1904. tem bardziej, że c. k. rząd wstawił już do preliminarza państwowego na rok 1903 kwotę 3.400 K jako subwencję na tę szkołę a Wydział krajowy nie wątpi, iż subwencya ta nadal nie tylko utrzymaną, ale i podwyższoną zostanie.

Uchwałą, przytoczoną pod 4) na wstępie niniejszego sprawozdania, upoważnił Wys. Sejm Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w kwocie 83.000 K w gotówce na budowę gmachu dla kraj. szkoły stolarskiej w Stanisławowie. Wydział krajowy z upoważnienia tego nie skorzystał, lecz postanowił, przewidując znaczniejszą przewyżką w ogólnych dochodach funduszu krajowego, pokryć wydatki na tę budowę z bieżących dochodów. Budowa sama oddaną została w przedsiębiorstwo budowniczemu lwowskiemu p. Bronisławowi Bauerowi z 7% opustem od cen kosztorysowych. Budynek jest już na ukończeniu, przez zimę zostanie należycie wysuszony, a w dniu 1. maja 1904 przeniesioną doń zostanie szkoła z dotychczasowego dzierżawionego lokalu.

O uchwale Wys. Sejmu pod 5. przytoczonej zawiadomił Wydział krajowy zwierzchność gminną m. Jaworowa, względnie komisarza rządowego, i Wydział powiatowy i na ich prośbę zeznał Bankowi krajowemu odpowiednią deklarację co do opłacania rat i procentów przez lat 33 od pożyczki 56.000 K, jaką gmina w Banku krajowym w obligach komunalnych na cel budowy gmachu na pomieszczenie szkół zabawkarskiej i koronkarskiej zaciągnąć ma. Wedle otrzymanej relacji budowa ta jest na ukończeniu i w krótkim czasie zostaną tam obie szkoły przeniesione.

W szeregu naszych szkół zawodowych zajmuje co do umieszczenia kraj. szkoła stolarska w Kalwarii Zebrzydowskiej ostatnie miejsce. Pomieszczona w budynku o wiele za szczupłym, walczy ustawicznie z brakiem miejsca, nie może się wcale mimo sprzyjających warunków rozwinać, a co najgorsze narażoną jest na to, że wychodzące z niej wyroby stolarskie w krótkim bardzo czasie psują się, pękając i paczając się i tem samem zniesławiają jej dobre imię, jakie sobie w początkach swego istnienia wyrobiła. Przyczyną zaś tego jest grzyb, który niszcząc od kilku lat dom i magazyn, zaraża zarazem materiał drzewny, przeznaczony na wyroby. Że zaś dom ten jest własnością gminy, która go wystawiła za dpożyczone w funduszu krajowym 13.000 K, postanowił go Wydział krajowy zwrócić gminie po długich z nią pertraktacjach, odbierając w zamian od razu wypożyczone 13.000 K i użyć kwoty tej wraz z 30.000 K, które Wys. Sejm w ciągu ostatnich trzech lat wstawiając corocznie do budżetu po 10.000 K, na rozszerzenie budynku był przeznaczył, na budowę celowi odpowiedniego budynku, w którymby szkoła ta stosownie znalazła pomieszczenie.

Gruntu pod budowę dostarczyło tamtejsze Towarzystwo stolarskie, wymawiając sobie w zamian prawo bezpłatnego korzystania dla swych członków z pomieszczonych w nowym krajowym budynku mechanicznych urządzeń, jakich ma dostarczyć c. k. Ministerstwo handlu dla celów Towarzystwa i szkoły.

Mając tedy bezpłatnie odstąpiony grunt, poruczył Wydział krajowy architekcie p. Kamienobrodzkiemu wypracowanie planu i kosztorysu budynku dla szkoły po zasięgnięciu odpowiednich wskazówek co do rozmieszczenia u członka komisji przemysłowej śp. radcy Gorgolewskiego.

Koszta budowy wyniosą 60.000 K. Że zaś, jak podano, Wydział krajowy posiada na pokrycie tych kosztów 13.000 K od gminy, a 30.000 K niewydanych na projektowane pierwotnie rozszerzenie, co czyni razem 43.000 K; brakuje przeto do pokrycia całych kosztów 17.000 K, które wstawiono do r. XII. preliminarza wydatków na r. 1904, a w wniosku pod IV. uprasza się Wys. Sejm o upoważnienie do wykonania tej budowy.

W krajowej szkole sukienniczej w Rakszawie dawał się od dawna odczuwać brak odpowiedniego lokalu, w którymby uczniowie znaleźć mogli pomieszczenie. Brak ten w ostatnich latach wystąpił tem dotkliwiej, gdy do szkoły zaczęli napływać coraz liczniej uczniowie z dalszych okolic, nie mogący znaleźć we wsi umieszczenia. By temu brakowi zapobiedz i otworzyć dla tej ubogiej młodzieży jakie takie pomieszczenie, postanowił Wydział krajowy dobudować do jednego z istniejących budynków odpowiedni lokal, w którymby ci uczniowie niejako w internacie znaleźli pomieszczenie. Koszt tej dobudowy obliczono na 10.000 K i tę też kwotę wstawił

Wydział krajowy do rubr. XII. preliminarza wydatków funduszu krajowego na rok 1904., prosząc we wniosku pod V. o upoważnienie do wykonania tej budowy.

Postępując systematycznie w ustalaniu posad kierowników krajowych zakładów naukowych przemysłowych przedkłada Wydział krajowy po dłuższej przerwie Wys. Sejmowi przy końcu sprawozdania wnioski na stabilizację czterech kierowników na zajmowanych posadach, tudzież na stabilizację wędrownego instruktora na majsterskich kursach szewskich.

Kierownikami tymi są: inżynier Karol Rolle na kursach ceramicznych w Podgórzu; Seweryn Gzowski w warsztacie kołodziejskim w Grybowie; Paweł Prydatkiewicz w warsztacie dla wyrobu zabawek w Jaworowie; Bazyli Gąsiecki w warsztacie tkackim w Gorlicach; tudzież Aleksander Celewicz, instruktor wędrowny na majsterskich kursach szewskich.

Pierwszy z nich inżynier Karol Rolle, po ukończeniu studyów w c. k. szkole politechnicznej lwowskiej i złożeniu obu egzaminów państwowych pozostaje w służbie krajowej od 1. marca 1894 początkowo jako asystent w krajowej stacji ceramicznej we Lwowie, następnie jako kierownik kraj. warsztatu garncarskiego w Porembie, a od 1. września 1900 jako kierownik krajowych kursów dla przemysłu ceramicznego w Podgórzu. Poruczone mu obowiązki spełniał zawsze z całą gorliwością i znuwaniem rzeczy, a jako kierownik kursów ceramicznych w Podgórzu położył znaczne zasługi koło rozwoju tego nowego zakładu naukowego, czem spowodował miejscowy komitet nadzorczy do nader gorącego poparcia jego starań o ustalenie bytu.

Seweryn Gzowski, wychowanek zakładu sierót i ubogich St. hr. Skarbka w Drohowyżu i tamże po ukończeniu nauki rzemieślniczej w warsztacie kowalskim za samodzielnego pomocnika kowalskiego uznany, pracując następnie przez lat 8 u poważnych firm w kraju i zagranicą, przyjęty został 24. sierpnia 1894 do służby krajowej w charakterze prowizorycznego przodownika kowalskiego w warsztacie kołodziejskim w Grybowie. W r. 1896 poruczono mu zastępstwo kierownika tego zakładu, które to obowiązki spełnia dotąd bardzo gorliwie, sumiennie i z korzyścią dla młodzieży powierzonego mu zakładu. Przez kuratoryę szkoły dla tych przymiotów bardzo ceniony i do stabilizacji gorąco zalecony.

Paweł Prydatkiewicz, ukończony uczeń c. k. szkoły dla przemysłu artystycznego we Lwowie i ukończony uczeń wyższej szkoły fachowej dla stolarstwa meblowego i budowniczego przy c. k. Muzeum technologicznem w Wiedniu, wszedł do służby krajowej dnia 4. listopada 1892 w charakterze prowizorycznego instruktora w warsztacie dla nauki stolarstwa i wyrobu drewnianych zabawek w Żywcu. W sierpniu 1897 przeniesiony w tym charakterze do warsztatu naukowego dla wyrobu zabawek w Jaworowie otrzymał równocześnie prowizoryczne kierownictwo tego zakładu. Tak w Żywcu, jak zwłaszcza w Jaworowie jako kierownik złożył dowody wielkiej gorliwości, sumienności w spełnianiu obowiązków i gruntownej fachowej znajomości przedmiotu. Jego też staranności zawdzięcza głównie warsztat ten swój rozwój, czem spowodowany prezes Rady powiatowej a zarazem kurator szkoły usilnie go do stabilizacji zalecił.

Bazyli Gąsiecki prowizoryczny instruktor do nauki tkactwa od 1 lutego 1893 w warsztacie tkackim w Łańcucie, a od 1 marca 1894 w Gorlicach pełni zarazem obowiązki kierownika tego zakładu. Kuratorya szkoły oceniając dziesięcioletnią dotadnią pracę Gąsieckiego wystąpiła z własnego popędu z prośbą o zastabilizowanie go na zajmowanej posadzie w nagrodę ucziwej i sumiennej dotychczasowej pracy a na zachętę do przyszłej.

Aleksander Celewicz, starszy nauczyciel szkoły ludowej w Uhnowie, pełni od szeregu lat obowiązki wędrownego instruktora na majsterskich kursach szewskich, urządzanych na przemian we Lwowie i Krakowie, a ostatnimi czasy i w większych miastach prowincjonalnych, wśród których Jarosław zrobił początek. Długoletnia ta jego działalność tak w charakterze wędrownego instruktora tych kursów, jakoteż w charakterze doradcy, informującego co do wyrobu obuwia dla wojska, odznaczała się zawsze wielką gorliwością i znuwaniem przedmiotu, trafiała jednak na uzasadniony zresztą opór c. k. Rady szkolnej krajowej, która ulegając wprawdzie prośbom Wydziału krajowego udzielała Celewiczowi jako starszemu nauczycielowi szkoły uhnowskiej z roku na rok bezpłatnego urlopu, czyniła to jednak niechętnie, gdyż wyrządzała przez to dotkliwą szkodę szkole uhnowskiej. Wreszcie udzielając Celewiczowi urlopu na rok 1903/4 oświadczyła c. k. Rada szkolna krajowa, że nie mogłaby

mu już udzielać dalszych urlopów niechcąc przedłużać stworzonego tymi urlopami anormalnego stanu w szkole uhnowskiej i że byłoby wskazaniem, aby Celewicz przeszedł stale na etat funduszu krajowego, przez co umożliwionemby było c. k. Radzie szkolnej krajowej uregulowanie stosunków służbowych nauczycielskich w szkole uhnowskiej. Z uwagi na użyteczną działalność Celewicza jako instruktora na tych kursach, z uwagi dalej, że kursa te przez dłuższy szereg lat będą musiały w różnych miejscowościach być urządzone, jeżeli mają przynieść ogólną korzyść tej gałęzi przemysłu, postanowił Wydział krajowy przedkładając wnioski ua stabilizację czterech kierowników kraj. zakładów naukowych przemysłowych objąć niemi także i stabilizację Celewicza z dalszym wnioskiem na przyjęcie lat służby, spędzonych w szkolnictwie ludowem, za policzalne do emerytury, o ile lata te były tam policzalne.

Co do reszty szkół zawodowych szczegółowe sprawozdanie znajdzie Wysoki Sejm w dołączonem przedłożeniu komisji przemysłowej.

Przyzwolona uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 6 lipca 1901 budowa murwanego domu na pomieszczenie państwowej szkoły kowalskiej w Sułkowicach została po ostatecznem bardzo długiego stosunkowo czasu wymagajacem zatwierdzeniu przez c. k. Ministerstwo planów rozpoczętą i obecnie będzie już niebawem wykończoną. W trakcie budowy okazała się potrzeba wprowadzenia pewnych dodatkowych pierwotnym planem i kosztorysem nie objętych robót, a w szczególności wodociągu. Dodatkowe te roboty kosztować będą około 3.000 K i taką też kwotę wstawił Wydział krajowy jako nadzwyczajny wydatek w rubr. XII. preliminarza wydatków funduszu krajowego na r. 1904.

Ze sprawą tego domu łączy się do pewnego stopnia sprawa budowy hali na pomieszczenie machin pomocniczych, które c. k. Ministerstwo handlu na lat 3 bezpłatnie odstępuje Towarzystwu kowali w Sułkowicach z tem, że je Towarzystwo po trzech latach może na własność zatrzymać za spłatą w 10 rocznych ratach ich wartości, obliczonej na 20.500 K. Wypożyczenie tych maszyn, a następnie ich nabycie na tak przystępnych warunkach, uczyniło jednak c. k. Ministerstwo zawisłem od dobudowania do budynku szkolnego hali, w którejby te maszyny były odpowiednio umieszczone. Wspomniane Towarzystwo, zwróciło się tedy do Wydziału krajowego z prośbą o udzielenie pożyczki w wysokości 8.000 K, za którąby halę ową do budynku szkolnego stosownie do życzenia c. k. Ministerstwa dobudować mogło.

Już przez wzgląd na to, że budynek szkolny jest własnością funduszu krajowego, a projektowana dobudówka byłaby własnością Towarzystwa kowali, Wydział krajowy nie mógł się do tego projektu przychylić. Niechcąc jednak dla tego powodu rzeczy samej, nader pożytecznej a dla rozwoju przemysłu kowalskiego w Sułkowicach bardzo korzystnej, szkodzić i wprowadzenie jej w czyn uniemożliwić, postanowił Wydział krajowy halę wspomnianą dobudować kosztem i na własność funduszu krajowego, a odstąpić ją następnie pod warunkami, które zostaną ułożone, spółce kowalskiej do użytku. By zaś budżetu krajowego zbytnio jednorazowym znaczniejszym wydatkiem nie obciążać, postanowił Wydział krajowy budowę tę przeprowadzić za pożyczkę, zaciągniętą w funduszu przemysłowym w wysokości 8.000 K, a do budżetu krajowego wstawiać przez 5 lat — w tylu latach bowiem winny być umorzone pożyczki w funduszu przemysłowym — potrzebną kwotę na amortyzację i oprocentowanie. Pierwsza półroczna rata wstawioną została do do rubr. XII. wydatków funduszu krajowego na r. 1904.

Co do utworzenia państwowej szkoły dla nauki ślusarstwa maszynowego w Tarnopolu — o czem Wydział krajowy zdał Wysokiemu Sejmowi szczegółowo sprawę w zeszłorocznem przedłożeniu — rzecz obecnie przedstawia się tak, że c. k. Ministerstwo gotowe jest utworzyć taki zakład państwowy, jeżeli czynniki lokalne dostarczą odpowiedniego budynku na jego pomieszczenie. Budynek zaś taki nie powinien zdaniem c. k. Ministerstwa kosztować więcej, niż 100.000 K.

Czynniki miejscowe zapytywane w tej mierze zadeklarowały prócz potrzebnego pod budowę gruntu 55.000 K dobrowolnej prestacyi. Uznając potrzebę powstania takiego zakładu naukowego we wschodniej części kraju i mając na pamięci uchwały Wysokiego Sejmu, datujące się jeszcze od r. 1892, a wzywające stale c. k. rząd do utworzenia tej szkoły jako państwowej, Wydział krajowy oświadczył c. k. rządowi, iż przedstawi Wysokiemu Sejmowi wniosek na przyczynienie się z funduszu krajowego do budowy tego gmachu brakującą kwotą 45.000 K, płatną w trzech rocznych ratach począwszy od r. 1904.

Wniosek taki Wydział krajowy przy końcu niniejszego sprawozdania Wysokiemu Sejmowi do uchwały przedkłada, nadmienając zarazem, że I. rata wstawiona jest w rubr. XII. preliminarza wydatków funduszu krajowego na r. 1904.

Krajowa
stacya doświadczalna
mechaniczno-technologicz-
na we
Lwowie.

W sprawozdaniu z dnia 20 czerwca r. z. L.W. 42.989 przedstawił Wydział krajowy cały tok czynności wprowadzenia w życie krajowej stacyi doświadczalnej mechaniczno-technologicznej. Czynność urządzenia stacyi zakończyła się z dniem 1 kwietnia r. 1902. Sprawozdanie obecne obejmuje więc tylko 9 miesięcy ubiegłego roku i dziewięciomiesięczną czynność stacyi.

Najwięcej czasu i pracy zajmowały próby materyałów budowlanych włącznie ze sztucznymi kamieniami; próbom poddano przeszło tysiąc okazów najrozmaitszych materyałów, częścią dostawionych przez interesowane osoby, częścią jako przedmiot badań naukowych. Ten długi szereg tłumaczy potrzeba porównania piasku normalnego stacyi z piaskiem używanym w laboratoriach wiedeńskich; używano w tym celu możliwie jednostajnego cementu, i badano fizykalne własności okazów wyrobionych z tego samego cementu przy użyciu obu rodzajów piasku. Przy okazji prób stropu systemu Hennebique'a na dworcu lwowskim, wykonano też szereg doświadczeń naukowych, dotyczących użytego u nas cementu i piasku, własności wyrobionego na miejscu betonu, a wreszcie przyczepności żelaza do betonu, na okazach dostarczonych uprzejmie przez kierownictwo budowy dworca kolejowego we Lwowie.

W zakresie badania metali dla celów naukowych doświadczeń było mało z powodu kosztów takich okazów. Wydłużano dwa okazy żelaza i przeprowadzono porównawcze badanie rurek ogniowych lokomotyw, a to jednego okazu spojonego zapomocą termitu, drugiego niespawanego. Badano nadto bezpłatnie dostarczane okazy cyny, miedzi i stopów użytecznych do wyrobu panewek. W zakresie badania drewna przygotowała stacya kilka okazów dla wystawy jubileuszowej Towarzystwa Politechnicznego.

Dla stron prywatnych przeprowadzono zupełną próbę porównawczą dwóch rodzajów cementu, wyznaczając czas tężenia zaprawy czystego cementu, tudzież badanie zredukowane i próbę normalną dla dwóch dalszych rodzajów cementu. Oprócz tego badano kostki i rury betonowe dostarczane przez krajowe warsztaty wyrobów betonowych.

Dla jednego rodzaju wapna przeprowadzono zupełne badania wytrzymałości na ciągnięcie i ściskanie okazów wyrobionych z piaskiem normalnym w stosunkach od 1:3 aż do 1:7 — po tężeniu w wilgotnem miejscu przez 7, 28, 84, 210 i 360 dni. To jedno badanie wymagało, oprócz czynności wstępnych, wyrobienia 300 prawidłowych próbných okazów.

Badanie metali obejmowało dwa okazy specjalnej stali, tudzież okazy blachy żelaznej, powleczonej dwiema różnemi farbami, dla oznaczenia przyczepności farby do żelaza i sprężystości powłoki ochronnej przy wydłużaniu okazów poza granice sprężystości.

Drewna nie dostarczyli interesenci w tym pierwszym roku funkcyonowania stacyi.

Kamieni naturalnych badano gatunków 10; przeważnie przeprowadzano tak zwane badanie zredukowane, obejmujące oprócz wyznaczenia mocy i własności fizykalnych, także badanie wytrzymałości na mróz. Ze sztucznych kamieni otrzymano dotąd tylko dachówki wyrobione z kamienia sztucznego, dla zbadania zdolności do napawania się wodą, i wytrzymałości na mróz, tudzież dwa rodzaje silnie wypalonych cegieł, mających służyć jako materyał brukowy, dla wyznaczenia wytrzymałości na zużywanie się.

Nie brak też było i analiz chemicznych. Pod nadzorem i odpowiedzialnością stacyi przeprowadzono analizy 4 rodzajów stali, 3 rodzaje kamiennego węgla, 2 próby wody mającej służyć do celów przemysłowych, i analizy 4 gatunków gaszonego wapna.

Były też żądane próby których stacya nie mogła wykonać dla braku odpowiednich urządzeń, lub specjalnego personelu. Ilość analiz i prób żądanych od stacyi w roku bieżącym będzie jeszcze większą, sądząc to ze żądań, które stacya w pierwszym półroczu b. r. otrzymała. — Taksy wypłacone stacyi za wykonane badania, wraz z 10% taksy wypłaconych za wykonane badania chemiczne, które przypadają na rzecz stacyi, wyniosły w r. 1902 kwotę 1.089 K 34 g; nie włączono tu jednak kwoty przypadającej za badania okazów nadesłanych z polecenia Wydziału krajowego przez krajowe warsztaty wyrobów betonowych. Znaczny ten jak na pierwszy dzie-

więcio-miesięczny okres istnienia stacyi przychód, oraz wzgląd na bardzo wielką pracę kierownika stacyi, który bez żadnego wynagrodzenia ją doskonale zmontował, i co dnia doglądać musi, usprawiedliwiają w zupełności preliminowanie już w budżecie na r. 1903 dla kierownika stacyi małego wynagrodzenia (1.200 K rocznie), i utrzymanie tego wynagrodzenia w budżecie stacyi na r. 1904. Mimo tego, i mimo podniesienia wynagrodzenia asystenta stacyi, koszt utrzymania stacyi w r. 1904 będzie mniejszy niż był dawniej preliminowany, i wyniesie tylko 3.140 K zamiast 3.600 K.

Biuro krajowej komisji dla spraw przemysłowych utworzone przed 16 laty i od tego czasu pozostawione w swym pierwotnym stanie nie może mimo gorliwej pracy jedyne go funkcyjnaryusza, jakim rozporządza, podołać coraz bardziej rozszerzającemu się zakresowi czynności, zwłaszcza gdy się zważy, że czynności te są różnorodnej natury i że wprost jest niepodobieństwem, aby ten jedyny funkcyjnaryusz mógł być tak wszechstronnym, iżby tym wszystkim kwestyom zdołał z równym skutkiem sprostać.

Na ten stan biura i na potrzebę jego reorganizacji zwracała krajowa komisja dla spraw przemysłowych kilkakrotnie uwagę Wys. Sejmu, a Wys. Sejm uwzględniając naprowadzone motywa polecał był Wydziałowi krajowemu, ażeby w celu utworzenia posady referenta technicznego przy krajowej komisji dla spraw przemysłowych wstawił odpowiednią kwotę do budżetu krajowego. Ostatnim razem ponowił był Wys. Sejm to polecenie uchwałą z dnia 6. lipca 1901.

Wydział krajowy mimo kilkakrotnych uchwał polecenia tego dotąd nie wykonał, a nie wykonał nie dlatego, jakoby wogóle nie uznawał potrzeby zwiększenia sił w biurze komisji przemysłowej lecz przeciwnie uznając ją za aktualną zamierzał równocześnie z powiększeniem sił wystąpić zarazem wobec Wys. Sejmu z wnioskiem na ustalenie etatu płac i osób w tem biurze zatrudnić się mających, bo sądził, że tylko tym sposobem zapewni się komisji na dłuższy przeciąg czasu odpowiednią do potrzeb ilość pracowników, którzy wolni od codziennej troski o byt swój i swych najbliższych poświęcić mogą cały swój czas i wiedzę fachową na usługi biura.

Nie chciał jednak Wydział krajowy występować z wnioskiem takim bez wysłuchania życzeń pod tym względem komisji. Ze zaś z r. 1901 kończyła się kadencja poprzedniej, a z początkiem r. 1902 nastawała kadencja nowej komisji, zwrócił się Wydział krajowy do tej nowo wybranej komisji z prośbą, by rozpatrzywszy się w sytuacji i zbadawszy cele i środki odpowiednio do tego wyraziła mu swe zdanie o potrzebach swego biura

Opinia ta mieści się w dołączonym do sprawozdania komisji alegacie IV., a kończy się umotywowaną prośbą o:

zrównanie pborów sekretarza z pborami sekretarzy Wydziału krajowego, utworzenie posady referenta przemysłowego w randze inżyniera I. klasy Wydziału krajowego;

utworzenie dwóch posad praktykantów: konceptowego i technicznego z adjutem 1400 K rocznie dla każdego.

Przyjmując w zupełności dwa pierwsze wnioski zmodyfikował Wydział krajowy wniosek trzeci o tyle, że proponuje na teraz utworzenie tylko posady aplikanta konceptowego z rocznem adjutem 1400 K.

Tak zmodyfikowany etat biura komisji przemysłowej składałby się:

1. z sekretarza z systemizowanemi pborami sekretarzy Wydziału krajowego,
2. z referenta przemysłowego z systemizowanemi pborami inżynierów I. klasy Wydziału krajowego,
3. z aplikanta konceptowego o rocznem adjutem 1400 K.

Urzednicy oi mieliby charakter urzednikow krajowych z wszystkimi prawami, zastrzezonemi urzednikom, pozostajacym w sluzbie Wydzialu krajowego.

Przedkladajac przy koncu pod XIII. odpowiednio sformulowane wnioski Wydzial krajowy nadmienial, ze wydatek skutkiem tej reorganizacji biura komisji spowodowany jest przewidziany tak w preliminarzu budzetu na r. 1903, jakotez w preliminarzu na r. 1904.

Inne sprawy.

Z mocy postanowien ustawy krajowej z dnia 11. kwietnia 1893 Dz. u. kr. Nr. 21 uwolnil Wydzial krajowy w dalszym ciagu od oplacania niepaństwowych dodatkow do podatkow:

Towarzystwo akcyjne zywieckiej fabryki papieru;

Fabrykę świec stearynowych i parafinowych w Tarnowie, własność Sametów;
 Fabrykę cykoryi w Tarnowie, własność spółki Fast, Wittmayer i Safier;
 Fabrykę dachówek i drenów w Płaszowie;
 Fabrykę wyrobów z papieru Niemojowskiego we Lwowie;
 Fabrykę gwoździ w Podgórzu;
 Hutę szklaną w Tarnowie, własność firmy Kupfer & Glaser;
 Cegielnię parową i fabrykę wyrobów glinianych „Karol” w Polance pod Krosnem;

Związek handlowo-przemysłowy katolickich krawców w Krakowie;
 Fabrykę śrub, muterek i niutów w Oświęcimiu;
 Zakład witrażów w Krakowie.

Wspomniana ustawa przestała obowiązywać w dniu 30. maja b. r. tj. z końcem dziesięciolecia — gdyż na taki okres czasu była ważną. — Z dniem 17. kwietnia b. r. weszła w życie na dalszy okres dziesięcioletni nowa ustawa w tym przedmiocie, uchwalona przez Wys. Sejm w dniu 8. lipca 1902, a sankcyonowana Najwyższem postanowieniem z dnia 17. kwietnia 1903.

W czasie, objętym niniejszem sprawozdaniem, korzystali poniżej wymienieni z dobrodziejstw fundacyj, utworzonych dla celów przemysłowych, mianowicie:

I. Z fundacyi Wincentego Łódzia Pomińskiego, przeznaczonej na premie dla czeladników rzemieślniczych wylosowali:

	w r. 1902		1. premię w kwocie 1.650 K	Michał Weigel,
	2.	„	1.375	„ Antoni Patynek,
	3.	„	1.100	„ Aleksander Wittmann,
	4.	„	826	„ Józef Carnelli,
w r. 1903	1.	„	1.602	„ Jan Merwart,
	2.	„	1.335	„ Julian Stepanek,
	3.	„	1.068	„ Kazimierz Kowalski,
	4.	„	801	„ Tomasz Orzechowski.

II. Z fundacyi im. Feliksy Maryi z hr. Golejewskich Czarkowskiej przyznano bezprocentowe pożyczki na otwarcie własnych pracowni czeladnikom:

1. Mikołajowi Kwiatkowskiemu, stolarzowi;
2. Władysławowi Iwanowi, ślusarzowi;
3. Piotrowi Kalityńskiemu, krawcowi;
4. Władysławowi Czeredarkowi, krawcowi;
5. Janowi Furmanowi, szewcowi;
6. Tomaszowi Golińskiemu, stolarzowi;
7. Karolowi Siomiakowi, kaflarzowi;
8. Michałowi Schuhartowi, ślusarzowi;
9. Stanisławowi Getritzowi, introligatorowi;
10. Michałowi Kozaczce, rzeźbiarzowi;
11. Augustowi Dunajewskiemu, ślusarzowi;
12. Antoniemu Barutowi, tkaczowi.

Stypendya na dalsze kształcenie się w obranym zawodzie za granicą otrzymali z tej fundacyi:

1. Karol Kłosowski, rzeźbiarz;
2. Józef Zieleń, ślusarz;
3. Ignacy Tomajer, stolarz;
4. Karol Jabłoński, elektromechanik;
5. Franciszek Pelczarski, stolarz;
6. Wilhelm Pichel, litograf;
7. Józef Łysiuk, stolarz;

na kształcenie się w kraju:

1. Bronisław Inglott, ślusarz;
2. Karol Osiniński, stolarz;
3. Waleryan Wojciechowski, kowal;
4. Bolesław Szeremeta, ślusarz;
5. Antoni Berest, tokarz;
6. Stanisław Starzecki, ślusarz.

Na podstawie powyższego przedłożenia i na podstawie dołączonego sprawozdania krajowej komisji dla spraw przemysłowych, której wnioski Wydział krajowy przyjmuje, Wydział krajowy wnosi!

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego z dnia 9. września 1903 L. 81.021 i dołączone do niego sprawozdanie kraj. komisji dla spraw przemysłowych za czas od 1. stycznia do 31 grudnia 1902.

II. Sejm wzywa c. k. rząd:

1° ażeby w zamian za nieaktywowany dotąd oddział ceramiczny przy państwowej szkole przemysłowej we Lwowie i w miejsce kraj. szkoły garncarskiej w Kołomyi przystąpił do utworzenia wyższego zakładu naukowego dla przemysłu ceramicznego we Lwowie;

2° ażeby przy szkołach państwowych we Lwowie i Krakowie urządził specjalne oddziały elektrotechniczne;

3° ażeby przystąpił do urządzenia stałych kursów dla palaczy i dozorców maszyn parowych oraz dla maszynistów kolejowych przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie;

4° ażeby bezzwłocznie przystąpił do założenia zawodowej szkoły ślusarsko-mechanicznej w Tarnopolu;

5° ażeby przy akademii handlowej we Lwowie utworzył t. zw. jednoroczny kurs abiturjentów dla aspirantów bankowych i dążył do tego również przy wyższej szkole handlowej w Krakowie.

III Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia szkoły rzemiosł w Drohowyżu w zarząd kraju pod warunkami, podanymi w sprawozdaniu z czynności w zakresie przemysłu krajowego z dnia 9. września 1903 L. 81.021 i poleca mu przedłożyć na najbliższej sesji sejmowej etat posad i płac w tej szkole.

IV. a) Sejm upoważnia Wydział krajowy do wystawienia na gruncie, ofiarowanym przez Towarzystwo stolarzy w Kalwarii Zebrzydowskiej, budynku murowanego na pomieszczenie tamtejszej kraj. szkoły stolarskiej kosztem, nieprzekraczającym 60.000 koron i do użycia na ten cel niewydanych dotąd 30.000 koron, przeznaczonych pierwotnie na rozszerzenie budynku, tudzież 13.000 koron zwróconych przez gminę z tytułu pożyczki, otrzymanej na budowę dotychczasowego budynku dla tej szkoły.

b) Sejm wstawia do rubr. XII. wydatków funduszu krajowego na rok 1904 kwotę 17.000 koron tytułem reszty wydatków na pokrycie kosztów tej budowy.

V. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wystawienia na gruncie w Rakszawie stanowiącym własność funduszu krajowego, budynku na internat dla uczniów tamtejszej szkoły sukienniczej kosztem 10.000 koron i wstawia wydatek ten do rubr. XII. wydatków budżetu krajowego na rok 1904.

VI. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przyczynienia się z funduszu krajowego kwotą 15.000 koron do budowy domu na pomieszczenie kraj. szkoły tkackiej w Łańcucie wraz z internatem dla uczniów pod warunkiem, że resztą kosztów tej budowy pokryją miejscowe czynniki.

VII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przyczynienia się z funduszu krajowego kwotą 45.000 koron, płatną w trzech równych rocznych ratach począwszy od roku 1904, do budowy gmachu na pomieszczenie państwowej szkoły mechaniczno-ślusarskiej w Tarnopolu.

VIII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do opłacania corocznie gminie m. Grybowa tytułem czynszu z lokalności, dostarczonych na pomieszczenie krajowej szkoły kołodziejskiej, takiej kwoty, jaka się okaże potrzebną do umorzenia 4½% pożyczki komunalnej mającej się przez gminę zaciągnąć w Banku krajowym na budowę potrzebnego na ten cel domu.

Coroczne opłacanie czynszu ustałoby jednak z chwilą, gdyby szkoła ta przestała z jakiegokolwiek powodu istnieć.

IX. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zarządzenia wykonania dodatkowych robót i wodociągu w budynku, stanowiącym własność funduszu krajowego, a przeznaczonym na pomieszczenie państwowej szkoły kowalskiej w Sułkowicach,

kosztem 3.000 koron i wydatek ten wstawia do rubr. XII. budżetu krajowego na rok 1904.

X. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przybudowania do budynku, przeznaczonego na pomieszczenie państwowej szkoły kowalskiej w Sułkowicach, hali maszynowej na ulokowanie narzędzi i przyrządów, wypożyczonych Towarzystwu kowali w Sułkowicach przez c. k. Ministerstwo handlu. Koszt tej przybudówki niema przenosić 8.000 koron, a potrzebną na to kwotę uzyska Wydział krajowy z pożyczki, którą na ten cel zaciągnie, spłacając ją w ciągu lat pięciu i wstawiając potrzebną na umorzenie i oprocentowanie kwotę do preliminarza wydatków funduszu krajowego.

XI. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby stabilizował na posadach kierowników szkół zawodowych:

- a) Karola Rollego ze stałą płacą trzech tysięcy sześciuset koron rocznie;
- b) Pawła Prydatkiewicza ze stałą płacą tysiąca ośmiuset koron rocznie;
- c) Bazylego Gęsieckiego ze stałą płacą tysiąca czterystu czterdziestu koron rocznie i dodatkiem na mieszkanie w kwocie 300 koron rocznie;
- d) Seweryna Gzowskiego ze stałą płacą tysiąca ośmiuset koron rocznie;

oraz przyznał im prawo do emerytury na równi z innymi stabilizowanymi urzędnikami krajowymi, wymienionymi w §. 12. ust. 2. lit. b) statutu emerytalnego, uchwalonego przez Sejm dnia 21. stycznia 1889, tudzież z zastosowaniem uchwały sejmowej z d. 3. stycznia 1874 i pod warunkami tą uchwałą określonymi wymierzał:

- a) Karolowi Rollemu trzy pięciolecia po 400 koron;
- b) Pawłowi Prydatkiewiczowi trzy pięciolecia po 160 koron;
- c) Bazylemu Gęsieckiemu trzy pięciolecia po 160 koron;
- d) Sewerynowi Gzowskiemu trzy pięciolecia po 160 koron.

Służba policzalna do emerytury poczyną się liczyć od dnia przyjęcia do służby krajowej, do pięcioleci zaś od uchwały sejmowej.

XII. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby stabilizował na posadzie wędrownego instruktora na majsterskich kursach szewskich Aleksandra Celewicza ze stałą płacą 2.400 K, oraz przyznał mu prawo do emerytury na równi z innymi stabilizowanymi urzędnikami krajowymi, wymienionymi w §. 12. ust. 2. lit. b) statutu emerytalnego, uchwalonego przez Sejm dnia 21. stycznia 1889, tudzież z zastosowaniem uchwały sejmowej z dnia 3. stycznia 1874 i pod warunkami tą uchwałą określonymi wymierzał mu trzy pięciolecia po 200 K.

Służba policzalna do emerytury poczyną się liczyć od dnia, od którego była policzalną w poprzedniej służbie w charakterze nauczyciela ludowego, zaś do pięcioleci od dnia uchwały sejmowej.

XIII. Sejm ustanawia w biurze krajowej komisji dla spraw przemysłowych trzy stałe posady urzędników z wszystkimi prawami i obowiązkami urzędników stałych będących w służbie Wydziału krajowego, a mianowicie:

1. sekretarza ze stałą roczną płacą 4.800 K, dodatkiem aktywalnym o rocznych 840 K i z prawem do trzech dodatków pięcioletnich po 400 K rocznie;

2. referenta przemysłowego ze stałą roczną płacą 3.600 K, dodatkiem aktywalnym o rocznych 720 K i z prawem do trzech dodatków pięcioletnich po 300 K rocznie;

3. aplikanta conceptowego z rocznem adjutem 1.400 K rocznie.

Z Rady Wydziału kraj. Król. Galicyi i Lodomerji z Wiel. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Tadeusz Romanowicz w. r.

Członek Wydziału krajowego.

SPRAWOZDANIE

z czynności

KOMISYI KRAJOWEJ

dla spraw przemysłowych

za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1902

Z rokiem 1902 rozpoczęła się trzecia sześcioletnia kadencya urzędowania Komisji kraj. dla spraw przemysłowych. Znalazła się więc Komisya w nowym składzie liczącym 34 członków, t. j. wzmocniona o czterech w porównaniu ze składem Komisji z ostatniego sześciolecia.

Stosownie do §. 6. statutu Komisji z d. 19. stycznia 1888, powołał do niej przede wszystkim Wydział krajowy siedmnastu członków. Są nimi pp.: Leopold Baczewski, właśc. fabryki likierów we Lwowie, dr. Artur Benis, sekretarz Izby hand. i przemysł. w Krakowie, Ignacy Drewnowski, inspektor kolei państw. we Lwowie, Jan Franke, radca dworu, inspektor kraj. szkolny, August Gorayski, poseł sejmowy, członek Izby Panów, dr. Juliusz Leo, prof. uniwersytetu Jagiellońskiego i I. wiceprezydent m. Krakowa, Michał Michalski, poseł sejmowy i I. wiceprezydent m. Lwowa, Arnulf Nawratil, starszy inspektor przemysłowy we Lwowie, Bronisław Pawlewski, prof. szkoły politechnicznej we Lwowie, Jan Rotter, poseł, dyrektor wyż. szkoły przemysłowej w Krakowie, August Sołtyński, starszy inżynier kolei państwowych we Lwowie, Antoni Stefanowicz, c. k. inspektor szkół przemysłowych, dr. Władysław Stesłowicz, sekretarz Izby handlowej lwowskiej, Włodzimierz Szuchiewicz, prof. szkoły realnej we Lwowie, Józef Wczelak, właśc. fabryki stolarskiej we Lwowie, dr. Józef Wereszczyński, członek Wydziału kraj., dr. Alfred Zgórski, dyr. Banku kraj.

Członkowie ci, powołani przez Wydział kraj., zebrali się d. 24. lutego na zaproszenie i pod przewodnictwem JE. hr. Andrzeja Potockiego, Marszałka krajowego, oraz w obecności Członka Wydziału krajowego i szefa departamentu przemysłowego w Wydziale krajowym, posła Tadeusza Romanowicza, który wchodzi z urzędu w skład Komisji jako trzeci jej wiceprezydent — i głosując kartkami po myśli §. 6. statutu Komisji, wybrali dalszych jej siedmnastu członków, którymi są: pp. Wojciech Biechoński, prezes Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie, Tadeusz Fiedler, profesor szkoły politechnicznej we Lwowie, Zygmunt Gorgolewski, dyrektor wyższej szkoły przem. we Lwowie, dr. Henryk Kolischer, poseł i właściciel fabryki papieru, Bernard Liban, właściciel fabryki cementu w Podgórzu, książe Andrzej Lubomirski, poseł sejmowy, Józef Makusch, inspektor kolei państwowych, Teofil Merunowicz, poseł, dr. Stanisław Rittel, sekretarz Izby handlowej w Brodach, dr. Tadeusz Rutowski, poseł i wicesekretarz Wydziału krajowego, Gustaw Steingraber, profesor wyższej szkoły przemysłowej w Krakowie, Karol Schayer, kupiec we Lwowie, dr. Henryk Szarski, kupiec w Krakowie, Narcyz Ulmer, sekretarz Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie, Władysław hr. Zamoyski, właśc. Zakopanego i fabryk tamtejszych, Edmund Zieleniewski, właśc. fabryki w Krakowie i Bolesław Żardecki, poseł sejmowy i dyrektor Tow. zaliczkowego w Łańcucie.

Sekretarzem Komisji pozostaje nadal p. Juliusz Starkel.

W pełnym swym składzie zebrała się Komisya w dniu 10. marca b. r. pod przewodnictwem Marszałka krajowego, jako swego Prezesa i przystąpiła do ukonstytuowania się. Pierwszym wiceprezesem wybrany został Andrzej książe Lubomirski, drugim wiceprezesem p. Jan Rotter. Gdy zaś po kilku miesiącach wniósł książe A. Lubomirski rezygnacyę, wybrano wiceprezesem hr. Władysława Zamoyskiego.

Do stałej Sekcyi administracyjnej zostali powołani pp. Jan Franke, Ignacy Drewnowski, Zygmunt Gorgolewski, Michał Michalski, Arnulf Nawratil, August Soltyński, Józef Wozelak i dr. Alfred Zgórski.

Delegatem Komisji do Sekcyi III. Rady szkolnej krajowej wybranym został p. Ignacy Drewnowski.

Oprócz tego na tem samem posiedzeniu wybrała Komisya kraj. dla spraw przemysłowych specjalną komisję organizacyjną, złożoną z pp. dr. Artura Benisa, Tadeusza Fiedlera, ks. Andrzeja Lubomirskiego, dr. Tadeusza Rutowskiego i dr. Władysława Stesłowicza, oraz wiceprezesa i szefa departamentu przemysłowego p. Tadeusza Romanowicza, porucząc jej zbadanie obowiązującego Komisję statutu i regulaminu i wypracowanie wniosków do zmian, jakieby uznała za konieczne.

Aleg. I. i II. Wywiązując się ze swego zadania, przedstawiła rzeczona komisya na posiedzeniu Komisji pełnej d. 4. czerwca projekt nowego statutu i regulaminu, które po przeprowadzeniu niektórych zmian, zostały w dołączonem tu \cdot brzmieniu uchwalone.

Statut, w którym o wiele ściślej zakres działania Komisji kraj. dla spraw przemysłowych określono, rozszerzając go w niektórych szczegółach stosownie do potrzeb chwili, został przez Wydział krajowy przyjęty i w ciągu letniej sesji Wysockiemu Sejmowi do uchwalenia przedłożony, lecz dla natłoku innych spraw nie doczekał się tam załatwienia. Regulamin natomiast, którego zatwierdzenie zależy od Wydziału krajowego, został na posiedzeniu tegoż z d. 7. czerwca r. b. zatwierdzony i w życie wprowadzony.

Stosownie do jednego z najgłówniejszych postanowień (§. 2.) regulaminu, który zamiast jednej Sekcyi administracyjnej wprowadza dwa komitety stałe do przygotowywania spraw na posiedzenie Komisji pełnej i załatwiania w jej imieniu spraw pomniejszych i nie cierpiących zwłoki — rozwiązana została urzędująca dotąd Sekcyja administracyjna i zorganizowano dwa komitety stałe, a mianowicie:

a) Komitet dla spraw szkolnych, do którego wybrani zostali pp. J. Franke, J. Drewnowski, Z. Gorgolewski, M. Michalski, A. Nawratil, A. Stefanowicz i A. Soltyński;

b) Komitet dla spraw przemysłowych i handlowych, do którego weszli pp. W. Biechoński, L. Baczewski, ks. A. Lubomirski, dr. W. Stesłowicz, G. Steingraber, J. Wozelak, E. Zieleniewski, dr. A. Zgórski.

W tym składzie pracują od początku czerwca oba komitety stałe, co wpłynęło znacznie na pospiech w załatwianiu spraw, których, wskutek ogólnego ożywienia kraju w kierunku przemysłowym, coraz więcej do Komisji napływa.

Komisya rozdzieliła również pomiędzy swych szlönków wizytacye szkół przemysłowych.

Stosunek Komisji do szkół przemysłowych uzupełniających, opierając się na statucie normalnym tych szkół, obowiązującym na mocy rozporządzenia c. k. Ministerstwa wyznań i oświecenia z d. 24. maja 1898 L. 12.810 jest obecnie taki, że Komisya zajmuje się z ramienia Wydziału krajowego sprawami przeważnie administracyjnymi i odnoszącymi się do mianowania nauczycieli — co się zaś tyczy nadzoru pedagogicznego i dydaktycznego, podlegają te szkoły Radzie szkolnej krajowej, „która o stanie ich przekonywa się przez c. k. krajowego inspektora szkół lub osobnego delegata i przez nich lub w drodze korespondencyi urzędowej z kierownictwem, wydaje potrzebne zarządzenia i wskazówki“.

Udział w wizytacyi rzeczonych szkół pozostawiono wszakże i Wydziałowi krajowemu, a mianowicie: „członkom Wydziału krajowego i osobom przez Wydział krajowy w tym celu delegowanym“. Tym osobom służy w myśl powoła-

nego statutu normalnego (§. 12.) „prawo hospitowania nauki szkolnej, jednak bez wpływanja na tok i sposób udzielania nauki“.

Otóż dążąc do wykonania tego prawa, przedstawiła Komisya kraj. dla spraw przemysłowych Wydziałowi krajowemu siedmiu z pomiędzy swych członków, z wnioskiem rozdzielenia pomiędzy nich wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających i poruczenia im hospitacyi tychże jako swym delegatom.

Oprócz tego w skład Komisyi i do stałego komitetu szkolnego wchodzi prof. Antoni Stefanowicz, pełniący obowiązki inspektora szkół przemysłowych uzupełniających z ramienia Rady szkolnej krajowej, przez co osiągnięte jest ścisłe porozumienie pomiędzy nim a delegatami Wydziału krajowego w czuwaniu nad szkołami tej kategorii, którym czuwania tego i ciągłych skazówek bardzo potrzeba. Harmonia współdziałania w tym względzie jest i z tego powodu łatwą do utrzymania, że rozporządzeniem Ministerstwa wyznań i oświecenia z d. 24. maja 1898 L. 12.810 zaapewniono udzielanie raportów inspekcyjnych inspektora rządowego o stanie szkół przemysłowych uzupełniających Wydziałowi krajowemu do wiadomości, i że c. k. inspektor, będąc zarazem członkiem Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych, czyni temu przy każdej sposobności na posiedzeniach komitetu szkolnego zadość.

Wizytacyę krajowych szkół zawodowych poruczyła Komisya jednemu z pomiędzy swych członków i sekretarzowi Komisyi oraz czterem osobom z poza grona Komisyi, a zarządzenie to zostało przez Wydział krajowy zatwierdzone.

III. Załączona tu ./. instrukcyja i wykaz osobowy wizytatorów daje szczegółowy pogląd na załatwienie sprawy wizytowania krajowych szkół przemysłowych.

Oprócz tego zarządza Wydział krajowy ze swego ramienia lustracyę ścisłą administracyjną tak szkół przemysłowych uzupełniających jak i zawodowych.

Wzmoczenie się agend i rozrost spraw, wpływających do Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych, wywołały potrzebę wzmocnienia biura Komisyi.

W miarę oddziaływania Komisyi na sprawy przemysłu i przemysłowców wchodziło z nimi biuro Komisyi w coraz częstszą i coraz więcej czasu i pracy zabierającą styczność. Już nie tylko zwiększyła się liczba protokolarna aktów, wpływających do Komisyi, a to z 850 w r. 1891 na 1438 do końca grudnia roku bieżącego, lecz siłą faktów stało się biuro to poniekąd biurem informacyjnym dla bardzo wielu, którzy w przemyśle pracują lub w ogóle sprawami przemysłu krajowego się zajmują. Interesanci zgłaszają się coraz częściej do biura Komisyi o wyjaśnienia, radę czy pomoc, których im odmawiać niepodobna, jeśli istotnie chodzi tu o bezustanne poruszanie i ożywianie spraw przemysłowych a nie o samo zajęcie biurokratyczne. Niejednokrotnie nie aktem urzędowym, lecz listem na list należy udzielić żądanych wyjaśnień i rad, aby stwierdzić istotne, gorące interesowanie się sprawami przemysłu w kraju. A cóż dopiero konferencye z licznym personelem nauczycielskim szkół przemysłowych i znów udzielanie wyjaśnień, rad i skazówek, a dalej udział we wszystkich posiedzeniach Komisyi pełnej, komitetów stałych i przygodnych komisyi, połączony z referowaniem licznych spraw — nareszcie wizytacye szkół, przekazywane sekretarzowi Komisyi, a do tego niejednokrotnie jakaś wystawa wyrobów szkół zawodowych, jakieś wydawnictwo podręczników czy wzorów z ramienia Komisyi!

Wszystkiem tem musiał się dotychczas zajmować sekretarz Komisyi, gdyż on jeden, przy pomocy zapożyczonej siły manipulacyjnej, stanowił biuro Komisyi.

Było to niewątpliwie trochę za wiele na jednego człowieka i dlatego już od pewnego czasu wylaniały się w łonie Komisyi i w Wysokim Sejmie wnioski, ażeby biuro Komisyi rozszerzyć i dalszymi pracownikami wzmocnić.

Szczególniej pod jednym względem dawała się uczuwać nagląca potrzeba rozszerzenia biura, a mianowicie co do pomocy ściśle technicznej. W toku załatwiania spraw Komisyi wylaniają się na każdym kroku kwestye — zarówno w dziale

szkolnictwa przemysłowego jak i w sprawach bezpośredniego popierania przemysłu przez zasiłki i pożyczki, jeśli idzie o badania technicznego urządzenia zakładów, ubiegających się o pożyczki, lub gdy ma być ocenionem użycie pożyczki udzielonej. Wprawdzie w Komisji zasiadają wybitni reprezentanci wiedzy technicznej i zawodowi przemysłowcy, którzy z całą ofiarnością, przyjąwszy na siebie ten honorowy obowiązek obywatelski, oddają swój czas i pracę na usługi kraju, udzielając swej cennej fachowej opinii w takich sprawach. Lecz w miarę rozrostu czynności Komisji, dochodzą wymagania tej publicznej usługi do rozmiarów, którym bez uszczerbku dla stałych swych obowiązków nie mogliby podołać. Przynajmniej dla przygotowywania technicznych referatów, dla odbywania niezbędnych podróży celem zbierania dat, zdejmowania rysunków i t. p. staje się niezbędną biurowa siła techniczna, jeśli czynności Komisji i interesa przemysłowców nie mają być narażane na szkodliwą zwłokę.

Wysoki Sejm uznał tę potrzebę już przed czterema laty, upoważniwszy Wydział krajowy uchwałą z d. 9. lutego 1898, ponowioną w dniu 4. maja 1900, ażeby w celu utworzenia posady technicznego referenta dla spraw przemysłowych wstawił odpowiednią kwotę do budżetu krajowego. Jeszcze dobitniej wyraził swoją wolę Wysoki Sejm w uchwale z dnia 6. lipca 1901, w której zawarto polecenie dla Wydziału krajowego, „ażeby w celu utworzenia posady referenta technicznego przy Komisji krajowej dla spraw przemysłowych wstawił odpowiednią kwotę do budżetu krajowego na rok 1902“.

Z powodu licznych trudności, jakie się w traktowaniu tej sprawy i w Komisji i w Wydziale krajowym wylaniały — trudności, jużto co do kwalifikacji odpowiedniego referenta, jużto co do wprowadzenia go w związek z biurem Komisji i jego sprawami — szła sprawa ta w odwłokę. Dziś wszakże, wobec budzącego się żywszego ruchu na polu przemysłowym w całym kraju — wobec powszechnego wołania o ożywienie i wzmocnienie działalności Komisji celem podniesienia przemysłu i rozciągnięcia jej na przemysł fabryczny — wobec żądania wydatniejszych ze strony kraju funduszy na cele przemysłu krajowego — biuro Komisji, utworzone przed piętnastu laty, i oparte dotąd o jednego choćby najgorliwszego urzędnika, nie może podołać coraz bardziej rozszerzającemu się zakresowi czynności.

To też Komisya podjęła sprawę reorganizacji swego biura i przedstawiła Wydziałowi krajowemu wnioski, zmierzające do wzmocnienia go trzema nowymi siłami, a mianowicie:

1) referenta przemysłowego z roczną płacą 3.600 K, dodatkiem aktywalnym w wysokości 720 K, t. j. w randze inżyniera Wydziału krajowego I. klasy i z ewentualnym dodatkiem osobistym, gdyby przyznanie go dla pozyskania najodpowiedniejszej osobistości było konieczne;

2) aplikanta konceptowego z kwalifikacją prawniczą i handlową z adjutem 1400 K rocznie;

3) praktykanta technicznego z adjutem 1.400 K rocznie.

Wniosek ten rozszerzenia biura Komisji a obok tego zrównania płacy sekretarza teź z płacami sekretarza Wydziału krajowego, został z pominięciem praktykanta technicznego przez Wydział krajowy przyjęty i odpowiednie kredyty wstawiono do preliminarza na rok 1903.

Aleg. IV. Bliższe uzasadnienie całej sprawy mieści się w załączonym tu % wywodzie referenta Komisji.

I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.

W ciągu roku szkolnego 1901/2 nie przybyła żadna nowa szkoła przemysłowa uzupełniająca. Liczono ich 50, podobnie jak w r. 1900/1. Rokowania, wdrożone co do urządzenia nowych szkół w Starym Samborze, Turce i Trembowli, o których już zeszłoroczne sprawozdanie wspomina, nie zostały ukończone; ofiarowane na utrzymanie ich prestacje ze źródeł miejscowych są za małe, pomimo więc, że dotacya z funduszu krajowego była dla rzeczonych szkół już na rok bieżący prelininowana, nie zostały one w życie wprowadzone.

Alleg. V. Koszt utrzymania pięćdziesięciu szkół, wedle szczegółowego wykazu, który się tu ./. załącza, wynosi podług preliminarzy 184.583 Koron. Jest on o 3440 K. wyższym od kosztów utrzymania tej samej ilości szkół w r. 1901. Przyczyniła się do tego przeważnie większa ilość klas, a w szczególności potrzeba utworzenia równorzędnych oddziałów wszystkich klas szkoły przemysłowej uzupełniającej w Kołomyi, gdzie liczba uczniów się wzmogła. Gdy ten stan frekwencji utrzymał się i nadal, widziała się Komisya spowodowaną już to ze względów dydaktycznych, już to dla ułatwienia frekwencji i utrzymania należytego porządku w Zakładzie, przedstawić Wydziałowi krajowemu wniosek, zmierzający do zorganizowania w Kołomyi drugiej samoistnej szkoły przemysłowej uzupełniającej, złączonej z pierwszą jedynie wspólnym wydziałem szkolnym.

Wydział krajowy zarządził otwarcie tej drugiej szkoły, w której się już nauka z początkiem b. roku szkolnego rozpoczęła. W skutek tego wprowadzono do preliminarza na rok 1903 drugą szkołę przemysłową w Kołomyi z odpowiadającym kredytem jako zakład oddzielny.

Z końcem r. 1902 liczymy zatem szkół przemysłowych uzupełniających 51 tj. o jedną więcej niż w r. 1901.

Jak tabela kosztów utrzymania szkół przemysłowych uzupełniających (alleg. V.) wykazuje, doszło się w r. 1902 po raz pierwszy do stanu normalnego, tj. do takiego rozdziału ciężarów utrzymania, iż jedną trzecią część ponoszą czynniki miejscowe (względnie powiatowe), jedną trzecią część fundusz krajowy, a jedną trzecią część skarb państwa. Rozdział ten jest do tego stopnia ścisły, iż pierwsza grupa prestacji wynosi 61.449 K., funduszu krajowego 61.396 K., skarbu państwa 61.738 K.

Tak przedstawia się rzecz na podstawie preliminarzy. W rzeczywistości wszakże, c. k. rząd wyszedł w r. 1902 z swemi subwencyami na rzecz szkół przemysłowych w Galicyi po raz pierwszy ponad przedstawioną mu kwotę, i zamiast 61.738 K. przyznał je w wysokości 62.390 K., tj. o 652 K. więcej.

W nadwyżce tej uwzględnił c. k. Rząd przede wszystkim potrzeby obarczonej oddziałami równorzędnymi szkoły w Kołomyi, której przyznał o 400 K. więcej, reszta zaś nadwyżki rozpada się na drobniejsze zaokrąglenia cyfr subwencyjnych, z których przypadło szkołom: Brodach + 70, w Łańcucie + 28, w Przemyśle + 11, w Podgórzu + 43, w Starym Sączu + 29, w Tarnobrzegu + 55, w Żółkwi + 55, w Żywcu — 10 Koron.

Co do bliższej organizacyi szkół przemysłowych uzupełniających, oraz stanu frekwencji i nauki w ciągu roku szkolnego 1901/2, udzieliła Rada szkolna krajowa Wydziałowi kraj. pod d. 28. października b. r. do L. 35.316 sprawozdanie prof. Antoniego Stefanowicza, pełniącego obowiązki inspektora tych szkół z ramienia c. k. rządu. Sprawozdanie to wraz z odnośnym wykazem statystycznym, **Alleg. VI.** podaje Komisya ./. w załączeniu.

II. Szkoły przemysłowe zawodowe.

Aleg. VII. W załączonym ./ wykazie przedstawiono kosztą utrzymania szkół i kursów zawodowych, utrzymywanych lub subwencyonowanych przez kraj w r. 1902, a to na podstawie preliminarzy.

Wynoszą one łącznie 314.920 K., w których fundusz krajowy bierze udział z kwotą 137.866, a skarb państwa z kwotą 76.040 K. Poza tem dochód ze sprzedaży wyrobów szkolnych wynosi 84.380 K., subwencye Rad powiatowych 10.760 K., a inne zasilki, oprócz wartości lokalów, dostarczanych w przeważnej części bezpłatnie przez gminy, 5.874 K.

W rozkładzie tych kosztów, obliczonych wedle preliminarzy, zaszła jednak w rzeczywistości ta zmiana, że c. k. rząd nie przychylił się w zupełności do przedstawionych mu wniosków, co do subwencyonowania kraj. szkół zawodowych, lecz wymierzył je w kwocie o 9.700 K. niższej. I tak obniżył żądane subwencye na szkoły koszykarskie: w Dynowie o 200 K, w Jurkowie o 200 K, w Niżniowie o 400 K, w Rudkach o 200 K, w Siedlcu o 200 K, w Skołyszynie o 400 K; na szkoły kołodziejские w Kamionce o 200 K., w Tłumaczu o 1800 K.; na szkołę wyrobu zabawek w Jaworowie o 800 K., na szkołę garncarską w Kołomyi o 400 K., na kursa ceramiczne w Podgórzu o 2000 K., na szkołę szewską w Witkowie o 100 K., na szkoły tkackie: w Łańcucie o 500 K., w Krośnie o 1000 K., w Wilałowicach o 100 K., w Rakszawie o 400 K.; na szkoły koronkarskie w Kańczudze o 400 K., w Zakopanem o 400 K., na szkołę hafciarską w Makowie o 200 K. — w jednym zaś wypadku, tj. dla szkoły koszykarskiej w Wojsławiu, podniósł wyjątkowo żądaną subwencyę o 200 K.

Oprócz tego przyznało c. k. Ministerstwo wyznań i oświecenia subwencyę 1500 K. na warsztat naukowy dla kapelusznictwa w Myślenicach, która jednak dla braku budynku na rzeczony warsztat nie mogło być na razie zużytkowaną.

Cała kwota subwencyjna ze skarbu państwa na krajowe szkoły zawodowe wynosi tedy 69.840 K.

Al. VIII. Jaką była frekwencya w szkołach zawodowych w roku szkolnym 1901/2, uwidocznia dołączona ./ tabela. W porównaniu z rokiem ubiegłym, w którym liczono ogółem 1.000 uczniów i uczenic, wykazuje ich ona 1.103 tj. o 103 więcej.

Szczegółowo, wedle zawodów, dla których szkoły są przeznaczone, przedstawia się frekwencya jak następuje:

Zawód rękodzielniczy	W r. 1901			W r. 1902		
	uczniowie i uczenice					
	zwyecz.	nadzw.	Razem	zwyecz.	nadzw.	Razem
Koszykarstwo . .	123	130	253	182	111	293
Kołodziejstwo . .	83	—	83	142	4	146
Stolarstwo . . .	69	21	90	70	11	81
Zabawkarstwo . .	21	5	26	36	6	42
Garncarstwo . . .	25	10	35	31	16	47
Szewstwo	71	49	120	70	35	105
Tkactwo	162	27	189	156	26	182
Powroźnictwo . .	—	6	6	—	6	6
Koronkarstwo . .	104	29	133	88	59	147
Hafciarstwo . . .	33	32	65	42	12	54
Razem .	691	309	1000	812	291	1103

Powyższa tabelka wykazuje znaczniejszy wzrost liczby uczniów, głównie w koszykarstwie i kołodziejstwie, co przypisać należy z jednej strony pomnożeniu ilości zakładów — w zakresie koszykarstwa o dwa, w zakresie kołodziejstwa o jeden — i żywszej frekwencji w zakładach dawniejszych. Pomnożenie liczby uczenie w zakresie koronkarstwa odnieść należy do szkoły koronkarskiej w Bobowej, gdzie liczba uczenie wzrosła niemal w czwórnasób w skutek zamianowania nowej kierowniczki, która rozwinęła znacznie większą energię niż dawniejsza.

Przechodząc do poszczególnych grup szkół zawodowych zestawiamy poniżej najważniejsze szczegóły ich rozwoju.

W zakresie szkół koszykarskich rozpoczęły swą działalność trzy nowe szkoły, jeszcze w r. 1901 zorganizowane, a mianowicie: w Dynowie, Jurkowie i Wielowsi, gdzie poprzednio istniał wędrowny kurs dla koszykarstwa.

Tak w tych, jak i w dawniejszych szkołach rozwijała się i postępowała nauka prawidłowo, a o wynikach jej świadczyła poniekąd bardzo znaczna liczba okazów, którymi szkoły te obesłały dział przemysłu artystycznego na odbytej w lecie b. r. wystawie jubileuszowej Towarzystwa politechnicznego we Lwowie. Było ich dużo i niemało udatnych, które zyskały sobie wzięcie u publiczności i zostały rozkupione, tak, że musiało się szkoły wezwać do uzupełnienia wystawy okazami nowymi.

Słabą zawsze stroną szkół koszykarskich jest nauka rysunków. Przy pracy postępuje się zazwyczaj jak w pracowni prywatnej. Uczeń ma okaz dany w naturze i wedle niego sporządza swój wyrób pod okiem instruktora. Starszy, który wykonał praktycznie więcej wyrobów, wykształcił już tem samem do pewnego stopnia swój zmysł dla form i staje się uzdolnionym do pracowania wedle danego mu rysunku, objaśnionego należycie przez instruktora. Dalszą wprawę co do przyswajania sobie kształtów i konstrukcyi wyrobu, osiąga przez ówczesne rysunkowe i notatki, które w myśl instrukcyi, wydanej przez Komisję w r. 1899, ma przy sporządzaniu każdego nowego przedmiotu, w danej mu na ten cel książeczce prowadzić.

Ćwiczenia te i notatki techniczne są z rozmaitym wynikiem w szkołach koszykarskich prowadzone. Najlepiej osiąga się przez nie pewną wprawę rysunkową w szkicowaniu wyrobów i notowaniu rozmiarów w szkołach w Czerwonej Woli i Skołyszynie. Trudność największa, ażeby w każdej szkole doprowadzić w tej mierze do pożądanego wyniku, leży w tem, że dla szkół koszykarskich, istniejących przeważnie po wsiach i małych miasteczkach, nie można pozyskać nauczycieli pomocniczych do nauki rysunków, instruktorowie zaś sami, chociaż posiadają wykształcony zmysł dla form i umieją dla swych celów szkicować, do udzielania rysunków nie byli wcale usposobieni.

Należy zaś z drugiej strony zaznaczyć, że koszykarstwo, zwłaszcza koszykarstwo ozdobne, galanteryjne, musi się co chwila odświeżać nowymi pomysłami i formami, jeśli ma stać na wysokości swego zadania i utrzymać się jako rzemiosło popłatne. Okazy wyrobów szkół krajowych, zebrane na ostatniej wystawie jubileuszowej, dowiodły, że co do form panuje już w nich pewien zastój, że trzeba nowych pomysłów i kształtów, świeżych modeli, którym i wprawa rysunkowa i zmysł estetyczny muszą pójść na rękę. Komisya uznała tedy za konieczne, ażeby znowu tak, jak przed trzema laty, zebrać na wspólną konferencyę instruktorów koszykarstwa celem porozumienia się co do toku nauki i przedmiotów wyrobu, a z konferencyą tą połączyć przynajmniej czterotygodniowy kurs rysunku zawodowego dla instruktorów. Wniosek ten został przez Wydział krajowy zatwierdzonym i znalazł wyraz w pozycyi 82 preliminarza wydatków na cele przemysłowe na r. 1902.

Pozatem postanowiła jeszcze Komisya dążyć do urządzenia wzorowej szkoły koszykarskiej we Lwowie, mającej przygotowywać werkmistrzów i przyszłych

instruktorów koszykarstwa dla kraju. W szkole tej nietylko udzielanaby już była systematycznie i wydatnie nauka rysunków, lecz urządzonymby był dla pracy zawodowej warsztat wzorowy, mający na celu wykończanie i zdobienie wykwintnych wyrobów koszykarskich oraz wykonywanie nowych modeli dla szkół na prowincyi.

Zamiar ten, który w ciągu r. 1903 ma być ziszczone, uzasadnia także wstawienie do preliminarza wyższej niż dotąd kwoty na nowe szkoły zawodowe.

Już z początkiem r. 1903 podniesie się liczba szkół koszykarskich w kraju o jedną nową w Leżajsku. Warunki organizacyi tej szkoły, opartej na podobnych podstawach jak inne krajowe szkoły tej kategorii, zostały już Wydziałowi krajowemu przedłożone, a do preliminarza na r. 1903 wstawiono odnośny kredyt. Do utrzymania szkoły przyczynia się gmina m. Leżajska, która ofiarowała bezpłatnie odpowiednią realność na pomieszczenie szkoły, zapasów jej materiałów i wyrobów oraz na pomieszkanie dla nauczyciela, a nadto 200 koron rocznie gotówką i Wydział Rady powiatowej w Łańcucie, który wraz z łańcucką kasą zaliczkową płacić będą rocznie 300 koron na utrzymanie szkoły.

Wszystkich szkół koszykarskich w kraju będzie tedy z początkiem r. 1903 dwanaście, a nadto trzy subwencyonowane pracownie koszykarskie, w których również pewna ilość młodzieży się kształci.

O pracowniach tych, zwłaszcza o pracowni w Albigoj i w Bilince względnie Siekierczycach w (Samborskiem), gdzie tego roku większy już warsztat produkcyjny w osobno na ten cel wystawionym budynku został urządzony, wypada tu zauważyć, że gromadząc u siebie gotowych już koszykarzy, którzy się w krajowych szkołach wykształcili, wspierają dzielnie dźwigające się w kraju rzemiosło koszykarskie i przez zawiązywanie stosunków poza krajem, przyczyniają się do wywozu krajowych wyrobów.

Co do rozmiarów i znaczenia produkeji koszykarskiej w kraju, pisaliśmy jeszcze w sprawozdaniu Komisji za rok 1899 co następuje:

„Zaznaczyć tu należy, że dzięki zakładanym szkołom, wzrasta w kraju z każdym rokiem liczba należycie wykształconych koszykarzy, którzy albo w związku ze szkołami pracują, albo jako samodzielni przedsiębiorcy w rozmaitych miejscowościach się osiedlają i wyrabiają galicyjskiemu przemysłowi koszykarskiemu pewne znaczenie. Dość rzucić okiem na wyroby gromadzone w bazarach krajowych, żeby uznać, że jest w nich znaczny postęp, i że trzeba jedynie większej energii i ducha przedsiębiorczego w samemże społeczeństwie, aby tę rozwijającą się gałęź przemysłu krajowego handlowo zorganizować, utrwalić, wzmocnić i tym sposobem nietylko zapewnić dobry zarobek koszykarzom, ale towar koszykarski z Galicyi uczynić wcale poważnym artykułem handlu wywozowego. Wszak próba, zapewniająca bardzo poważne zyski, została już w Rudniku i okolicy dokonana. A co się powiodło energicznemu przedsiębiorcy wiedeńskiemu, to powinno się powieść i przedsiębiorcom krajowym — tem łatwiej, że pole do działania jest już dziś znacznie szersze i wdzięczniejsze“.

Dziś — po trzech latach — stan rzeczy jest jeszcze bardziej sprzyjający podjęciu jakiejś akcyi organizacyjnej na szersze rozmiary. Zagranica zwracać już po częła uwagę na produkeję koszykarską Galicyi, coraz częściej zgłaszają się pośrednicy handlowi a nawet przedsiębiorcy, gotowi wziąć udział w jakimś towarzystwie, czy spółce, któraby się zorganizowania rozstrzelonej produkeji koszykarskiej podjęła. Siły robocze, zawsze jeszcze tańsze niż na zachodzie, i rozszerzające się z roku na rok kultury łożyny szlachetnej, są dalszymi motywami, przemawiającymi za podjęciem akcyi produkcyjno-handlowej w zakresie galicyjskiego koszykarstwa. Trzeba tylko

świadomej celu energii, obrotności handlowej i funduszków, a pole do pożytecznego działania dla kraju mogącego przytem nieść znaczne korzyści przedsiębiorcy — jest dane.

Kołodziejstwo w połączeniu z kowalstwem powozowym uprawiane jest obecnie w czterech szkołach zawodowych, a mianowicie w Kamionce Strumiłowej, w Grybowie, w Grzymałowie i w Tłumaczu.

W Kamionce strumiłowej, obok oddziału kołodziejstwa i kowalstwa, jest jeszcze oddział ciesielstwa. Oddział ten jest jak dotąd słabo rozwinięty i nie wielu uczniów liczący, kołodziejstwo natomiast ściąga do siebie stale znacznie większą ilość uczniów. Ogólna frekwencya była w r. 1902 o 15 uczniów wyższą, niż w roku poprzednim, a ukończeni kołodzieje szkoły kamioneckiej mają dobrą reputację należycie przygotowanych pracowników swego zawodu. Pożądanym tam jest zawsze lepszy budynek na szkołę i pracownię.

W Grybowie i Grzymałowie odbywa się nauka prawidłowo. I w tych szkołach była frekwencya w b. roku wyższą niż w poprzednim.

W Grybowie miano podjąć restaurację i uzupełnienie budynków szkolnych, pozostawiających wiele do życzenia. Było na ten cel do rozporządzenia 4.826 K., lecz kwota ta nie została użyta, gdyż tymczasem wyłoniła się myśl przeniesienia całej szkoły na plac obszerniejszy i korzystniej położony. Myśl ta została wzięta pod rozwagę i spodziewać się należy, że w r. 1903 przyjdzie do lepszego pomieszczenia szkoły, czego jej bardzo potrzeba.

W Grzymałowie, gdzie budynki odpowiadające celowi wystawił przy znacznej pomocy kraju Wydział powiatowy skałacki, potrzebną jest jeszcze szopa i studnia, na które kredyt nadzwyczajny wstawiono do preliminarza na r. 1903.

Czwarta szkoła kołodziejska w Tłumaczu, którą otwarto dopiero z początkiem marca r. b., cieszy się także liczną frekwencyą i ma wszelkie warunki lokalne, ażeby się wytworzyć na pierwszorzędną krajową szkołę zawodową — nie jest wszakże dotąd co do swego ciała nauczycielskiego w zupełności zorganizowaną. Jeszcze i drugi rok nauki rozpoczął się tam pod prowizorycznem kierownictwem dojeżdżającego z Kamionki kierownika tamtejszej szkoły kołodziejskiej p. E. Paudlera. Pod jego kierunkiem pracują dwaj wermistrzowie fachowi i kierownik miejscowej szkoły ludowej jako siła pomocnicza. Wynalezienie stałego a odpowiednio kwalifikowanego kierownika dla szkoły Tłumackiej nie było rzeczą łatwą. Wyszukano wreszcie jednego z dawniejszych uczniów ukończonych szkoły kamioneckiej, Stanisława Gnoińskiego, który następnie, wstąpiwszy do seminaryum nauczycielskiego, zdał egzamin dojrzałości, kształcił się dodatkowo w rysunkach, odbył przepisany kurs dla nauki zręczności i objął posadę nauczycielską przy jednej ze szkół ludowych we Lwowie. Wydawało się Komisji, że kandydat, mający zawodowe wykształcenie kołodziejskie i dobrą praktykę szkolną w tym zawodzie a oraz przygotowanie pedagogiczne i w ogóle stojący na wyższym poziomie wykształcenia, będzie mógł w zupełności zadaniu kierownika szkoły kołodziejskiej w Tłumaczu odpowiedzieć, jeśli się jeszcze po wybitniejszych pracowniach i fabrykach kołodziejskich rozglądnie i w ogóle z najnowszym ruchem w zakresie tego zawodu obznajomi. Przedstawiła tedy Komisya w październiku br. wniosek Wydziałowi krajowemu, aby dał S. Gnoińskiemu zasiłek stypendyjny po 250 K miesięcznie na trzymiesięczną podróż za granicę, wedle ułożonego dla niej ścisłego programu, z obowiązkiem zdania sprawy z poczynionych spostrzeżeń i zebranych doświadczeń. Wydział krajowy poszedł za wnioskiem Komisji i wysłał rzezonego kandydata w podróż, mającą uzupełnić jego wiadomości fachowe. W lutym 1903 wróci S. Gnoiński do kraju i będzie mógł być zaraz posłanym na tymczasowego kierownika do Tłumacza. Oprócz tego zamianował Wydział krajowy na wniosek Komisji, począwszy od 1. stycznia 1903 prowizorycznego nauczyciela rysunków

dla szkoły Tłumackiej w osobie p. Wilhelma Nunberga, posiadającego odpowiednią do tych obowiązków kwalifikację.

Krajowych szkół stolarskich mamy dotychczas tylko dwie, a mianowicie: w Stanisławowie i Kalwarii Zebrzydowskiej.

Szkoła stolarska w Stanisławowie należy do pierwszorzędnych krajowych szkół zawodowych, tak co do nauki, jaka w niej jest udzielana, jak i liczby uczniów. Zgłoszeń o przyjęcie do tej szkoły bywa stale więcej, niż można uczniów pomieścić i sama ta okoliczność jest już świadectwem pożyteczności i popularności Zakładu.

Ujemną jej stroną — jak, niestety, we wielu szkołach zawodowych — jest niedostateczne jej pomieszczenie. Lecz brakowi temu zaradził już Wysoki Sejm, uchwalwszy d. 12. lipca br. upoważnienie dla Wydziału krajowego do wystawienia nowego budynku dla szkoły kosztem, nieprzekraczającym 83.000 K. Budowa została też natychmiast przez Wydział krajowy zarządzoną i przed nadejściem zimy pod dach doprowadzoną, tak, że z nadejściem następnego roku szkolnego będzie już mogła szkoła we własnym budynku być umieszczona. Wprowadzony do preliminarza na rok 1903 kredyt nadzwyczajny 4.200 K dla szkoły w Stanisławowie przeznaczonym jest na spłatę I. raty pożyczki na wystawienie rzeczzonego budynku, jeśliby Wydział krajowy zaciągnął pożyczkę.

Szkoła stolarska w Kalwarii Zebrzydowskiej wykazuje znacznie mniejszą liczbę uczniów zwyczajnych, ma ona jednak ważne zadanie wspierania silnego miejscowego przemysłu stolarskiego łącznie z założeniem tam stowarzyszeniem stolarzy, i wchodząc w styczność z praktykującymi już rękodzielnikami stolarskimi, urządza dla nich specjalne kursa wieczorne.

Cel podniesienia miejscowego przemysłu stolarskiego był w ogóle głównym bodźcem do założenia szkoły stolarskiej w Kalwarii. Mając ten cel bezustannie na oku, przedstawiła Komisya Wydziałowi krajowemu projekt, ażeby oddawszy dotychczasowy, nie nadający się do stosownego rozszerzenia budynek szkolny gminie, i odzyskawszy włożony weń fundusz, zarządził na obszerniejszym, do stowarzyszenia stolarskiego należącym placu, wystawienie nowego budynku, któryby bardziej celowi odpowiadał i z halą maszynową dla użytku miejscowych stolarzy był połączony.

W całej zachodniej części kraju nie ma równie silnej i żywotnej siedziby drobnego przemysłu stolarskiego jak Kalwaria. Tanie meble tamtejsze znajdowały dotąd łatwy zbyt nietylko w kraju, lecz także do północnych Węgier i na sąsiedni Szląsk. Ulepszenie ich przeto, tj. podniesienie ich wartości pod względem rysunku, konstrukcyi i bardziej doborowego materiału, a jak największe obniżenie kosztów produkcji przez zastosowanie maszyn pomocniczych do ich wyrobu — jest dążnością, która może na długie lata siłę i żywotność przemysłowi stolarskiemu w Kalwarii zapewnić, uzbrajając go przeciw konkurencyi mebli, również przy pomocy maszyn wyrabianych. Temu też celowi poświęciła Komisya swą uwagę i przygotowała już, przy pomocy kierownika szkoły, plany najstosowniejszego urządzenia szkoły łącznie z większą maszynową pracownią dla członków towarzystwa stolarskiego. Skoro tylko plany te zostaną przez Wydział krajowy zatwierdzone, będzie mogła być budowa z wiosną rozpoczęta, gdyż łącznie z wstawionym do preliminarza na r. 1903 kredytem nadzwyczajnym 10.000 K., przy pozostawieniu kredytu z roku ubiegłego i zwrocie funduszu, użytego na wystawienie teraźniejszego budynku, zabezpieczoną zostanie dostateczna na budowę kwota.

Trzecia szkoła stolarska, której organizacya była już przed trzema laty postanowioną, tj. szkoła stolarska w Tarnopolu, nie weszła dotychczas w życie, gdyż c. k. rząd nie zatwierdził dotąd aktu fundacyjnego tarnopolskiej Kasy oszczędności, od którego wystawienie budynku i urządzenie szkoły zawisło.

Szkoła zabawkarska w Jaworowie utrwała się coraz bardziej jako zakład, ważny dla podniesienia, a raczej zupełnego odrodzenia starodawnego i pod wielu względami bardzo ciekawego przemysłu domowego, który, po oparciu na nowych podstawach, może się stać o wiele wydatniejszym niż dotąd źródłem zarobku dla mieszkańców Jaworowa. Jeżeli wolno w ogóle w działaniu ekonomicznem liczyć na wrodzone usposobienie, odziedziczone po pokoleniach, stale jakimś zajęciu zawodowemu oddanych, to próba ożywienia przemysłu zabawkarskiego w Jaworowie trafiła na grunt bardzo wdzięczny. Zapisujący się do szkoły jaworowskiej uczniowie okazują w istocie wiele usposobienia a nawet talentu do wykonywania rzeźbionych, toczonech i stolarskich zabawek, zdobywają rychło tyle wprawy, że im praca stosunkowo dobry dochód przynosi, i dostarczają też coraz szerszych podstaw dla produkcji, która się szybko wzmacnia.

I tak liczba uczniów i związanych ze szkołą pracowników była w ubiegłym roku 26, w roku bieżącym zaś podniosła się już do 42 — wartość wyrobów (a trzeba zaznaczyć, że to wyrób tani) wynosiła z końcem r. 1900 4.243 K, a z końcem r. 1901 przedstawia już kwotę 6.979 K. Działalność szkoły i oddziaływanie jej na przemysł miejscowy są więc coraz żywsze i stanowią już dziś niewątpliwie podwalinę do odrodzenia go na nowych podstawach, a to tem bardziej, że popyt za wyrobami jaworowskimi jest już dziś tak wielki, że mu produkcya w obecnych rozmiarach nie może wcale sprostać.

Te okoliczności spowodowały, że Komisya przedstawiła Wydziałowi krajowemu potrzebę wystawienia celowi odpowiedniego budynku na pomieszczenie szkoły i jej warsztatów, a to w ten sposób, że gmina zaciągnęłaby pożyczkę na budowę, a fundusz krajowy spłacałby roczne raty pożyczki tytułem opłaty za lokal, dostarczony szkole, dopóki szkoła istnieć będzie. Wydział krajowy zgodził się na takie rozwiązanie kwestyi, od którego wprost dalsze istnienie szkoły zawisło i na podstawie wniosku Wydziału krajowego uchwalił Sejm krajowy na posiedzeniu d. 12. lipca br. dać Wydziałowi krajowemu upoważnienie do opłacania corocznie gminie m. Jaworowa takiej kwoty, jaka się okaże potrzebną do umorzenia w ciągu 33 lat 4 $\frac{1}{2}$ procentowej pożyczki w wysokości 56.000 K.

Stosownie do tej uchwały wstawionym jest do preliminarza na r. 1903 kredyt nadzwyczajny w wysokości 2.560 K na opłacenie pierwszej raty pożyczki i zatwierdzonym został plan budowy, która, skoro tylko zaciągnięcie pożyczki nastąpi, powinna być z nadejściem wiosny podjęta.

Dla wyrobów ceramicznych istnieją w kraju dwa zakłady, a mianowicie szkoła garncarska w Kołomyi i kursa ceramiczne w Podgórzu, nadto subwencyonuje się wytwórczą pracownię garncarską w Toustem, która się tam po zwinięciu warsztatu naukowego zorganizowała.

O szkole garncarskiej w Kołomyi jest przedewszystkiem to do zauważania, że pod względem ulepszenia czerepu, wytworności kształtów i smaku estetycznego wyrobów ozdobnych, które w warsztatach tej szkoły są wyrabiane, uczyniła ona bardzo znaczne postępy i wyrobiła „wyrobom kołomyjskim“ wielkie wzięcie. Chlubnie świadczył o tem zbiór wyrobów szkolnych na tegorocznej wystawie jubileuszowej Towarzystwa politechnicznego we Lwowie; podobały się one powszechnie i były rozchwytywane.

A przecież w samej Kołomyi nie powiodły się podejmowane dotąd usiłowania, ażeby produkcję takich wyrobów na szersze rozmiary zorganizować i uczynić ją stałym źródłem zarobku dla kształcących się garncarzy.

Okoliczność ta, wpływająca deprymująco na frekwencję szkolną, która się ciągle na niskim utrzymuje stopniu, wywołała już przed trzema laty dążność Komisji do tego, ażeby szkołę garncarską z Kołomyi przenieść do Lwowa, tu ją szerzej

rozwinąć i rzucić tem samem podwaliny do zorganizowania wytwórstwa naczyń ozdobnych w kraju. Komisyja wszakże wychodziła i wychodzi w tej sprawie z zapatrywania, że powinienby przedewszystkiem c. k. rząd wziąć inicjatywę w utworzeniu takiej szkoły jako zakładu państwowego, w zamian za niedoszły do skutku oddział ceramiczny przy państwowej szkole przemysłowej we Lwowie. Zgodnie też z wnioskami Komisyji i Wydziału krajowego uchwalał Wysoki Sejm rezolucyje tej treści — ostatni raz na posiedzeniu z d. 12. lipca b. r. — lecz jak dotąd bezskutecznie, bo c. k. rząd nie dał żadnej odpowiedzi.

Co do kraj. kursów ceramicznych w Podgórzu, wskazaliśmy już w zeszłorocznem sprawozdaniu, że chcąc osiągnąć na nich wszystkie, programem nauki wskazane cele, trzeba im należyte wyposażyć laboratorium szkolne, urządzić salę warsztatową dla przerabiania materiałów przez samychże uczestników kursu, wreszcie zbudować mufle i piec komorowy dla próbnych wypałów. Gdy program i kosztorys tych urządzeń został przez Zarząd kursów przedłożony, wstawiła Komisyja w preliminarzu na r. 1903 odpowiedni kredyt nadzwyczajny w wysokości 3.000 K i uzyskała dlań zatwierdzenie Wydziału krajowego. A jeśli i uchwałą Wysokiego Sejmu wydatek ten będzie przyzwolony, przystąpić będzie można do ostatecznego skompletowania technicznych urządzeń na rzeczonych kursach i da się możność zupełnego osiągnięcia teoretycznych i praktycznych celów nauki.

Krajowych szkół szewskich mamy trzy, a to: w Dobczycach, Starym Sączu i Witkowie Nowym.

Pierwsza z tych szkół jest najmniej żywotną i najmniej rozwiniętą. Nie mogła się dotąd ustalić w skutek kilkokrotnej zmiany kierownika, a nie doznaje i u ludności miejskiej takiego poparcia na jakieby zasługiwała — pomimo, że na jej to gorące żądania została tam urządzona.

Pospolicie panuje w ludności to z gruntu fałszywe mniemanie, że niech no tylko w jakiejś miejscowości szkoła zawodowa zostanie otwartą, to natychmiast zacznie się poprawiać stan przemysłu i zakwitnie dobrobyt — jak gdyby to zaniedbania długoletnie a może i wiekowe można było cudownie w jednej chwili usunąć i wątlami rękami młodzieży szkolnej popchnąć przemysł naprzód. Ludność taka nie zdaje sobie sprawy, że nauka zawodowa, to działanie dla przyszłości, to wychowywanie nowego pokolenia, które dopiero z czasem może się do podniesienia przemysłu przyczynić i większe z niego ciągnąć korzyści.

Tak samo i w Dobczycach. Obojętność lub niecierpliwość tych, którzy tam tejszą szkołę szewską otaczają, nie przyczyniły się wcale do jej rozwinięcia. Liczba uczniów nie wzrosła i w tym roku ponad 15 tu, podczas gdy w szkole Starosądeckiej wynosiła 23, a w Witkowie 32. I jeśli stosunki tamtejsze rychło się nie poprawią, to kto wie, czy nie wypadnie szkoły tej przenieść do innej, odpowiedniejszej dla niej miejscowości.

W Starym Sączu i Witkowie panuje ruch żywy i nauka wydaje bardzo dobre owoce. Publiczność, zaglądająca do tych szkół lub do warsztatów ich wychowawców z żądaniami o obuwie, zaczyna sama uznawać różnicę na korzyść i znaczny postęp w wyrobie szkolnym i przychodzi do przekonania, że szewstwo w kraju naszym podupadło, i że jeśli mu jest trudno walczyć z importowanym wyrobem obcym, to tylko dlatego, że w tym obcym wyrobie uwzględniono już wszystkie najnowsze zdobycze wytwórstwa szewskiego, podczas gdy w naszych warsztatach prywatnych nauka zawodowa jest bardzo zaniedbaną i nowsza technika produkcji szewskiej prawie nieznaną.

Dążenie do rozszerzania lepszej nauki szewskiej, stało się też powodem, że oprócz stałych szkół szewskich, nie przestaje Komisyja posiłkować się także czasowymi kursami majsterskimi dla szewców. W sprawozdaniu zeszłorocznem podano szczegółowe daty o tych kursach i ich frekwencyi od r. 1897. W roku 1902

odbyły się także dwa takie kursa, a to we Lwowie w czasie od 20. czerwca do 15. sierpnia dla 18 uczestników, i w Krakowie w czasie od 15 października do 4. grudnia dla 17 uczestników.

Ścisła systematyczność, z jaką kursy te się odbywają, praktyczny ich program, pracowitość kierownika kursów i dobieranych instruktorów fachowych, sprawiły, że niedowierzanie, z jakim w kołach szewskich na naukę tę zrazu spoglądano, ustąpiło miejsca uznaniu, że istotnie nauka na kursach przyczynia się w wysokim stopniu i do uzupełnienia ogólnych wiadomości rękodzielnika i do obznajomienia go z najnowszymi zdobyczami w zakresie wytwórstwa szewskiego. Już więc i wdzięczność poczyną zastępować miejsce początkowych uprzedzeń i niedowierzania. Lustrator kursów, członek Komisji p. A. Nawra til, zdając sprawę o ostatnim kursie majsterskim w Krakowie, pisze między innymi: „Uczestnicy kursu prosili mnie, bym Wydziałowi krajowemu i Komisji przemysłowej wyraził od nich podziękę i wielką wdzięczność, jaką są przejęci za dobrodziejstwo, dozwane przez umożliwienie im nabycia fachowych wiadomości“.

Podobnie jak z szewstwem, ma się rzecz i z krawiectwem w kraju. I tu konkurencja z napływem odzieży, konfekcyonowanej poza krajem, staje się coraz trudniejszą, dlatego, że w importowanym wyrobie zastosowano wyborny krój i doprowadzono kosztu wyrobu do minimum przez użycie maszyn pomocniczych i najwłaściwszą organizację pracy rąk ludzkich.

W ślad za coraz trudniejszymi warunkami konkurencji z wyrobem obcym, podupada też nauka w prywatnych pracowniach krawieckich, tak, że i dobra znajomość brania miary, kroju i wykończania odzieży, wykonywanej na miarę, staje się coraz rzadszą.

Tylko tedy odpowiednio urządzanymi kursami dla czeladników i majstrów, możnaby wpływać na podniesienie rzemiosła krawieckiego w kraju.

Niektórzy z krawców krajowych korzystają od czasu do czasu z kursów tego rodzaju, które urządzone bywają pod patronatem c. k. Ministerstwa handlu w Muzeum technologicznem we Wiedniu. Lecz tam znaczną dla nich zaporą jest wykładowy język niemiecki. Okazuje się tedy potrzeba tworzenia majsterskich kursów krawieckich w kraju.

W ostatnich miesiącach została sprawa ta z dwóch naraz stron, niezależnie od siebie poruszona. Z jednej strony samo Muzeum technologiczne powzięło zamiar urządzić taki kurs w Krakowie, z drugiej zaś strony na wystósowaną w tym względzie prośbę korporacji krawieckiej, i na wniosek Komisji, oświadczył Wydział krajowy gotowość udzielenia subwencji 1 200 K na urządzenie wzmiankowanego kursu w Krakowie. W obec tych zgodnych dążeń z dwóch stron należy oczekiwać, że już z początkiem r. 1903 przyjdzie do urządzenia majsterskiego kursu dla krawców w Krakowie. Na razie największą w tej sprawie trudność stanowi wyszukanie odpowiednio wykształconej a fachowo znakomitej siły, władającej językiem polskim, któraby obowiązki kierownika kursu objęła.

To samo planuje się także na prośbę korporacji krawieckiej lwowskiej we Lwowie. Komisya zarządziła też i ze swej strony poszukiwania za odpowiednio wykształconym kandydatem na kierownika i ma nadzieję przedstawić Wydziałowi odpowiednie wnioski tak co do programu kursu jak i osób, któreby na nim miały być zajęte.

Nauki tkactwa udzielano w ośmiu krajowych szkołach tkackich, tj. w Glinianach, Gorlicach, Korczynie, Kosowie, Krośnie, Łańcucie, Rychwałdzie, Wilamowicach i w dwóch prywatnych pracowniach produkcyjnych, z funduszu krajowego subwencyonowanych, a to: w Budzanowie i Horodence.

Stan nauki i liczba uczniów utrzymują się w nich mniej więcej na jednej wyżyźnie, frekwencja była nawet w r. 1902 o 7 uczniów niższą, niż w roku poprzednim.

Jestto tylko stwierdzeniem uwag, które co do ożywienia ruchu w szkołach tkackich w zeszłorocznym sprawozdaniu poczyniono. Słaby rozwój połączonych z temi szkołami spółek tkackich, w szczególności brak funduszków, nie pozwala dostarczać szkołom dostatecznej ilości materiałów do pracy zawodowej i opiekować się skutecznie uczniami, którzy, opuściwszy szkołę, mogliby tkaniny na zlecenie spółek wykonywać. Nie ma tedy zachęty, aby się uczniowie liczniej do szkół tych zapisywali. Odpowiednia organizacja drobnego wytwórstwa tkackiego, które może jeszcze skutecznie z wytworami fabrycznymi konkurować, wysuwa się też coraz dobitniej na plan pierwszy jako kwestya nagląca.

Co do dalszych wędrownych kursów tkactwa przedstawiła Komisya Wydziałowi krajowemu potrzebę urządzenia trzymiesięcznego kursu w Błażowej pod kierunkiem nauczyciela wędrownego M. Brzeka. W Błażowej była dawniej szkoła tkacka, która w r. 1897 została zwinięta. W miejsce szkoły, były jej instruktor M. Brzek zorganizował na miejscu, przy pomocy funduszu krajowego i pożyczki z funduszu przemysłowego, wydatniejszą produkcję, dając przy niej zajęcie byłym uczniom szkoły. Przedsiębiorstwo to powiodło się. P. Brzek, który na razie 20 krosien poprawnych zatrudniał, umiał wybrać trafnie artykuły, których wyrób zapewnia z jednej strony lepszy niż dotąd zarobek tkaczowi, a z drugiej strony daje towar, nadający się do korzystniejszej sprzedaży. Zyskując zbyt, rozszerzał tedy dalej swe przedsiębiorstwo tak, że w końcu zabrakło mu tkaczy odpowiednio wykształconych. Wypadło tedy użyzyć dalszego poparcia akcyi przemysłowej trzeźwo i szczęśliwie podjętej i skierować ją ku temu, aby Błażowę utrzymać nadal jako poważną siedzibę domowego i drobnego, ale znacznie już ulepszanego i rentowniejszego przemysłu tkackiego. Obok więc dalszej pożyczki z funduszu przemysłowego, zabezpieczonej odpowiednią poręką, przeznaczył Wydział krajowy 800 K na sprawienie poprawnych krosien i poruczył p. M. Brzekowi odbycie w ciągu b. zimy trzymiesięcznego kursu tkackiego w Błażowej, celem uzupełnienia wiadomości zawodowych nowego zastępu tkaczy, którymi już z góry miejscowe przedsiębiorstwo tkackie ma być zasilone.

Jakie są wyniki kursu i czy się już ukończył, nie mamy wiadomości szczegółowych do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania.

Aby dać dalszą pomoc nauce tkactwa i sprowadzać je pod względem zdołniczym na tory swojskie, oryginalne, mogące podnieść wartość i pokupność naszych tkanin, podjęła Komisya w bież. roku, z kredytów na ten cel przyznanych, wydawnictwo dwóch dzieł. Są niemi: „*Podręcznik nauki tkactwa*“ ułożony przez doświadczonego w swym zawodzie kierownika kraj. szkoły tkackiej w Krośnie, p. Henryka Gruszeckiego i „*Wzory dla tkactwa*“, skomponowane na podstawie motywów swojskich, zebranych żmudnie z tkanin ludowych, aparatów kościelnych, starych pasów i t. p. i rysowane przez nauczyciela rysunków w szkole krośnieńskiej p. Franciszka Daniszewskiego.

Podręcznik, zaopatrzony licznymi objaśniającymi rysunkami, a opracowany jak najpopularniej, służyć ma przede wszystkim uczniom szkół tkackich i wychowankom ich jako poradnik i przypomnienie nabytych w szkole wiadomości. Jako publikacya fachowa w zakresie przemysłu, rzadko w polskiej literaturze fachowej uprawianego, będzie *Podręcznik* i dla ogółu publikacją pożądaną.

Piękne wzory p. Daniszewskiego znane są już publiczności z ostatniej Wystawy jubileuszowej we Lwowie, na której medalem rządowym zostały wynagrodzone.

Obie te publikacye zostaną w pierwszych miesiącach roku 1903 ukończone i w ruch księgarski puszczane.

Drugim brakiem dzisiejszej szkoły przemysłowej uzupełniającej jest brak takiego jej urządzenia, któreby umożliwiałoby należyte uwzględnienie potrzeb rozmaitych zawodów, jakim się oddają uczniowie tego samego zakładu naukowego. Tę wadliwość ustroju szkoły usunąć można przez stosowne organizowanie grup zawodowych i stosowanie do nich ściślejszego planu naukowego każdej grupy, w ramach planu ogólnego. Wyloniłaby się z tego tak pożądana ze względu na potrzeby praktyczne specjalizacja przedmiotów nauki szkolnej w kierunku zawodowym danej grupy, która oczywiście rozbudziłaby większe zainteresowanie się nauką, odpowiadając istotnym potrzebom poszczególnych uczniów. Zarazem musiałaby się wyłonić także kwestya praktycznego przeprowadzenia tej specjalizacji naukowej w grupach, rozwiązana już w niektórych pozakrajowych szkołach uzupełniających w ten sposób, że uczniowie tej samej klasy (oddziału), podzieleni na kilka grup zawodów pokrewnych, pobierają naukę niektórych przedmiotów swego zawodu wprawdzie równocześnie, lecz w osobnych izbach szkolnych i od osobnych nauczycieli, w skutek czego czas nauki szkolnej dla uczniów wcale się nie zwiększa, a wzrasta tylko zapotrzebowanie ilości sal szkolnych i nauczycieli, czyli kwota wydatków na prowadzenie tak zorganizowanej szkoły uzupełniającej. Nie ulega wszakże wątpliwości, że ten zwrot wydatków sownie wynagradza doskonały rezultat nauki, będący tym sposobem w ścisłym i naturalnym związku z zawodowymi potrzebami uczniów. Takiemu pojmowaniu rzeczy dało wyraz c. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty w projekcie nowego planu naukowego dla szkół przemysłowych uzupełniających, który rozporządzeniem z d. 20. marca 1902 l. 35.546 przysłano c. k. Radzie szkolnej krajowej do zaopiniowania. Rozporządzeniu temu Rada szkolna krajowa uczyniła zadość, oczekując dalszych postanowień Pana Ministra.

Trzecim brakiem, już nie tylko naszych lecz wszystkich szkół przemysłowo-upełniających w Austrii, jest brak samoistnych, tym szkołom wyłącznie oddanych kierownictw i grom nauczycielskich, w urządzeniu bowiem dzisiejszem obowiązki jednych i drugich spełniają nauczyciele tylko jako zajęcie uboczne, nie da się zaprzeczyć, gorliwie, lecz niekiedy bez tej energii i zapału, bez których zadaniu nauczycielskiemu w zupełności nigdy podołać nie można. Prawda nakazuje zresztą zaznaczyć i to, że niektórzy nauczyciele zajęcie w szkole uzupełniającej uważają jako sposób powiększenia skromnych swoich dochodów, nie zaś jako obywatelską służbę, na czem oczywiście szkoła dobrze nie wychodzi.

Ponieważ w bardzo dalekim jeszcze polu leży sprawa pozyskania osobnych grom nauczycielskich dla szkół uzupełniających, należy tymczasem dbać o ciągle kształcenie nauczycieli dla specjalnych potrzeb tych szkół. Tym potrzebom czynią zadość kursa, urządzane celem dalszego kształcenia nauczycieli w pewnych przedmiotach nauki przemysłowej, osobliwie zaś nauki rysunków. Taki właśnie kurs odbył się dla 17 nauczycieli w lwowskiej c. k. szkole przemysłowej, w czasie od 30. czerwca do 9. sierpnia 1902 r., pod kierownictwem dyrektora tej szkoły, p. Zygmunta Gorgolewskiego. Przedmiotami nauki na tym kursie były rysunki odręczne tudzież mechaniczno-techniczne. W nauce rysunków odręcznych, udzielanych przez profesora Pietscha, liczone się ze współczesnem pojmowaniem nauki rysunku, oraz wykazywano, że rysowanie z natury ma pierwszeństwo przed rysowaniem podług wzorów; w nauce zaś rysunków mechaniczno-technicznych i budowlanych, prowadzonych przez profesora Jana Boguckiego, wskazywano w krótkich i treściwych wykładach wstępnych znaczenie, cel i znamiona rysunków technicznych, zaznajomiono frekwentantów ze znakami i symbolami,

używanymi w rozmaitych manierach rysunkowych, z zastosowaniem podziałek i kotowaniem, tudzież z najważniejszymi materiałami budowlanymi i sposobem ich łączenia. Ćwiczenia rysunkowe obejmowały szkice i rysunek konstrukcyjny łatwiejszych składników z budowy maszyn, oraz wiązania belek, dachów drewnianych i murów, niemal wyłącznie na podstawie stosownych modeli. Prócz tego zdejmowano wprost z natury drzwi i okna sali rysunkowej, tudzież łatwiejsze konstrukcje na placu budowy tutejszej c. k. biblioteki uniwersyteckiej.

Pilność frekwentantów kursu była ze wszech miar zadowalająca, a w rezultacie nauki otrzymało 13 frekwentantów postęp dobry, 3 zaś postęp bardzo dobry.

C. k. Rada szkolna krajowa, zdając sprawę z przebiegu i wyników kursu powyższego c. k. Ministerstwu Wyznań i Oświaty, wyraziła przekonanie, że kurs taki przyniósłby niewątpliwie większe korzyści, gdyby trwał przez kilka miesięcy i odbywał się nie w czasie feryi, lecz w ciągu roku szkolnego. Reskryptem z dnia 17. października 1902 l. 30.434 p. Minister oznajmił, iż przyjmując do wiadomości dotyczące sprawozdanie Rady szkolnej krajowej, zgadza się z tem, aby mające się w przyszłości urządzić kursa dla dalszego kształcenia nauczycieli uzupełniających szkół przemysłowych obejmowały dłuższy okres czasu.

We Lwowie, 20. października 1902.

Antoni Stefanowicz w. r.

Odpis do l. 35.316 ex 1902.
R. sz. kr.

Rok szkolny 1901/02.

Zestawienie tabelaryczne szkół przemysłowych uzupełn.

Liczba porz.	Szkoła przemysłowa uzupełn. w	Czas trwania nauki w mie- siącach	Liczba			Zuczników zapis.		Szkoła zało- żona w roku	U w a g a
			Klas względnie oddziałów	zapi- sanych	pozo- stałych do koń- cu roku	było średnio uczęszcza- jących (w procentach)	Osiągnęło cel nauki		
1	Białej	8	6	234	210	70	141	1891	Ma 2 klasy przygotow. i 2 klasy handlowe.
2	Bochni	8	3	92	70	70	43	1890	Ma klasę przygotowawcz.
3	Brodach	8	3	134	110	37	60	1893	" " "
4	Brzeżanach	8	3	114	96	79	55	1885	" " "
5	Buczacz	8	3	108	63	70	53	1895	" " "
6	Chrzanowie	8	4	169	157	65	91	1900	Ma 2 klasy przygotow.
7	Drohobycz	8	3	171	138	75	130	1882	Ma 1 klasę przygotow.
8	Gorlicach	8	3	162	122	75	85	1890	" " "
9	Jarosławiu	8	3	120	120	84	61	1881	" " "
10	Jaśle	8	3	62	57	70	31	1888	" " "
11	Kałuszu	8	3	85	64	76	54	1896	" " "
12	Kołomyi (z filią)	7 ^{1/2}	6	297	198	61	149	1885	Ma klasy równorzędne
13	Krakowie (na Kleparzu)	8	7	284	261	74	161	1869	Ma 2 klasy przygotow. i 4 oddz. kl. I. przem.
14	Krakowie (w Ogrod. ang.)	8	4	160	122	63	106	1884	Ma 2 klasy przygotow.
15	Krakowie (na Smoleńsku)	8	4	157	125	73	105	1884	" " "
16	Krakowie (na Kazimierzu)	8	4	121	82	48	52	1884	" " "
17	Krakowie (na Dajworze)	8	4	129	102	42	83	1893	" " "
18	Krośnie	8	3	90	82	61	40	1893	Ma 1 klasę przygotow.
19	Łańcucie	8	3	58	53	30	41	1895	" " "
20	Lwowie (św. Anny)	8	4	156	153	70	107	1894	Ma kurs przygotowawczy i 2 oddz. I. kl. przem.
21	Lwowie (św. Antoniego)	8	3	124	102	58	71	1894	Ma kurs przygotowaw.
22	Lwowie (Czackiego)	8	3	175	161	70	147	1894	" " "
23	Lwowie (Elżbiety)	8	2	65	59	85	39	1894	Niema kursu przygoto- wawczego.
24	Lwowie (Konarskiego)	8	3	131	105	70	87	1894	Niema kursu przygot. natomiast 2 oddz. klasy I. przemysłowej.
25	Lwowie (św. Marcina)	8	3	124	94	63	72	1894	Ma kurs przygoto- wawczy.
26	Lwowie (Mickiewicza)	8	3	118	108	69	67	1894	Niema kursu przyg. na- tomiaś ma kl. analfab.

Liczba porz.	Szkoła przemysłowa uzupełn. w	Czas trwania nauki w mie- siącach	Liczba			Z uczniów zapis.		Szkoła zało- żona w roku	U w a g a
			Klas względnie oddziałów	zapi- sanych	pozo- stałych do koń- cu roku	było średnio uczęszcza- jących (w procentach)	Osiągnięto cel nauki		
27	Lwowie . . . (Piramowicza)	8	2	61	61	54	49	1894	Niema kursu przygo- towawczego.
28	Lwowie . . . (Staszica)	8	4	144	124	66	92	1894	Ma kurs przygotow. i 2 oddziały I. kl. przemysłowej
29	Lwowie . . . (Bernsteina)	6	3	127	118	52	51	około 1860	Niema kursu przygot. natomiast ma kurs spe- cjalny dla malarzy dekor.
30	Myślenicach .	8	3	63	54	60	34	1897	Ma kurs przygotowaw.
31	Nowym Sączu.	8	4	184	160	66	110	1885	Ma 2 klasy przygotow.
32	Nowym Targu.	8	4	106	80	60	72	1892	
33	Przemysłu I.	8	3	154	130	70	75	1880	Ma kurs przygotowaw.
34	Przemysłu II.	8	3	129	105	66	70	1898	
35	Podgórzu. . .	8	3	160	137	56	86	1891	Ma kurs przygotowaw.
36	Rzeszowie . .	8	3	123	97	61	69	1882	
37	Samboże. . .	7 1/2	3	99	58	52	42	1890	" "
38	Sanoku. . . .	8	3	84	69	65	45	1893	" "
39	Stanisławowie.	7 1/2	5	178	157	55	138	1888	Ma kurs handlowy
40	Starym Sączu.	8	3	116	106	62	56	1889	Ma kurs przygotowaw.
41	Sądowej Wisz.	8	3	80	70	76	52	1894	" "
42	Stryju	7 1/2	3	140	88	57	59	1892	" "
43	Tarnopolu . .	8	3	105	70	66	64	1891	" "
44	Tarnowie. . .	8	3	129	76	60	52	1881	Niema kursu przygot. natomiast ma kurs budowlany
45	Tarnobrzegu .	7 1/2	3	74	70	80	50	1899	Ma kurs przygotowaw.
46	Wadowicach .	8	3	83	70	80	52		" "
47	Wieliczce. . .	8	3	66	30	37	22		" "
48	Złoczowie . .	7	3	104	96	65	56	1899	" "
49	Żółkwi. . . .	8	3	85	75	70	46	1888	" "
50	Żywcu	8	3	130	109	80	76	1896	" "
Razem . .			169	6.364	5.224	64.48%	3.649		

Lwów, 20. października 1902.

Antoni Stefanowicz, w. r.

Alegat VII. do sprawozdania Komisji kraj. dla spraw przemysłowych za r. 1902.

W y k a z

kosztów utrzymania szkół zawodowych w roku 1901/2.

(Według preliminarzy).

Liczba porządk.	Nazwa zakładu	Fundusze miejscowe				Subwencye			R a z e m
		Gminy	Fund. i kasy oszczędn.	Z innych źródeł miejs.	Ze sprzedaży wytrobów	Rad powiatow.	Funduszu krajowego	Skarbu państwa	
1	Czerwona Wola, szkoła koszyk.	—	—	—	2.600	400	2.400	2.000	7.400
2	Dynów " "	—	—	—	300	200	2.130	600	3.230
3	Dźurów " "	—	—	—	1.800	300	1.212	1.000	4.312
4	Jurków " "	—	—	—	600	600	1.630	600	3.430
5	Niżniów " "	—	—	—	2.200	500	1.430	1.400	5.530
6	Rudki " "	—	—	—	4.000	610	1.440	1.200	7.250
7	Siedlec " "	—	—	—	480	400	1.000	1.000	2.880
8	Skołyszyn " "	—	—	—	3.600	—	2.160	1.600	7.360
9	Wielowieś " "	100	—	—	600	200	2.930	—	3.830
10	Wojsław " "	—	—	100	1.200	400	870	1.000	3.570
11	Zator " "	360	—	—	2.400	200	1.096	1.200	5.256
12	Albigowa, subw. pracow. " "	—	—	—	—	—	600	400	1.000
13	Bilinka " "	—	—	—	—	—	800	400	1.200
14	Żurawno " "	—	—	—	—	—	840	400	1.240
15	Grybów, szkoła kołodziejska .	—	—	—	6.100	200	5.600	3.000	14.900
16	Grzymałów " "	—	—	—	8.400	1.000	3.480	3.400	16.280
17	Kamionka str., szkoła koł-cies.	—	—	—	10.200	—	8.942	3.400	22.542
18	Tłumacz, szkoła kołodziejska .	—	—	—	3.000	1.000	6.592	3 000	13.592
19	Stanisławów, szkoła stolarska .	1.600	400	—	6.000	200	8.492	3.000	19.692
20	Kalwarya " "	—	—	—	2.000	—	7.300	3.500	12.800
21	Jaworów, szkoła zabawkarska .	—	—	—	3.000	200	2.452	1.500	7.152
22	Kołomyja, szkoła garncarska .	—	—	—	4.000	—	8.570	6.000	18.570
23	Podgórze, kursa keramiczne .	1.000	—	600	—	200	5.094	4.000	10.894
24	Touste, subw. prac. garncarska	—	—	—	—	—	800	—	800
25	Witków, szkoła szewska . .	—	—	—	2.700	—	4.062	1.600	8.362
26	Stary Sącz " " . .	—	—	—	9.000	600	3.766	1.200	14.566
27	Dobczyce " " . .	—	—	—	2.200	200	2.740	900	6.040
28	Lwów i Kraków, kurs. szew. majś.	—	—	—	—	—	3.200	—	3.200
29	Gliniany, szkoła tkacka . .	240	—	—	—	100	3 052	2.400	5.792
30	Gorlice " " . .	300	—	—	—	400	500	900	2.100
31	Korczyna " " . .	—	—	—	—	—	2.200	1.440	3.640
32	Kosów " " . .	80	—	—	—	300	3.296	1.500	5.176
33	Krosno " " . .	—	—	—	800	—	9.692	8.000	18.492
34	Łańcut " " . .	500	—	—	—	600	2.040	1.500	4.640
35	Rychwałd " " . .	—	—	—	—	400	2.110	1.000	3.510
36	Wilamowice " " . .	400	—	—	—	100	2.370	1.000	3.870
37	Budzanów, subw. prac. tkacka	—	—	—	—	—	800	—	800
38	Rakiszawa, szkoła sukiennicza .	—	—	50	—	1.000	9.362	6.000	16.412
39	Kańczuga, szkoła koronkarska	48	—	—	2.400	200	1.722	1.200	5.570
40	Zakopane " "	—	—	—	3.500	—	4.454	1.600	9.554
41	Bobowa " "	—	—	—	400	200	900	800	2.300
42	Jaworów, subw. pracow. koronk.	—	—	—	—	—	800	400	1.200
43	Przeworsk " "	—	—	—	—	—	600	—	600
44	Maków, szkoła hafciarska " .	96	—	—	900	50	1.740	1.000	3.786
45	Stryj, subw. warsztat powroźn.	—	—	—	—	—	600	—	600
Razem . . .		4.724	400	750	84.380	10.760	137.866	76.040	314.920

Frekwencja szkół przemysłowych zawodowych w r. 1901/2.

Liczba porząd.	Nazwa zakładu	Liczba uczniów (uczenie)						Pracowało razem uczniów (uczenie)	Uwaga	
		zwyczajnych w klasie				nadwycz. i zakł. subw.	Razem			
		I	II	III	IV					
I. Dla wyrobów koszykar- skich.										
1	Czerwona Wola szk. kosz.	22	14	—	—	5	41	w koszykar- stwie	W Bilince u- czyło się także 4 dziewcząt koszykarstwa.	
2	Dynów " "	18	—	—	—	—	18			
3	Dźurów " "	6	7	9	—	—	22			
4	Jurków " "	7	—	—	—	—	7			
5	Niżniów " "	4	8	4	3	—	19			
6	Rudki " "	6	8	4	—	—	18			
7	Siedlec " "	6	2	1	—	11	20			
8	Skołyszyn " "	4	5	2	1	10	22			
9	Wielowieś " "	8	9	—	—	2	19			
10	Wojśław " "	3	4	—	—	2	9			
11	Zator " "	8	4	—	—	3	15			
12	Albigowa, subwenc. praco- wnia koszykarska . . .	—	—	—	—	36	36			
13	Bilinka, (Siekierzyce) sub. prac. koszykarska . . .	—	—	—	—	37	37			
14	Żurawno, subw. prac. kosz.	—	—	—	—	10	10			
II. Dla wyrobów kołodziej- skich.										
15	Grybów, szkoła kołodziej.	9	13	2	8	1	33	w kołodziej- stwie	146	
16	Grzymałów " "	18	8	6	2	—	34			
17	Kamionka St. " "	19	13	9	8	1	50			
18	Tłumacz, " "	27	—	—	—	2	29			
III. Dla wyrobów stolarskich.										
19	Kalwarya, szkoła stolars.	4	5	3	3	4	19	w stolar- stwie	81	
20	Stanisławów, " "	30	9	10	6	7	62			
IV. Dla zabawek z drzewa.										
21	Jaworów, szkoła wyrobu zabawek	25	7	4	—	6	42	w wyrobie zabawek	42	
Do przeniesienia .		224	116	54	31	137	562	562		

Liczba porząd.	Nazwa zakładu	Liczba uczniów (uczenic)						Pracowało razem uczniów (uczenic)	Uwaga
		zwyczajnych w klasie				nadwycz. i zakł. subw.	Razem		
		I	II	III	IV				
	Z przeniesienia .	224	116	54	31	137	562		
	V. Dla wyrobów kera- micznych.								
22	Kołomyja, szkoła garncar- ska	3	3	5	—	5	16	w przemy- śle kera- micznym	47
23	Podgórze, kursa ceramiczne	16	4	—	—	—	20		
24	Touste, subwenc. pracownia garncarska	—	—	—	—	11	11		
	VI. Dla wyrobów szewskich.								
25	Dobczyce, szkoła szewska	2	4	9	—	—	15	w szewstwie	105
26	Stary Sącz " "	10	8	2	3	—	23		
27	Witków " "	9	10	8	5	—	32		
28	Kraków, kurs majsterski szewski	—	—	—	—	17	17		
29	Lwów, kurs majsterski szewski	—	—	—	—	18	18		
	VII. Dla wyrobów tkackich.								
30	Gliniany, szkoła tkacka	5	8	3	—	—	16	w tkactwie	w szkole tkac- kiej w Wila- mowicach 10 w Budzanowie 2 uczenice.
31	Gorlice, " "	1	3	4	—	—	8		
32	Korczyna, " "	3	3	6	3	—	15		
33	Kosów, " "	8	9	5	—	1	23		
34	Krosno, " "	9	8	7	—	1	25		
35	Łańcut, " "	4	6	6	—	—	16		
36	Rychwałd, " "	8	6	5	—	—	19		
37	Wilamowice " "	3	4	6	—	4	17		
38	Rakszawa, szk. sukiennicza	3	7	9	4	4	27		
39	Budzanów, subwenc. pra- cownia tkacka	—	—	—	—	8	8		
40	Horodenka, subw. praco- wnia tkacka	—	—	—	—	8	8	182	
	VIII. Dla wyrobów koron- karskich.								
41	Kańczuga, szk. koronkars.	15	15	9	—	—	39	w koron- karstwie	147
42	Zakopane, " "	11	9	8	—	12	40		
43	Bobowa, " "	2	2	10	7	18	39		
44	Jaworów subw. prac. kor.	—	—	—	—	29	29		
	IX. Dla wyrobów hafciar- skich.								
45	Maków, szkoła hafciarska .	25	7	10	—	12	54	w hafciarstwie	54
	X. Dla wyrobów powroź- niczych.								
46	Stryj, subw. prac. powroź.	—	—	—	—	6	6	w powroźnictwie	6
	Razem .	361	232	166	53	291	1103		1103

Sprawozdanie

z czynności krajowej ceramicznej Stacji doświadczalnej przy c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie za czas od 1. stycznia do 15. grudnia 1902

W myśl statutu Stacji ceramicznej przedkładał:

I. Stacja jako zakład naukowy doświadczalny.

Cwiczenia laboratoryjne z ceramiki odbędą słuchacze III. i IV. roku technologii chemicznej pod kierunkiem moim w roku naukowym 1902/1903 dopiero na wiosnę 1903, a to stosownie do programu c. k. Szkoły politechnicznej.

II. Stacja jako zakład do badania materiałów surowych i do popierania przemysłu ceramicznego orzeczeniami technicznymi.

^{1/}. a) W ciągu roku 1902 zbadała Stacja ceramiczna jak załącznik ^{1/}. okazuje, 42 glin i 6 piasków z 17 miejscowości, a 16 powiatów pochodzących.

Jak wiadomo należą badania materiałów surowych ceramicznych na ich przydatność przemysłową do głównych zadań Stacji ceramicznej.

Ułatwiają one i zachęcają właścicieli ziemskich, gminy, korporacje i t. d., do zakładania cegielń, fabryk rurek drenowych, dachówek, kaflarni, garncarni i t. d. Przemysłowcy, inżynierowie i w ogóle publiczność krajowa nabiera świadomości i pewności, na skutek wydanych orzeczeń Stacji ceramicznej, w których gminach, względnie na obszarach dworskich, jest możność założenia zakładu ceramicznego przemysłowego.

Własność ziemską przez oznaczenie przydatności materiału do celu przemysłowego ceramicznego zyskuje na wartości, a pustki nieurodzajne, kryjące w swem zagłębiu dobre materiały ceramiczne, uzyskują w ten sposób dopiero wartość cenną.

Dla częściowego uzasadnienia twierdzenia powyższego o ważności i wpływie badań materiałów surowych na przemysł ceramiczny przez krajową ceramiczną Stację doświadczalną, załączam pod ^{2/}. wykaz 56 fabryk rurek drenowych, które powstały w ciągu lat 9-ciu, t. j. od 1893 do 1. stycznia 1902, na skutek badań materiałów surowych, przez Stację ceramiczną z polecenia Wydziału krajowego dokonanych. Ile powstało nadto w r. 1902 subwencyonowanych fabryk rurek drenowych, a ile w czasie od r. 1887 t. j. otwarcia Stacji ceramicznej przy c. k. Szkole politechnicznej niesubwencyonowanych, ile cegielń, fabryk dachówek, kaflarni, garncarni i t. d. nie przytaczam ich liczby, nie mając dat statystycznych pewnych. Nie przeceniam podając, że uczyni to ze subwencyonowanymi fabrykami rurek drenowych razem sto kilka fabryk.

Z pomiędzy wybitniejszych zakładów przemysłowych, powstałych na skutek badań materiałów przez Stację ceramiczną, należy dziś wymienić:

1. Fabryka dachówek felcowanych na Janowskim we Lwowie;
2. Fabryka dachówek felcowanych Eustachego ks. Sanguszki pod Tarnowem;
3. Fabryka dachówek felcowanych i kaflarnia w Bieganicach pod Nowym Sączem;
4. Powiatowa cegielnia w Sokalu dla wyrobu zendrówek do dróg powiatowych i gminnych;
5. Fabryka pieców kaflowych i majoliki budowlanej p. Jana Lewińskiego we Lwowie;

6. Fabryka naczyń kamionkowego (gliniano-kamiennego) hr. Józefa Szembeka w Porembie w miejsce poprzedniej krajowej Szkoły poremskiej;

7. Subwencyonowane przez kraj dla powstania garncarnie naczyń kamionkowego: w Alwerni jedna, w Brodłach trzy i w Potyliczu jedna.

Ostatnia rozpocznie fabrykację w r. 1903.

Zakłady pod 6. i 7. zaliczam mimo małej produkcji do wybitnych zakładów ceramicznych, ponieważ przez nie wprowadziła Stacya ceramiczna wyrób naczyń kamionkowego, przedtem w kraju nie wyrabianego, a we wielkiej ilości z Prus Morawy i Czech sprowadzanego.

b) Dla pieców majolikowych *gładkich* (nie plastycznych) zastosowałem sposób dekorowania zapomocą rozlewania farby różkiem (fladrowania). Sposobu tego używają zagranicą i u nas w byłej Szkole tousteckiej i w garncarniach jedynie do dekorowania naczyń.

W tym celu rozszerzyłem i paletę farb i pobiałek różnokolorowych.

Znana ze swej przedsiębiorczości i postępu fabryka pieców kaflowych i majolik budowlanych pana Jana Lewińskiego we Lwowie utworzyła przy swej fabryce *osobny oddział dla fabrykacji pieców majolikowych fladrowanych i innych wyrobów fladrowanych*.

Ażeby nadać piecom majolikowym fladrowanym i naczyniu fladrowanemu właściwą wartość artystyczną i umożliwić popyt w kołach inteligencji, sporządził ofiarne prof. Politechniki lwowskiej pan E. Kováts, przy uwzględnieniu tej nowej techniki dekorowania znaczny poczet artystycznych wzorów, zużytkowując zakopańskie, kołomyjskie i naszego ludu motywa dekoracyjne.

Piecy majolikowe fladrowane i naczynie zbytkowe fladrowane znajdują pokup nie tylko w kraju, ale i zagranicą z przyczyny swej charakterystycznej nadobno-ludowej dekoracji.

Dla fabrykanta zaś jest sposób dekorowania różkiem bardzo tani z powodu swej kilkakrotnie większej szybkości dekorowania, niż pędzlem.

Nadto farby do fladrowania są wielokrotnie tańsze od farb glejtowych surowych lub topionych i utrzymują się pewniej w konturze, niż ostatnie.

c) Do pieców majolikowych *plastycznych* — o charakterystycznych zakopańskich i kołomyjskich motywach wedle wzorów prof. Politechniki p. E. Kovátsa z ornamentyką *zagłębioną* i użyciu sposobu malowania *zapomocą zalewania* ornamentu farbą z różką — dostosowałem nowe farby. *I tu nowy sposób malowania zalewaniem i czyszczenia żyłki farb z kasli papierem szklanym (po pierwszym paleniu), ułatwia nadzwyczaj szybkie dekorowanie pieców i t. d.*

Piecy majolikowe powyższe sporządza już również fabryka pana Jana Lewińskiego we Lwowie;

d) Sporządziłem dla fabryki dachówek felcowanych na Janowskim we Lwowie poczet przepisów do fabrykacji szkliv kolorowych i półemalii do dachówek.

Fabryka ta ma zamiar je zużytkować, celem wprowadzenia u nas dachówki felcowanej szklonej i emaliowanej;

e) Wydziałowi krajowemu, krajowej Komisji przemysłowej, zakładom przemysłowym i osobom prywatnym, udziela Stacya ceramiczna opinii fachowych;

f) Oprócz powyższych czynności, uskuteczniam liczne doświadczenia dla celów przemysłowych ceramicznych z uwzględnieniem szczególnem materiałów surowych krajowych.

Edmund Krzen,

inż. kierownik Stacyi ceramicznej doświadczalnej.

Załącznik 1. do sprawozdania krajowej ceramicznej Stacji doświadczalnej przy c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie.

W y k a z

glin i piasków z oznaczeniem ich przydatności do celów ceramicznych przemysłowych za czas od 1. stycznia 1902 do 15. grudnia 1902, zbadyanych przez kraj. ceramiczną Stację doświadczalną przy c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie.

Liczba porz.	Piasek, glina pochodzi:		Liczba piasku	Piasek do celów keram.		Liczba glin	Czy glina ta przydatna na:								U w a g a			
	Gmina	Powiat		przydatny	nie przydatny		cegły	dachówki zwykłe	dachówki fiele.	turki drep.	pieco kaf.	wyroby garn-carskie zwykłe	fałsans emal	cegły		naczynie kamion.	inne ogniotr.	przydatny do schudzenia glin kłustych
1	Albigowa z grunt. paraf.	Żańcut				2	1	1										Znak: „1“ zastępuje słowo „tak“. Do 6.: Dwie też i do „zendrówek“. Do 7.: Dwie też i do „zendrówek“.
2	Boleszowie ob. dw.	Rohatyn				2	1	1										
3	Budy z Zabójkami	Rzeszów				1	1	1										
4	Bukaczowce	Rohatyn				1	1	1										
5	Czarny Dunajec gm.	Nowy Targ				1	1	1										
6	Czerma ob. dw.	Jasło				1	1	1										
7	„ „																	

Załącznik 2. do sprawozdania krajowej ceramicznej Stacji doświadczalnej przy c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie.

W y k a z

popartych przez Wydział krajowy fabryk rurek drenowych, powstałych w czasie od roku 1893 do końca roku 1901, na skutek orzeczeń Stacji ceramicznej, że ich gliny i piaski są przydatne do wyrobu rurek drenowych.

L. porz.	Miejscowość i nazwisko właściciela fabryki	Powiat	U w a g a
1	Balice, Bronisław Skibniewski	Mościska	Fabryki rurek drenowych popiera Wydział krajowy w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 6. kwietnia 1892.
2	Bełzec, Wiktor Jasiński	Złoczów	
3	Bereźnica królewska, Stan. Pawlikowski	Żydaczów	
4	Bieganice, T. Kwieciński	Nowy Sącz	
5	Bierzanów, Karol Czecz	Wieliczka	Wykazem tym nie są objęte subwencyonowane fabryki rurek drenowych w r. 1892 założone, i wszystkie niesubwencyonowane w liczbie dwudziestu kilku, które powstały również dopiero po zbadaniu ich glin i piasków przez Stację ceramiczną. Spisu tych fabryk nie podaje się obecnie, ponieważ nie wiadomo, które są w ruchu. Koszt badania glin i piasków dla subwencyonowanych fabryk rurek drenowych pokrywa fundusz melioracyjny Wydziału krajowego.
6	Cewków, Stanisław Jędrzejowicz	Cieszanów	
7	Cieszanów, Jan Gnoiński	"	
8	Czudec, Olga Wiktorawa	Strzyżów	
9	Dołpotów, Fr. Rozwadowski	Kałusz	
10	Dubowica, Henryk Mierzeński	"	
11	Dydiatycze, St. Brycezyński	Mościska	
12	Dynów, Stef. Trzeciecki	Brzozów	
13	Gliniany, Fr. hr. Potulicki	Przemyślany	
14	Harta, Zdzisław Skrzyński	Brzozów	
15	Honiatycze, Kapituła rz. kat. we Lwowie	Rudki	
16	Hujcze, Zdzisław Obertyński	Rawa	
17	Jarosław, Teofil Kosiński	Jarosław	
18	Kalników, Bol. Orzechowicz	Mościska	
19	Kłonice, Ludom. Morawski	Jaworów	
20	Komarowice, Al. Prażławski	Dobromil	
21	Konty, Aniela Gniewoszowa	Złoczów	
22	Kosterowce, Spadkobiercy ś. p. Dukl. Słoneckiego	Sanok	
23	Kozy, Herman Czecz	Biała	
24	Krzywaczka, Wincenty Schmidt	Myślenice	
25	Łętownia, Spadk. br. Hompescha	Nisko	
26	Leszczowate, Wincenty Krainiński	Lisko	
27	Lwów, Józef Schirmer	Lwów	
28	Lubaczów, M. hrabina Gołuchowska	Cieszanów	
29	Miżyniec, M. ks. Lubomirska	Dobromil	
30	Nadyby, Władysław Tehórznicki	Sambor	
31	Nart, St. Dolański	Nisko	
32	Niemstów, L. br. Wattmann	Cieszanów	
33	Oblaszki, Spadkobiercy dr. J. Rettingera	Chrzanów	
34	Oleszyce, Wł. ks. Sapieha	Cieszanów	
35	Pawelcze, Karol Menzel	Stanisławów	
36	Pawłosiów, S. hr. Siemieński	Jarosław	
37	Pełkinie-Szówsko, W. ks. Czartoryski	"	
38	Podlipce, Roman Treter	Złoczów	
39	Podwysokie, Józef Giżowski	Rudki	
40	Przeworsk, ordn. ks. Lubomirskich	Przeworsk	

L. porz.	Miejscowość i nazwisko właściciela fabryki	Powiat	U w a g a
41	Rogoźno, Fr. hr. Czosnowski	Jaworów	
42	Siary, Władysław Dębowski	Gorlice	
43	Siedliska, Jan Gorayski	Pilzno	
44	Sławentyn, Juliusz Gołębski	Podhajce	
45	Straszęcin, Julian Bielański	Ropczyce	
46	Streptów, Jan Paygert	Kamionka str.	
47	Strupków, Zygmunt Regenstreif	Nadwórna	
48	Stubno, Józef Myszkowski	Przemyśl	
49	Werynia, Janusz hr. Tyszkiewicz	Kolbuszowa	
50	Wierzechnia polna, Dr. H. Bielański	Kałusz	
51	Witkowice, Józef Michałowski	Ropczyce	
52	Wysocko, Stanisław hr. Zamojski.	Jarosław	
53	Załużce, Eugeniusz Krzysztofowicz	Śniatyn	
54	Zapałów, Michał Maczuga	Cieszanów	
55	Zassów, Tadeusz hr. Łubieński	Pilzno	
56	Żeldec, Robert Thom.	Żółkiew.	

W y k a z

zasilków stypendyjnych, przedstawionych Wydziałowi krajowemu do udzielenia uczniom szkół przemysłowych i handlowych w r. szk. 1901/2.

Liczba porząd.	Nazwisko i imię stypendysty (stypen- dystki) lub ryczałt	Z a k ł a d	Wysokość zasiłku	
			miesię- cznie	rocznie lub jednora- zowo
			K	K
1	Ryczałt	Szkoła koszyk. w Czerwonej Woli	—	400
2	"	" " w Dźurowie	—	600
3	"	" " w Rudkach	—	350
4	"	" " w Skołyszynie	—	300
5	"	" " w Niżniowie	—	500
6	"	" " w Wojsławiu	—	250
7	"	" " w Zatorze	—	400
8	"	Nauk. warsztat kołodz. w Grzymałowie	—	800
9	"	Szkoła wyrobu zabawek w Jaworowie	—	600
10	"	Szkoła szewska w Witkowie	—	800
11	"	" " w Starym Sączu	—	800
12	"	" " w Dobczycach	—	600
13	"	Kraj. szkoła tkacka w Krośnie	—	1.800
14	"	Nauk. warsztat tkacki w Glinianach	—	600
15	"	" " " w Gorlicach	—	400
16	"	" " " w Kosowie	—	600
17	"	" " " w Łańcucie	—	600
18	"	" " " w Rychwałdzie	—	450
19	"	" " " w Wilamowicach	—	500
20	"	Szkoła koronk. w Zakopanem	—	400
21	"	" " w Bobowej	—	300
22	"	Szkoła hafciarska w Makowej	—	600
23	Gruca Wojciech		6	—
24	Taras Michał		6	—
25	Kogut Franciszek		6	—
26	Orzechowski Paweł		6	—
27	Pilch Ignacy		6	—
28	Sekuła Stanisław	Warsztat naukowy kołodziejski w Grybowie	6	—
29	Zdębski Jan		6	—
30	Tyrkiel Stanisław		6	—
31	Główeczyk Wojciech		6	—
32	Mikołajczyk Jan		6	—
33	Igielski Piotr		6	—
34	Maciejowski Tadeusz		6	—

Liczba porząd.	Nazwisko i imię stypendysty (stypen- dystki) lub ryczałt	Z a k ł a d	Wysokość zasiłku	
			miesię- cznie	rocznie lub jednora- zowo
			K	K
35	Gągola Wojciech	Nauk. warsztat kołodziejski w Gry- bowie	6	—
36	Gruca Piotr		6	—
37	Kumorkiewicz Stefan		6	—
38	Obrzut Jan		6	—
39	Pudło Jan		6	—
40	Paciorek Stanisław		6	—
41	Suchan Władysław		6	—
42	Gucwa Andrzej		6	—
43	Kasztelewicz Jan		6	—
44	Litawa Franciszek		4	—
45	Romańczyk Paweł		4	—
46	Dziedziak Wojciech		4	—
47	Metuła Ludwik		4	—
48	Smalarz Ludwik		4	—
49	Schneider Jan		6	—
50	Terlecki Józef		6	—
51	Galtman Aleksander		6	—
52	Hildebrand Ludwik		6	—
53	Gorący Franciszek		4	—
54	Maksymowicz Stanisław		4	—
55	Ostrówka Franciszek		4	—
56	Ostrówka Maciej		4	—
57	Koroluk Filip		4	—
58	Barski Walenty		4	—
59	Koroluk Jakób	Szkoła kołodziejsko-ciesielska w Ka- mionce strumiłowej	4	—
60	Łukaszewski Józef		4	—
61	Szumski Jan		4	—
62	Wesner Adam		4	—
63	Kaliszczak Jan		4	—
64	Kruczkowski Wawrzyn.		4	—
65	Lachowicz Józef		4	—
66	Menartowicz Bronisław		4	—
67	Rękas Józef		4	—
68	Składzik Paweł		4	—
69	Filarowski Karol	Szkoła stolarska w Stanisławowie	4	—
70	Fiśkiewicz Daniel		4	—
71	Haber Franciszek		4	—
72	Rogalski Stanisław		15	—
73	Audykowski Julian		10	—
74	Radziszewski Franc.		10	—
75	Wasyliszyn Szymon		10	—
76	Audykowski Ludwik		10	—
77	Dyszkant Jan		10	—
78	Jurek Hugo		10	—
79	Karczewski Michał		10	—
80	Nyżnyk Danyło		10	—
81	Obara Józef		10	—
82	Wilk Ignacy		10	—
83	Tkaczuk Teodor		10	—
84	Wieliczko Joachim		10	—
85	Prokopowicz Włodzim.		8	—
86	Stapor Leon		8	—

Liczba porząd.	Nazwisko i imię stypendysty (stypen- dystki) lub ryczałt	Z a k ł a d	Wysokość zasiłku	
			miesię- cznie	rocznie lub jednora- zowo
			K	K
87	Wilhelmi Adolf	Szkoła stolarska w Stanisławowie	8	—
88	Zychaluk Ludwik		8	—
89	Żurakowski Michał		8	—
90	Kuciara Władysław		12	—
91	Jargusz Józef		10	—
92	Życzak Józef		10	—
93	Pajak Antoni	Szkoła stolarska w Kalwaryi	10	—
94	Godula Bolesław		10	—
95	Keklak Bazyli		8	—
96	Abram Józef		8	—
97	Radzik Jakób		8	—
98	Godula Władysław		6	—
99	Pajak Szczepan		6	—
100	Turek Piotr		6	—
101	Gramatyka Czesław		6	—
102	Pawlik Karol		3	—
103	Petryna Mikołaj	Szkoła garncarska w Kołomyi	12	—
104	Tokaryk Jan		12	—
105	Jakubiszyn Wawrz.		12	—
106	Domański Władysław		12	—
107	Tumir Piotr		10	—
108	Polek Józef		8	—
109	Patkowski Ignacy		20	—
110	Gajda Wiktor		20	—
111	Grygar Ludwik		12	—
112	Piech Ludwik		12	—
113	Swizdor Wojciech	Szkoła sukiennicza w Rakszawie	12	—
114	Zień Jurko		12	—
115	Ciećkiewicz Franciszek		12	—
116	Babiarz Józef		9	—
117	Dec Antoni		9	—
118	Frączek Ignacy		9	—
119	Frączek Kazimierz		9	—
120	Kilian Andrzej		9	—
121	Noga Karol		9	—
122	Sorocki Antoni		9	—
123	Stafa Antoni	Państwowa szkoła przemysłowa we Lwowie	9	—
124	Tonia Roman		9	—
125	Turosz Jan		9	—
126	Richter Rudolf		20	—
127	Żarski Franciszek		20	—
128	Schmalenberg Antoni		20	—
129	Opaterny Jan		16	—
130	Małąg Mieczysław		16	—
131	Stajura Leon		16	—
132	Fedewicz Michał		16	—
133	Potoczny Franciszek		16	—
134	Iwaszko Julian		16	—
135	Moroz Mikołaj		16	—
136	Ilnicki Włodzimierz		16	—
137	Tobiasz Roman		16	—
138	Kowalska Marya		10	—

Liczba porząd.	Nazwisko i imię stypendysty (stypen- dystki lub ryczałt	Z a k ł a d	Wysokość zasiłku	
			miesię- cznie	rocznie lub jednora- zowo
			K	K
139	Bubesówna Katarzyna	Państwowa szkoła przemysłowa we Lwowie	10	—
140	Dudzińska Karolina		10	—
141	Mrozowska Karolina		10	—
142	Kopaczyńska Julia		10	—
143	Lewkowicz Albina		10	—
144	Suchorzewska Wanda		10	—
145	Piechowiec Władysława		10	—
146	Starzyński Wiktor		30	—
147	Wojtyga Józef		30	—
148	Nawrocki Kazimierz	Państwowa szkoła przemysłowa w Krakowie	20	—
149	Gilewski Feliks		20	—
150	Gadomski Zdzisław		20	—
151	Sitko Adam		20	—
152	Pilarski Aleksander		20	—
153	Deszkiewicz Włodzim.		6	—
154	Górecki Jan		6	—
155	Stec Jan		6	—
156	Waias Józef		6	—
157	Zimmerhakel Karol		6	—
158	Borecki Jan		6	—
159	Cholewa Edward		6	—
160	Cholewa Stan. z I. r.		6	—
161	Cholewa Stan. z III. r.		6	—
162	Chudoba Franciszek		6	—
163	Duda Karol		6	—
164	Górecki Władysław		6	—
165	Grzywna Leon		6	—
166	Jaworski Jan		6	—
167	Jodłowski Jan		6	—
168	Kacer Władysław	Szkoła ślusarska w Świątnikach	6	—
169	Kotarba Karol		6	—
170	Kotarba Piotr		6	—
171	Kowalczyk Jan		6	—
172	Kozłowski Józef		6	—
173	Kwinta Jan		6	—
174	Pabian Jędrzej		6	—
175	Pańczyk Józef		6	—
176	Pizowski Wojciech		6	—
177	Samek Franciszek		6	—
178	Sumera Wawrzyn		6	—
179	Synowiec Józef		6	—
180	Synowiec Stanisław		6	—
181	Tylko Wojciech		6	—
182	Wilkosz Jan		6	—
183	Wojczyński Stanisław		6	—
184	Dobosz Emil		6	—
185	Gajda Stanisław		6	—
186	Kaliciński Ludwik	Szkoła przemysłu drzewnego w Za- kopanem	6	—
187	Kuźniar Sebastyan		6	—
188	Wilk Antoni		6	—
189	Tomlau Andrzej		6	—
190	Skiba Jan		6	—

Liczba porządk.	Nazwisko i imię stypendysty (stypendystki) lub ryczałt	Z a k ł a d	Wysokość zasiłku	
			miesięcznie	rocznie lub jednorazowo
			K	K
191	Winczewski Antoni	Szkola przemysłu drzewnego w Zakopanem	6	—
192	Kubit Władysław		6	—
193	Mikulski Jan		6	—
194	Nawieśniak Jan		6	—
195	Wałach Jan		6	—
196	Wierny Jakób		6	—
197	Drewniak Jan		4	—
198	Budacki Maryan		4	—
199	Hoły Antoni		4	—
200	Hoły Jan		4	—
201	Kaliciński Józef		4	—
202	Kozik Julian		4	—
203	Wolski Tomasz		4	—
204	Wróbel Wojciech		4	—
205	Ler Karol		4	—
206	Kopytowski Bronisław		4	—
207	Kopytowski Józef		4	—
208	Schiffer Józef		4	—
209	Golonka Jakób		4	—
210	Wiśniewski Jan		4	—
211	Hoły Stanisław		4	—
212	Bulas Jan		4	—
213	Lachner Józef		4	—
214	Szzyrmer Jan		4	—
215	Parzucha Władysław		4	—
216	Winczewski Marcin		4	—
217	Król Stanisław		4	—
218	Lesicki Józef		4	—
219	Nicpoński Józef		4	—
220	Czech Stanisław		4	—
221	Kwaśniewski Józef		4	—
222	Muniak Kazimierz		4	—
223	Babiak Wasyl		4	—
224	Bryński Michał		4	—
225	Majerczyk Franciszek		4	—
226	Mrozowski Józef		4	—
227	Świątalski Jan		4	—
228	Szajna Stanisław		4	—
229	Zagata Józef		4	—
230	Brzozowski		4	—
231	Jastrzębski Paweł		6	—
232	Sawczuk Mikołaj		6	—
233	Duch Michał		6	—
234	Tułaczk Franciszek		6	—
235	Wisłocki Michał	Szkola przemysłu drzewnego w Kolumy	4	—
236	Kołytk Semen		4	—
237	Malimon Michał		4	—
238	Michajluk Michał		4	—
239	Szczurko Grzegorz		4	—
240	Tomajer Ignacy		4	—
241	Białoskórski Piotr		4	—
242	Jakubiszyn Marcin		4	—

Liczba porząd.	Nazwisko i imię stypendysty (stypen- dytki) lub ryczałt	Z a k ł a d	Wysokość zasiłku	
			miesię- cznie	rocznie lub jednora- zowo
			K	K
243	Jastrzębski Ignacy	Szkola przemysłu drzewnego w Ko- łomyi	4	—
244	Kowalczuk Jan		4	—
245	Semotiuk Paweł		4	—
246	Hryhoreców Stefan		4	—
247	Kowalczuk Piotr		4	—
248	Łotocki Paweł		4	—
249	Opyr Wasyl		4	—
250	Sywula Józef		4	—
251	Szpikuła Paweł Joa- chima		4	—
252	Szpikuła Paweł Miko- łaja		4	—
253	Ryczałt na internat	Szkola kowalska w Sułkowicach	—	700
254	Ryczałt		—	600

S t a t u t

Komisji krajowej dla spraw przemysłowych.

§. 1.

Komisja krajowa dla spraw przemysłowych jest organem doradczym Wydziału krajowego w wykonaniu wszelkich jego czynności ku podniesieniu przemysłu w kraju.

§. 2.

Sprawy, w których Wydział krajowy zasięgać będzie opinii Komisji, obejmują wszelkie środki bezpośredniego lub pośredniego popierania przemysłu ze strony kraju i państwa i wszystko to, co na stan i rozwój przemysłu wpływ wywrzeć może — a w szczególności:

a) zakładanie, organizacja i zarząd szkół przemysłowych wszelkiego rodzaju i stopnia; mianowanie i uwalnianie personelu tych szkół i wszelkie sprawy osobiste tego personelu; nadzór naukowy i pedagogiczny nad szkołami przemysłowymi, który Komisja wykonywa z ramienia Wydziału krajowego przez swoich delegatów albo przez stałych lustratorów, co nie uwłącza prawu ogólnego nadzoru ze strony kraju i państwa;

b) udzielanie stypendyów lub zasiłków uczniom szkół przemysłowych lub innym osobom dla uzupełnienia wykształcenia zawodowego w kraju i zagranicą; piecza nad wykształceniem uczniów rękodzielniczych; ogłaszanie konkursów na wzorowe wyroby przemysłowe; zarządzanie lub popieranie wydawnictw bądźto dla szkół przemysłowych bądź dla szerzenia wiadomości techniczno-przemysłowych, kształcenia smaku i t. p.;

c) zasilanie muzeów przemysłowych, urządzenie lub popieranie wystaw pewnych gałęzi przemysłu, wystaw robót uczni szkół przemysłowych, wzorów, modeli, motorów, maszyn roboczych, narzędzi i t. p.;

d) wszelkie szczegóły bezpośredniego popierania przedsiębiorstw przemysłowych, przez stosowanie ustawy o uwolnieniach od podatków autonomicznych, przez udzielanie pożyczek, zasiłków, gwarancji, przez udział w zakładaniu i finansowaniu przedsiębiorstw, tudzież czuwanie nad sposobem użycia tej pomocy kraju i jej skuteczności;

e) sprawy organizacji krajowej pracy wytwórczej i zbytu jej produktów, jak sprawy dostaw, zaspokajania wyrobami krajowymi potrzeb kraju i krajowych albo przez kraj subwencyonowanych zakładów, agentury hanolowe i t. p.;

f) sprawy ustaw i rozporządzeń administracyjnych, odnoszących się do przemysłu, handlu, taryf cel, komunikacji, kredytu i t. p.

g) sprawy korzystania na rzecz przemysłu krajowego z instytucji i fundusów państwowych, przeznaczonych dla przemysłu.

§. 3.

Komisja bada stosunki i potrzeby przemysłu krajowego we wszystkich jego gałęziach i rodzajach, zbiera daty statystyczne, udziela opinii co do wysyłania ludzi zawodowych za granicę dla poznania warunków obcej produkcji przemysłowej, sposobów popierania przemysłu w innych krajach i wyniku tej akcji — i czyni do Wydziału krajowego wnioski co do sposobów prowadzenia tej akcji w naszym kraju, jej rozszerzenia i ulepszenia.

§. 4.

We wszelkich sprawach w §§. 1 do 3 wymienionych, Komisya ma prawo przedkładania wniosków Wydziałowi krajowemu z własnej inicjatywy.

§. 5.

Komisya przygotowuje co roku i przedkłada Wydziałowi krajowemu projekt preliminarza wydatków z funduszu krajowego na cele popierania przemysłu i handlu krajowego, podnoszenia wiedzy zawodowej, przemysłowej i handlowej i na utrzymanie biura Komisji.

Wszelkie wydatki z przyzwozonych przez Sejm na te cele funduszy, uchwała i asygnuje Wydział krajowy po wysłuchaniu Komisji.

§. 6.

W skład Komisji wchodzi:

- a) Marszałek krajowy jako przewodniczący;
- b) członek Wydziału krajowego, a mianowicie szef Departamentu, do którego należą sprawy przemysłowe;
- c) osoby powołane przez Wydział krajowy.

Komisya krajowa tak złożona, powołuje tylu członków do grona swego, ilu ich mianował Wydział krajowy.

Po upływie kadencji sejmowej i z rozpoczęciem nowej, ustępują członkowie powołani czy to przez Wydział krajowy, czy też przez Komisję, jeżeli na nowo wybrani nie zostaną.

Komisya urzęduje w dawnym składzie aż do ukonstytuowania się nowo wybranej.

§. 7.

Prócz członków stałych, wymienionych w §. 6, mianuje Wydział krajowy na wniosek Komisji członków korespondentów.

Korespondenci informują Komisję o stanie i warunkach rozwoju przemysłu miejscowego, udzielają na jej żądanie opinii w sprawach jej zakresu działania, spełniają czynności, do których Komisya ich zaprosi i mają prawo przedkładania jej wniosków i projektów z własnej inicjatywy.

§. 8.

Marszałek krajowy jest prezesem Komisji.

Na posiedzeniach zastępuje nieobecnego prezesa pierwszy lub drugi wiceprezes. Wiceprezesów wybiera Komisya.

Nieobecnego prezesa lub wiceprezesa zastępuje członek Wydziału krajowego, zasiadający w Komisji z mocy §. 6.

§. 9.

Do ważności uchwał potrzeba obecności prezesa lub jego zastępcy i najmniej $\frac{1}{3}$ członków.

Uchwały zapadają absolutną większością głosów obecnych na posiedzeniu członków, a w razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

§. 10.

Komisya ma prawo:

- a) wyznaczać z grona swego komitety stałe dla pewnych działów czynności
- b) tworzyć z członków swych komisye przygodne dla zbadania i przygotowania pewnych specjalnych spraw;

c) powoływać z poza grona swego delegatów do czynności przez Komisję im wskazanych;

d) powoływać w poszczególnych wypadkach znawców zawodowych do udziału w obradach Komisji z głosem doradczym.

§. 11.

Zwyczajne zebrania Komisji odbywają się raz na kwartał.

Nadzwyczajne zebrania Komisji zwołuje jej przewodniczący, ilekroć uzna to za potrzebne, lub jeżeli zażąda tego najmniej pięciu członków z oznaczeniem spraw, dla których domagają się nadzwyczajnego zebrania Komisji.

§. 12.

Dla załatwiania spraw Komisji ustanowiony będzie osobny personal, mianowany przez Wydział krajowy na przedstawienie Komisji. Biuro to zostaje pod kierownictwem szefa tego Departamentu Wydziału krajowego, któremu sprawy przemysłowe są przydzielone.

§. 13.

Pisma wychodzące z Komisji, mają być zaopatrzone podpisem prezesa lub kierownika biura.

§. 14.

Członkowie zamiejscowi, przybywający na posiedzenia, tudzież członkowie, wykonujący czynności z polecenia Komisji poza miejscem zamieszkania, otrzymują diety 10 koron za każdy dzień użyty do czynności i jako zwrot kosztów podróży: za podróż koleją żelazną opłatę I. klasy, a za podróż drogą pocztową po 3 korony za miriametr.

Delegaci i korespondenci mają prawo żądać zwrotu wydatków, poniesionych z powodu poruczonych im czynności.

§. 15.

Mianowany przez Wydział krajowy lub przez Komisję członek, który nie wziął udziału w trzech po sobie następujących posiedzeniach Komisji, i nie usprawiedliwił swej nieobecności, przestaje być członkiem Komisji, a w jego miejsce powoła Wydział krajowy, względnie Komisya, innego członka na resztę kadencji.

§. 16.

Komisyja uchwała a Wydział krajowy zatwierdza regulamin czynności Komisji i instrukcyi dla jej biura.

§. 17.

Komisyja przedkłada corocznie Sejmowi za pośrednictwem Wydziału krajowego sprawozdanie ze swych czynności.

Regulamin

czynności Komisji krajowej dla spraw przemysłowych.

§. 1.

Komisja krajowa dla spraw przemysłowych załatwia swe sprawy na posiedzeniach pełnych, albo też przez komitety stałe i komisye przygodne, oraz przez osobnych delegatów.

§. 2.

Na mocy postanowienia §. 10. statutu ustanawia się obecnie dwa komitety stałe:

a) komitet dla spraw szkolnych,

b) komitet dla spraw przemysłowych i handlowych.

Do zakresu działania komitetu szkolnego należą wszystkie przedmioty, wymienione w §. 2. statutu Komisji pod *a*, *b* i *c* — i z ustępu *g* wszystko, co się odnosi do spraw szkół przemysłowych i handlowych.

Do zakresu działania komitetu przemysłowo-handlowego należą wszystkie przedmioty wymienione w §. 2 statutu Komisji pod l. *d e i f i z* ustępu *g* wszystko co się odnosi do spraw przemysłu i handlu.

§. 3.

Każdy z komitetów stałych składa się z 8 przez Komisję krajową dla spraw przemysłowych na rok jeden wybranych członków i z członka Wydziału krajowego, któremu sprawy przemysłowe są przydzielone. Żaden z członków komitetów stałych nie może należeć do obu komitetów.

Komitetowi przewodniczy Marszałek krajowy. Zastępuje go wymieniony wyżej członek Wydziału krajowego.

§. 4.

Komitety stałe same oznaczają stałe terminy swych zwyczajnych posiedzeń. Nadzwyczajne posiedzenia zwołuje przewodniczący w razach nagłych nie cierpiących zwłoki lub na żądanie dwóch członków komitetu, wniesione z podaniem przedmiotu.

Do ważności uchwał potrzebną jest obecność przewodniczącego lub jego zastępcy i trzech członków komitetu.

Protokoły posiedzeń komitetów będą na posiedzeniach Komisji pełnej wyłożone do przegłądnięcia.

§. 5.

W posiedzeniach komitetów stałych biorą udział ci urzędnicy biura Komisji, którzy w biurze prowadzą referaty, będące na porządku dziennym obrad. Komitety mogą wszakże obradować bez udziału urzędników.

Komitety mają prawo zapraszać na swe posiedzenia członków Komisji, nie wchodzących w skład komitetu, korespondentów i rzeczoznawców z poza grona Komisji.

Członek Komisji pełnej, którego wniosek lub referat ma być na porządku dziennym komitetu stałego, będzie na posiedzenie zaproszony z głosem doradczym.

Urzędnicy i osoby zaproszone mają tylko głos doradczy.

Z uchwały któregokolwiek komitetu stałego albo z postanowienia prezesa Komisji, może się odbyć wspólne posiedzenie obu komitetów.

§. 6.

Komitety stałe:

1. przygotowują referaty i wnioski dla Komisji pełnej;
2. przedkładają Wydziałowi krajowemu wnioski, potrzebne do wykonania uchwał Komisji pełnej;
3. wykonują nadzór i inspekcję nad szkołami przemysłowemi i handlowemi, do zakresu działania Komisji należącemi, tudzież nad zakładami przemysłowymi, które z funduszków krajowych na podstawie opinii Komisji otrzymają zasiłek, pożyczki, gwarancje i t. p.;
4. przygotowują projekt budżetu i projekt sprawozdania rocznego z czynności Komisji;
5. na każdym posiedzeniu Komisji pełnej przedkładają sprawozdanie ze swych czynności za czas od ostatniego posiedzenia Komisji.

§. 7.

W razach nagłych, nie cierpiących zwłoki, może komitet stały działać w zastępstwie Komisji, winien wszakże na najbliższym posiedzeniu Komisji pełnej osobno zdać o tem sprawę z uzasadnieniem nagłości.

Komisya pełna ma prawo pomniejsze sprawy swego zakresu działania przekazać stale komitetom stałym do załatwienia w jej zastępstwie.

§. 8.

Referaty przydziela kierownik biura (§. 12 statutu) członkom komitetu albo urzędnikom biura.

Sprawy bieżące, które są tylko wypływem już powziętych uchwał, załatwiane będą *ex praesidio*.

§. 9.

Komisye przygodne, wybierane przez Komisję pełną dla załatwienia pewnych spraw, mają określony uchwałą Komisji zakres działania, którego przekraczać nie mogą. Wybierają one same swoich referentów, którzy zdają sprawę na posiedzeniu Komisji pełnej. Referent jest obowiązany uchwalone przez komisję specjalną wnioski wraz z motywami podać do wiadomości biura, dla zamieszczenia ich na porządku dziennym Komisji pełnej.

Komisya specjalna rozwiązuje się po załatwieniu jej sprawozdania przez Komisję pełną.

§. 10.

Posiedzenia Komisji pełnej z zachowaniem postanowień §. 11. statutu, zwołuje prezes Komisji (§. 8. statutu) lub jego zastępca.

Zaproszenia na posiedzenie będą rozsyłane na dwa tygodnie przed dniem posiedzenia, zaś na ośm dni przed posiedzeniem rozesłany będzie porządek dzienny obrad z dołączeniem ważniejszych wniosków i referatów.

Równocześnie będzie rozesłane członkom sprawozdanie z czynności komitetów stałych, obejmujące także sposób wykonania uchwał poprzedniego posiedzenia, ewentualnie powody, dla których wykonanie nie nastąpiło.

O przebiegu obrad Komisji pełnej ogłasza biuro treściwe sprawozdanie.

§. 11.

Na posiedzeniach Komisji pełnej referują poszczególne przedmioty ci sami sprawozdawcy, którzy w Komitecie stałym referowali.

Jeżeli sprawa była odesłana do specjalnej komisji, referuje jej referent na posiedzeniu Komisji pełnej.

§. 12.

W obradach Komisji pełnej, komitetów stałych i komisji przygodnych, obowiązują ogólne zwyczaje parlamentarne. W razach wątpliwych rozstrzygają analogiczne postanowienia regulaminu sejmowego.

§. 13.

Każdemu z członków Komisji służy prawo czynienia wniosków i żądania wszelkich wyjaśnień ze strony biura Komisji. Wniosek na piśmie do Komisji przesłany, będzie przekazany właściwemu komitetowi stałemu i z jego sprawozdaniem przedłożony Komisji pełnej.

Wnioski samoistne członków, stawiane na posiedzeniu Komisji pełnej, będą odsyłane do właściwego komitetu stałego, z wyjątkiem wniosków przez Komisję jednogłośnie za nagłe uznanych.

§. 14.

Postanowienia szczegółowe co do sposobu załatwiania spraw przez biuro Komisji, tudzież co do obowiązków personelu biurowego, określą instrukcje służbowe, które Komisya pełna na wniosek właściwego komitetu stałego uchwala a Wydział krajowy zatwierdza.

A.

Regulamin

tyczący się wizytowania krajowych szkół przemysłowych i zakładów naukowych z funduszu krajowego subwencyonowanych, zatwierdzony uchwałą Wydziału krajowego z dnia 5 grudnia 1902 L. 81.172.

§. 1.

Członkowie Komisji krajowej dla spraw przemysłowych i powoływani przez Komisję a przez Wydział krajowy zatwierdzeni znawcy wizytują pod względem naukowym i fachowym krajowe szkoły przemysłowe i pokrewne im zakłady naukowe prywatne z funduszu krajowego subwencyonowane.

§. 2.

Komisya ustanawia od czasu do czasu na posiedzeniach pełnych, które szkoły i zakłady należą do specjalnie wyznaczonych wizytatorów.

§. 3.

Jeśli dla jakiej kategorii szkół jest dwóch wizytatorów wyznaczonych, wówczas pożądanem jest, aby obaj wspólnie po poprzednim porozumieniu szkołę wizytowali. Gdyby porozumienie takie co do czasu i wspólnego wyjazdu nie mogło przyjść do skutku, natenczas obowiązek wizytowania spada na pierwszego z wymienionych wizytatorów. Gdyby drugi z wizytatorów oddzielnie zakład chciał zwiedzić, winien o tem poprzednio pierwszego z wizytatorów uawiadomić. Każdy z wizytatorów uwiadamia zresztą Szefa Dep. II. Wydziału krajowego o zamierzonej wizytacji.

§. 4.

Lustracyi administracyjnej i rachunkowej szkół przemysłowych i zakładów subwencyonowanych, dokonywa wyznaczony do tego przez Wydział krajowy urzędnik rachunkowy. Lustruje on szkoły albo sam, albo na żądanie wizytatora z łona Komisji, towarzyszy temuż w wizytacji, o ile to Wydział krajowy uzna za wskazane. Lustracyami administracyjnymi zarządza w ogóle Wydział krajowy.

§. 5.

Wizytator jest obowiązany przydzieloną mu szkołę przynajmniej raz do roku zwiedzić. Po odbytej wizytacji zdaje sprawę pokrótce ustnie na najbliższem posiedzeniu Komisji pełnej o stanie zakładu a najpóźniej w 14 dni po odbyciu wizytacji złoży szczegółowe pisemne sprawozdanie do rozpatrzenia przedłożonych w niem wniosków. W sprawozdaniach rocznych Komisji podawaną ma być wiadomość o odbytych wizytacjach i ich wyniku.

§. 6.

Wizytator ma powierzony opiece jego Zakład badać pod każdym względem, tak co do toku nauki teoretycznej jak i warsztatowej, co do wpływu, jaki szkoła wywiera na przemysł miejscowy i w ogóle pod względem ekonomicznym. Wizytacya

ma być połączona z obecnością wizytatora na godzinach nauki i pracy. W szkołach, w których jest więcej nauczycieli, ma wizytator odbyć z nimi konferencję i udzielić im swych spostrzeżeń, ma również znieść się z administracyjnym zarządem szkoły na posiedzeniu zwołanem w tym celu, lub przynajmniej z kuratorem Zakładu.

§. 7.

Wizytator może czynić na miejscu pewne zarządzenia, dotyczące się postępowania dydaktycznego i pedagogicznego, wykonania planu nauki, właściwego użycia materiałów, zakresu wyrobów i t. d. Zarządzenia te wszakże nie mogą uwłaczać postanowieniom statutu i zasadniczego planu nauki, jaki jest dla Zakładu przepisany, nie mogą również wykraczać poza granicę przyzwozonych kredytów w budżecie szkoły.

§. 8.

Wizytacja szkół przemysłowych uzupełniających odbywać się ma z zachowaniem ograniczenia, zastrzeżonego w §. 12. statutu normalnego, t. j. „bez wpływu na tok i sposób udzielania nauki“.

§. 9.

Jeśli idzie o zasadnicze niedomagania i zmiany w ustroju Zakładu, pociągające za sobą zmianę statutu, planu nauki i pracy warsztatowej, winien wizytator przedłożyć swe wnioski Komisji, względnie odnośnemu komitetowi tejże.

§. 10.

Wszelkie zarządzenia, poczynione przez wizytatora na miejscu, mają być sprawozdaniem tegoż objęte.

§. 11.

Ważniejsze referaty, dotyczące się szkół wizytowanych, takie mianowicie, które nie są przedmiotem obrad i uchwał Komitetu stałego, względnie Komisji pełnej, mają być dotyczącemu wizytorowi do wiadomości podane.

B. Wykaz imienny wizytatorów szkół przemysłowych.

I. Wizytatorowie uzupełniających szkół przemysłowych:

Wojciech Biechoński — Gorlice, Jarosław, Jasło, Krosno, Myślenice, Sanok i Wadowice;

Ignacy Drewnowski — Brody, Brzeżany, Drohobycz, Kałusz, Nowy Sącz, Przemyśl, Sambor, Sądowa Wisznia, Stary Sącz, Stryj i Żywiec;

Jan Franke — Nowy Targ, Rzeszów, Tarnopol, Tarnów, Tarnobrzeg, Złoczów i Żółkiew;

Zygmunt Gorgolewski — Lwów i Stanisławów;

Jan Rotter — Biała, Bochnia, Chrzanów, Podgórze, Wieliczka i Kraków;

August Sołtyński — Buczacz i Kołomyja;

Bolesław Żardecki — Łańcut.

II. Wizytatorowie krajowych szkół zawodowych i prywatnych przez kraj subwencyonowanych:

Jan Franke i A. Sołtyński — szkoła koronkarska w Zakopanem;

Zygmunt Gorgolewski i Józef Wczelak — szkoły stolarskie w Stanisławowie i Kalwarii Zebrzydowskiej;

Arnulf Nawratil — szkoły szewskie w Witkowie Nowym, Starym Sączu, Dobczycach i Kołomyi, szkoły koronkarskie w Bobowej, Kańczudze i Jaworowie, szkoła hafciarska w Makowie;

Arnulf Nawratil i hr. Karolina Dzieduszycka — szkoły robót kobiecych we Lwowie, Krakowie, Kołomyi i Przeworsku;

Arnulf Nawratil i Dr. Henryk Szarski — warsztat kapelusznicy w Myślenicach;

August Sołtyński i Michał Michalski — szkoły kołodziejskie w Grybowie, Grzymałowie, Kamionce strumiłowej i Tłumaczu;

Antoni Stefanowicz i E. Krzen — szkoła garncarska w Kołomyi i warsztat garncarski w Toustem;

Gustaw Steingraber — kursa ceramiczne w Podgórzu;

Bolesław Żardecki i H. Gruszecki — szkoły tkackie w Krośnie, Glinianach, Gorlicach, Korczynie, Kosowie, Łańcucie, Rychwałdzie i Wilamowicach, szkoła sukiennicza w Rakszawie i warsztat tkacki w Budzanowie;

Juliusz Starkel i J. Dąbrowski — szkoły koszykarskie w Czerwonej Woli, Rudkach, Dynowie, Dżurowie, Jurkowie, Leżajsku, Siedleu, Skołyszynie, Niżniowie, Wielowśi, Wojsławiu i Zatorze, pracownie koszykarskie w Albigowej, Bilince i Żurawnie;

J. Starkel i W. Szuchiewicz — szkoła dla wyrobu zabawek w Jaworowie.

O d p i s

wywodu referenta Komisji w sprawie organizacji biura tejże.

Na posiedzeniu z dnia 9. lutego 1898 r. uchwalił Sejm: Sejm upoważnia Wydział krajowy, ażeby w celu utworzenia posady technicznego referenta przy Komisji krajowej dla spraw przemysłowych, wstawił odpowiednią kwotę do budżetu krajowego na rok 1899.

Na posiedzeniu 4. maja 1900 r. uchwalił Sejm: Sejm upoważnia Wydział krajowy, ażeby w celu utworzenia posady technicznego referenta dla spraw przemysłowych, wstawił odpowiednią kwotę do budżetu krajowego na rok 1901.

Na posiedzeniu 6. lipca 1901 r. uchwalił Sejm: Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w celu utworzenia posady referenta technicznego przy krajowej Komisji dla spraw przemysłowych, wstawił odpowiednią kwotę do budżetu krajowego na rok 1902.

Na posiedzeniu pełnem Komisji krajowej dla spraw przemysłowych z dnia 3. czerwca 1902 r. członkowie Komisji Biechoński, Fiedler i Ulmer wnieśli utworzenie w biurze Komisji dwóch nowych posad: technicznej dla nadzoru warsztatów i fabryk zasilanych z funduszu krajowego i drugiego urzędnika dla organizowania spółek, zwłaszcza z uczniów szkół zawodowych. Wniosek ten, w osobnym referacie p. Biechońskiego szczegółowo umotywowany, został przez wnioskodawcę sformułowany ściślej w ten sposób, iż mają być utworzone dwie posady:

1. Inżyniera mechanika z płacą sekretarza Wydziału krajowego i z wszelkimi poborami do tej rangi przywiązanymi.

2. Referenta z wykształceniem komercyjalnem i handlowem z płacą konceptysty Wydziału krajowego i z wszelkimi poborami do tej rangi przywiązanymi.

Na posiedzeniu połączonych komitetów stałych z dnia 9. października b. r. po obszernej dyskusji uchwalono:

1. utworzyć posadę referenta technicznego w randze inżyniera I. klasy z wszystkimi do tej rangi przywiązanymi poborami;

2. przyjąć praktykanta technicznego z adjutem 1400 K, któryby był dodany do pomocy referentowi technicznemu — przyczem zauważono, że byłoby pożądanem, ażeby praktykant w pierwszym roku był wysyłany do zwiedzenia różnych fabryk dla zapoznania się z ich organizacją;

3. przyjąć do pomocy sekretarzowi aplikanta konceptowego, z wykształceniem prawniczem i handlowem.

Komisya przemysłowa na posiedzeniu z dnia 22. października b. r. przyjęła powyższe wnioski z tą tylko odmianą, iż nazwę „referent techniczny“ zamieniła na „referent przemysłowy“ i uchwaliła, iż nie jest koniecznem aby to był technik — może być także komercyalista. Uchwała ta zapadła większością 13 głosów przeciw 12 — po dyskusji, w której jedni bardziej podnosili potrzebę technika — inni większy kładli nacisk na stronę handlową.

Potrzeba pomnożenia sił pracujących w biurze Komisji krajowej dla spraw przemysłowych oddawna jest silnie odczuta, obecnie zaś silniej niż kiedykolwiek. Nie idzie tu o formalistyczne biurowe załatwianie aktów do Komisji wpływających — chociaż i ta strona czynności biura przerasta już siły jednego człowieka. Wobec budzącego się żywszego ruchu na polu przemysłowym — wobec powszechnego wołania o ożywienie i wzmocnienie działalności Komisji, celem podniesienia przemysłu i rozciągnięcie jej na przemysł fabryczny — wobec uchwalonego przez Komisję wniosku do Wydziału krajowego o wydatne podwyższenie przemysłowego funduszu pożyczkowego — biuro Komisji, utworzone przed 15 laty i od tego czasu pozostawione w swym pierwotnym stanie, mimo najgorliwszej pracy jednego, jedyne go urzędnika, jakim rozporządza, nie może podolać coraz bardziej rozszerzającemu się zakresowi czynności. I tak szkół przemysł. zawodowych uzupełniających było w roku 1890. . . 19

w roku 1902 . . . 53

wzrosły zatem o . . . 34

Szkół przemysłowych zawodowych i warsztatów naukowych, utrzymywanych czy subwencyon. z funduszu kraj. (nie licząc państwowych było w roku 1890 . . 18

w roku 1902 . . . 43

wzrosły zatem o . . . 25

Ogólny wzrost szkół jest zatem z 37 na 96 czyli o 59.

Przybyły do tego kursy majsterskie szewskie we Lwowie i Krakowie i nauka wędrowna.

Na stypendya przemysłowe na rok 1890 wydano 16.000 K

zaś na rok 1902 27.600 „

Na zasiłki bezwzrotne dla przemysłowców w roku 1890 14.000 „

zaś na rok 1902 20.000 „

Odpowiednio do tego wzrostu, wzrosła znacznie liczba stypendystów i zasilanych subwencyami warsztatów.

Stan pożyczek udzielonych z funduszu przemysłowego wynosił z końcem roku 1890 291.072 K

zaś z końcem roku 1901 1,190.289 „

Tych kilka cyfr, podanych tylko przykładowo, wystarcza na udowodnienie, jak znacznie wzrosły liczebnie agendy biura Komisji.

Ale zachodzi tu inna okoliczność, od liczebnego wzrostu czynności ważniejsza — a to jest konieczność zaśilenia biura Komisji siłami fachowemi, w kierunku technicznym i handlowo organizacyjnym. Kwestye, wymagające tych wiadomości zawodowych, powstają na każdym kroku, zarówno w dziale szkolnictwa przemysłowego, jak też i w wyższym jeszcze stopniu w sprawach bezpośredniego popierania przemysłu, przez zasiłki i pożyczki — wreszcie niejednokrotnie tam, gdzie idzie o obronę interesów przemysłu wobec władz centralnych i krajowych. A będą się te kwestye mnożyć teraz, gdy Komisya krajowa dla spraw przemysłowych zgodnie z intencją Sejmu i z opinią kraju pragnie działalność swą rozszerzyć na przemysł wielki fabryczny, pragnie też nie poprzestawać na tem, ażeby załatwiać sprawy, które z zewnątrz do niej zostaną wniesione, ale w sprawach wzmocnienia i rozwoju przemysłu brać wszechstronną inicjatywę.

W Komisji zasiadają wybitni reprezentanci wiedzy technicznej, zawodowi przemysłowcy i przedstawiciele handlu. Z całą ofiarnością oddawali oni i oddają swoją wiedzę, swój czas i pracę na usługi kraju i podejmowali się chętnie lustracyi szkół, zwiędzania zakładów przemysłowych i wydawania fachowych opinii, gdy ich o to uproszono. Wszakże w miarę wzrostu znacznego czynności Komisji — ta publiczna posługa wyrasta do rozmiarów, którym tylko tacy podolać by mogli, którzy nie są

obarczeni swojemi zawodowemi sprawami, stałemi obowiązkami, czy to nauczycielskimi, czy urzędowemi: obowiązkami poselskimi, pracą w swoich własnych przedsiębiorstwach. Jest wprost niepodobieństwem obarczać ich nad miarę, ani też żądać od nich tego, aby każdej chwili byli do dyspozycji, jak się ma prawo wymagać od urzędnika. A nie można też pominąć, że system bezpłatnej, ofiarnej pracy obywatelskiej, w kraju naszym tak chętnie używany i nadużywany, niejednokrotnie już zawiódł i zawieść musi zawsze, ilekroć idzie o ciągłość pracy, o pracę na szersze rozmiary. Sprawy popierania i rozwijania przemysłu w naszym kraju, gdzie tyle jest jeszcze w tym kierunku do zrobienia, na systemie tym trwale oprzeć nie można. Uznając zaś potrzebę fachowych sił biurowych — Komisya nie zrzeka się bynajmniej pracy swych członków, ale pragnie ograniczyć ją do tego, co koniecznie, do wydawania opinii w ważniejszych wypadkach, ale nie odwoływać się do ich ofiarności we wszystkich tych szczegółach, w których techniczne czy handlowe wiadomości w toku przygotowania spraw czy wykonania uchwał są konieczne.

Z przytoczonych na wstępie uchwał Sejmu widoczne, że dotychczas miano na myśli przede wszystkim referenta technicznego. W toku dyskusji na Komisji pełnej podniesiono jednak, że w wyższym może stopniu byłby potrzebny referent handlowo-organizacyjny, przyczem opierano się na fakcie, że większa część niepowodzeń w naszym przemyśle jest winą wadliwego kierunku handlowego i organizacyjnego a nie braków technicznych. Po dłuższej dyskusji, w której zdania się mniej więcej równoważyły — uchwalono większością jednego głosu, że nowa posada ma być nazwana posadą „referenta przemysłowego“ i że nie ma się od kandydata wymagać koniecznie fachowego wykształcenia technicznego. Z motywowania zaś wniosku o nazwę tej posady wynika, że uznano potrzebę zastąpienia w biurze Komisji obu kierunków, tak technicznego, jak i komercyjnego, że najlepiej byłoby, gdyby się oba w jednej osobie znalazły — i że ostatecznie Komisya złożyła rozstrzygnięcie tej sprawy w ręce Wydziału krajowego.

Wszakże jedna siła bezwarunkowo tu nie wystarczy. A to nietylko dlatego, że gdy referent ten bardzo często będzie musiał być w podróży, biuro Komisji będzie pozbawione potrzebnej przy załatwieniu spraw bieżących siły fachowej — ale i dlatego, że koniecznie trzeba myśleć o przyroście sił młodszych, któreby się do spraw tych urabiały. I dlatego Komisya znaczną większością głosów uchwaliła przybranie jeszcze dwóch sił młodych w charakterze aplikantów — jednego praktykanta technicznego do pomocy referentowi przemysłowemu, drugiego aplikanta konceptowego z wykształceniem prawniczym i ile możności handlowym do pomocy sekretarzowi Komisji.

W ten sposób obok posady sekretarza — byłyby w biurze Komisji jeszcze trzy posady:

1. referenta przemysłowego z płacą 3 600 K i 720 K dodatku aktywalnego — z ewentualnym, gdyby to dla pozyskania odpowiedniej osobistości było konieczne, dodatkiem osobistym —

2. aplikanta konceptowego z kwalifikacją prawniczą i handlową z adjutem 1.400 K rocznie —

3. praktykanta technicznego z adjutem 1.400 K rocznie.

Sprawozdanie

o stanie szkół przemysłowych uzupełniających w roku szkolnym 1901/02.

1. Liczba szkół przemysłowych uzupełniających.

Kraj posiada obecnie 50 szkół uzupełniających, a z tych szkoła kołomyjska od dwu lat ma klasy równorzędne, pozostające pod osobnem kierownictwem. Utworzenie z tych klas równorzędnych drugiej samoistnej szkoły uzupełniającej jest w toku. Wykaz wszystkich szkół uzupełniających podany jest w dołączonem zestawieniu tabelarycznem.

2. Wykaz lustracyi.

W roku szkolnym 1901/02 dokonano lustracyi 25 szkół, a mianowicie: w Białej, w Bochni, w Brodach, w Chrzanowie, w Kołomyi, w Krakowie (na Kleparzu, na Smoleńsku, na Kaźmierzu, na Dajworze i Ogrodzie angielskim), we Lwowie (w szkołach im Konarskiego, Czackiego, Staszica, św. Marcina, Piramowicza, Elżbiety, Mickiewicza, św. Antoniego i św. Anny), w Przemyśle I. i II., w Stanisławowie, w Tarnowie, w Wieliczce.

3. Umieszczenie szkół.

Pomieszczenie zlustrowanych szkół dopełniających byłoby w ogóle wystarczające, gdyby nie brak sal rysunkowych, dający się tak dotkliwie odczuwać w bardzo wielu zakładach. Na 25 szkół, które zlustrowano, 9 tylko posiada „tak zwane“ sale rysunkowe, w 14 zakładach nauka rysunku odbywa się w zwykłych klasach szkolnych, bez jakiegokolwiek, specjalne cele i potrzeby tej nauki na względzie mającego urządzenia, w 2. zaś szkołach, mianowicie w szkole uzupełniającej w Kołomyi, tudzież w szkole im. Piramowicza we Lwowie, warunki pomieszczenia są jak najgorsze i to nie tylko ze względu na naukę rysunku, lecz ze stanowiska ogólnego szkoły. Co się tyczy nauki rysunku w szczególności, zauważano w wielu zakładach, że dorośli uczniowie cisną i kureczą się wraz z przyborami rysunkowymi w niskich i wąskich ławkach, przeznaczonych dla 8 — 10 letnich dzieci. Ponieważ ten stan rzeczy istniał także w niektórych szkołach lwowskich, przeto c. k. Rada szkolna krajowa odnosiła się w tej sprawie do miejscowego Wydziału szkolnego, celem jak najrychlejszego usunięcia złego.

4. Frekwencya szkół.

Frekwencya w szkołach pozostawia niestety bardzo wiele do życzenia, tak, że w niektórych zakładach uważać ją należy jako bardzo nieregularną i wielce niedbałą. Liczba uczniów obecnych podczas lustracyi w szkole przedstawia się w procentach, jak następuje:

W Białej 71%, w Bochni 54·4%, w Brodach 34·5%, w Chrzanowie 70%, w Kołomyi 60%, w Krakowie: na Kleparzu 52·8%, na Smoleńsku 88·5%, na Kaźmierzu 41·2%, na Dajworze 33·4%, w Ogrodzie angielskim 62%; we Lwowie: w szkole im. Konarskiego 67%, im. Czackiego 63%, im. Staszica 65%, im. św.

Marcina 63%, Piramowicza 54%, im. Elżbiety 68%, im. Mickiewicza 65%, im. św. Antoniego 45.5%, im. św. Anny 63%; w Podgórzu 47.4%, w Przemyśle I. 57%, w Przemyśle II. 46.5%, w Stanisławowie na początku nauki zaledwie 23.5%, później 58%, w Tarnowie 58.6%, w Wieliczce 39%.

5. Stan nauki.

Z powyższych szkół osiągnęły wynik bardzo dobry:

Biała, zwłaszcza w rachunkach, buchalteryi, tudzież ze względu na pełne zrozumienia kierownictwo; Bochnia, zwłaszcza w rysunkach; Chrzanów, Kraków na Smoleńsku, Lwów im. Elżbiety, ze względu na doskonałe kierownictwo; Tarnów osobliwie w rysunkach.

Wynik dobry osiągnęły szkoły:

W Kołomyi, w Krakowie na Kleparzu i w Ogrodzie angielskim, we Lwowie: szkoła Konarskiego ze względu na dobre rysunki zawodowe; szkoła Staszica, ze względu na sprężyste kierownictwo, szkoła Mickiewicza, szkoły św. Antoniego i św. Anny, ze względu na dobrą naukę rysunku, w Przemyśle I.

Wyniki dostateczne wykazały szkoły:

W Brodach, w Krakowie na Kazimierzu i na Dajworze, we Lwowie szkoły Czackiego i św. Marcina, w Przemyśle II., w Stanisławowie.

Mniej niż dostateczne wyniki wykazały szkoły:

We Lwowie szkoła Piramowicza, w Podgórzu i w Wieliczce.

6. Kierownictwa szkół i grona nauczycielskie.

Tak kierownicy jako też nauczyciele zakładów, w których przeprowadzono lustrację, spełniali obowiązki swoje w ogólności gorliwie i sumiennie. Co prawda, zrozumienie zadań i celów nauki w szkołach przemysłowych uzupełniających nierzadko wiele jeszcze pozostawia do życzenia i nie mało pod tym właśnie względem trzeba jeszcze wyjaśniać i poprawiać — zwłaszcza zwyczaj wielu nauczycieli powodowania się bardziej teorią niż praktyczną stroną nauki i traktowania jej zbyt abstrakcyjnie, bez dostatecznego uwzględnienia bardzo słabego przygotowania uczniów. Niemniej w nauce rysunku popełniają niektórzy nauczyciele błędy zasadnicze, tak w wyborze zakresu i materiału nauki, jakoteż w metodzie, mylnie upatrując w rysunku raczej obrazek niż środek wyrażenia się, wskutek czego uczniowie okazują więcej cierpliwości niż zrozumienia i rysują mechanicznie nie zaś świadomie. Należy jednak spodziewać się, że wytrwałość dotyczących nauczycieli, tudzież urządzane corocznie kursa feryalne dla dalszego ich kształcenia, na koniec wskazówki zawodowe, udzielane im przy sposobności lustracji, spowodują z czasem należyte pojmowanie zadań nauki rysunku, osobliwie zawodowego, który jako jasny, prosty i szybko wykonać się dający rysunek warsztatowy służyć będzie celom praktycznym.

7. Środki naukowe.

Przeważnej liczbie szkół uzupełniających zbywa dotychczas na odpowiednich i wystarczających środkach do nauki rysunku, kilku szkołom brak ich całkowicie. Wzorów do rysunku posiadają szkoły bez porównania więcej niż modeli, co dzisiaj uważać należy za rażący anachronizm, przekonano się bowiem, że nauka rysunku, udzielana tylko na podstawie wzorów, jest powierzchowna, wyniki zaś tym sposobem osiągane są pozorne. Takimi więc pozorami zadowalały się szkoły uzupełniające, pozbawione tak potrzebnych do nauki rysunku zawodowego modeli, których dotyczący nauczyciele często nawet wcale nie znają. Aby temu

brakowi zaradzić, sprawozdawca rozpoczął większą i na dłuższy przeciąg czasu rozłożoną akcyę, opierając się w części na rozporządzeniu c. k. Ministerstwa W. i Ośw. z d. 16. czerwca 1900 l. 12.115, mocą którego dyrekcye szkół i warsztatów zawodowych obowiązane są warsztatowych wyrobów swoich, w miarę rosnących z roku na rok zapasów, udzielać szkołom, w pierwszym rzędzie przemysłowym, a mianowicie wedle możliwości bezpłatnie, lub tylko za cenę materiału. Prócz tego trzeba będzie wiele jeszcze modeli i wzorów zakupić, aby tym sposobem nauce rysunku czempredziej zabezpieczyć racjonalną podstawą. Za pośrednictwem c. k. Rady szkolnej krajowej sprawozdawca w krótkim stosunkowo czasie pozyskał już od kilku szkół zawodowych wspomiane powyżej modele, a otrzymawszy od Wydziału krajowego kwotę pięciuset (500) Koron na pokrycie odnośnych wydatków, nabywa w miarę tych funduszków dalsze środki naukowe, w które zaopatrywać będzie najbardziej tego potrzebujące zakłady naukowe.

Po przeprowadzeniu dotyczących czynności przedłoży się Wydałowi krajowemu rachunek co do sposobu użycia wyżej wymienionej kwoty.

7. Uwagi ogólne tudzież sprawozdanie o kursie rysunkowym dla nauczycieli szkół uzupełniających.

Obecna organizacya naszych szkół przemysłowych uzupełniających, nie-tak może zła, jak wielu utrzymuje, a już co najmniej zalecająca się pewną jednolitością w zarządzie, ma tę słabą stronę, że charakter tych szkół jest jakoby połowiczny, są one bowiem rzekomo obowiązkowe, a jednak przymus szkolny co do nich nie bywa, i w naszych warunkach nawet nie może być dość energicznie i ściśle wykonywany. Zachodzi więc ta sprzeczność, że dla bardzo wielu obowiązanych szkoła przemysłowa uzupełniająca jest mimo postanowień ustawowych w praktyce nieobowiązkową.

Nie w tem wszakże należy upatrywać źródło złego, że wielu terminatorów, których ewidencya częstokroć jest nieznana, nie zgłasza się wcale do nauki, lecz bezwarunkowo w tem, że frekwencya tych, którzy się już do szkoły zgłosili i za pisali, nieregularna bywa i niedbała, z tego bowiem wynika niewątpliwie, że skoro z jednej strony majstrowie i pracodawcy nie oceniają jeszcze należycie doniosłości szkoły, a z drugiej strony młodzież rzemieślnicza sama nie garnie się dość żarliwie do nauki, szkoła musi mieć zasadnicze braki ustrojowe, osłabiające najrzetelniejsze jej usiłowania.

Jakoż istotnie dają się odczuwać takie braki. W pierwszym rzędzie brak stosownego czasu, przeznaczonego na naukę, niepodobna bowiem późnych godzin wieczornych uważać za porę do nauki stosowną, jak też niopodobna żądać, a nawet przypuszczać, aby terminator po całodziennnej pracy zawodowej mógł późnym wieczorem pracować jeszcze umysłowo tak skutecznie, jak pracują uczniowie w szkołach dziennych. Najbardziej pożałowania godnym i rozwój uzupełniającego szkolnictwa przemysłowego wielce utrudniającym objawem jest przeto ta okoliczność, że majstrowie i pracodawcy dotychczas nie chcą czy nie mogą zdobyć się nato, aby terminatorom swoim pozostawić bodaj trochę dnia na naukę szkolną; dopóki zaś to nie natąpi, praca nad podniesieniem szkół uzupełniających, bez względu na wszelkie ulepszenia w nauczaniu, nie będzie uwieńczona zupełnie pomyślnym skutkiem.

Szkoła sukiennicza w Rakaszawie utraciła w ciągu ubiegłego roku szkolnego swego kierownika, p. Stanisława Anczyca, który przeniósł się na stanowisko profesora w państwowej szkole przemysłowej w Krakowie. Nie można było zastąpić go na razie siłą o równie wybitnem wykształceniu fachowem. Musiano tedy stworzyć na pewien czas w szkole zarząd przejściowy, zorganizowany w ten sposób, że naukę zawodową poruczono wytrawnym i od początku istnienia szkoły zajętym w niej werkmistrzom dla nauki tkactwa i farbierstwa, a do czynności administracyjnych powołano administracyjnego kierownika p. J. Krafta. Oprócz tego zapewniono szkole szerszy i decydujący współudział kuratora szkoły, członka Komisji kraj dla spraw przemysłowych, p. B. Żardeckiego, pod którego przewodnictwem zbierają się peryodycznie administrator i obaj werkmistrzowie jako komitet zarządzający dla załatwienia ważniejszych spraw szkoły.

Równocześnie z tem zarządzeniem, wyszukano młodego technika, p. Jana Kunstmana, który po znakomitem złożeniu egzaminów w lwowskiej szkole politechnicznej, rozpoczął praktykę tkacką w Łodzi — a zapewniwszy mu stypendyum w kwocie 3.000 K. rocznie, wysłano go za granicę celem dopełnienia swych wiadomości w zakresie przedziałnictwa, tkactwa i farbierstwa wełny. Spodziewać się tedy należy, że w ten sposób w osobie p. Kunstmana, mającego już dziś znakomite wykształcenie techniczne, zapewnionym zostanie jak najlepiej ukwalifikowany kierownik szkole sukienniczej w Rakaszawie, która ma wszelkie warunki potemu, ażeby w porównaniu z krajowymi szkołami zawodowymi zajmowała wybitne stanowisko.

W zakresie szkół koronkarskich utrzymuje się stan niezmieniony. Jest ich trzy, a mianowicie w Zakopanem, Kańczudze i Bobowej, nadto czwarta, subwencyonowana szkoła miejska w Jaworowie. O znacznem podniesieniu się liczby uczenia w szkole koronkarskiej w Bobowej i żywszem jej dziś oddziaływaniu na miejscowy przemysł koronkarski wspomniano już powyżej. Umieszczenie tej szkoły jest niestety bardzo niedostateczne, izby szkolne na zimę źle zaopatrzone, więc zmiana lub rozszerzenie i naprawa budynku szkolnego będzie musiała koniecznie nastąpić.

Dla nauki hafciarstwa białego i kolorowego na różnych materiałach istnieje szkoła hafciarska w Makowie, która działaniem swem wyrobiła już sobie dobrą opinię w kraju. Obok szkoły zorganizowaną została ponownie produkcyjna Spółka hafciarek, której ustalenie się i praktyczne rozwinięcie, może zapewnić ubogiemu lecz pracowitemu miasteczku górskiemu lepsze niż dotąd dochody z uprawianego od lat, a dziś ulepszanego, domowego przemysłu hafciarskiego. Komisya zarządziła zbadanie tej Spółki, aby w danym razie przedstawić wnioski co do przyjęcia jej w pomoc z funduszu krajowego.

W dążeniach do zorganizowania i podniesienia przemysłu kapeluszniczego w Myślenicach nie można posunąć się naprzód dla braku odpowiedniego budynku. C. k. Ministerstwo handlu postanowiło już wesprzeć naukę i produkcję tamtejszych kapeluszników udzieleniem niezbędnych maszyn, lecz dopóki budynek nie zostanie wystawiony, nie można mówić o ich sprowadzeniu. Chcąc przyjść w pomoc rozwiązaniu tej sprawy, wstawił Wydział krajowy na wniosek Komisji do preliminarza na rok 1903 kredyt 3.600 K, odpowiadający mniej więcej wysokości raty rocznej od pożyczki 60.000 K, z zamiarem uiszczania rat tej wysokości corocznie tytułem czynszu na pomieszczenie warsztatu naukowego i wspólnej pracowni kapeluszników, jeżeli pożyczka przez gminę zostanie zaciągniętą i budynek będzie wystawiony. Równocześnie udał się Wydział krajowy do Muzeum technologicznego o program i szkic budynku, jaki ze względu na przyrządzone już maszyny, byłby dla celów przyszłego zakładu najodpowiedniejszym, lecz nie otrzymał jeszcze ostatecznej odpowiedzi. Od energii gminy

będzie obecnie zależało, ażeby tak dawno pożądane zorganizowanie nauki i produkcji kapeluszniczej w Myślenicach doprowadzić w r. 1903 do skutku.

Zaniechanego w r. 1901 kursu dla podmajstrzych murarskich w Sieniawie nie miano nadziei i w b. roku urządzić. Dopiero pod koniec roku, wskutek zapobiegliwości osób miejscowych, a w szczególności c. k. starosty w Jarosławiu p. radcy Namiestnictwa Augusta Szczurowskiego, powiodło się uzyskać zapewnienie, że wpłacone zostaną datki, od których urządzenie kursu zawisło, i Komisya przedstawiła Wydziałowi krajowemu wnioski, aby kurs rzeczony został w połowie stycznia 1903 w życie wprowadzony.

W końcu należy jeszcze wspomnieć, że Wydział krajowy odnowił rokowania, mające na celu utworzenie szkoły ślusarsko-mechanicznej w Tarnopolu, co do której odnosił się jeden z końcowych wniosków zeszłorocznego sprawozdania Komisji, i przedstawił c. k. Rządowi, jakimi prestacyami powiat tarnopolski i sąsiednie oraz fundusz krajowy gotoweby były założeniu tej szkoły jako zakładu państwowego przyjść w pomoc — lecz dotychczas niema stanowczej odpowiedzi od c. k. rządu, czy i kiedy do zorganizowania rzeczonej szkoły zamierza przystąpić.

Na działalność krajowej Stacji ceramicznej w r. 1902 daje pogląd

Aleg. IX. załączone tu $\frac{1}{2}$ sprawozdanie jej kierownika.

III. Dalsze starania o wykształcenie przemysłowców i podnoszenie przemysłu.

Już powyższy treściwy pogląd na obecny stan kraj. szkół zawodowych i ich działalność wskazuje, że równocześnie ze staraniem o dobrą naukę zawodową, powinna być roztaczana coraz gorętsza opieka nad tymi, którzy, ukończywszy szkołę zawodową, następnie w obranym zawodzie przystąpili do pracy. W wielu wypadkach przychodzi takim ukończonym uczniom Wydział krajowy na wniosek Komisji z pomocą pieniężną, a to na zakupno narzędzi, maszyn pomocniczych, urządzenie pracowni i t. d., a fundusze na ten cel wydane, są niewątpliwie dzielnyim środkiem popierania drobnego, nauką wydoskonalonego przemysłu. Ale we wielu wypadkach pomoc taka nie jest jeszcze wystarczającą. Młodemu rękodzielnikowi brak zazwyczaj funduszu obrotowego na zakupno materyałów, na wytworzenie jakiegoś takiego zapasu gotowych wyrobów, na przebycie, bez zawieszania pracy, trudnych chwil zastoju w sprzedaży — brak mu wreszcie obrotowości i doświadczenia w nawiązaniu takich stosunków handlowych, ażeby mógł godziwie na życie zarabiać i nie był wyzyskiwany.

Dalsza więc pomoc handlowa w podnoszeniu nowo krzewionego i ulepszanego przemysłu drobnego, okazuje się coraz niezbędniejszą. Podniesiono to już w sprawozdaniu zeszłorocznem na podstawie zebranych mozolnie cyfr o wychodzących szkół zawodowych, którzy weszli już w życie praktyczne, a poruszono i powyżej, gdy była mowa o szkołach koszykarskich i tkackich.

Komisya daleką jest od tego, ażeby w podnoszeniu przemysłu domowego i rozwijaniu przemysłu drobnego upatrywać miała całe swe zadanie. Owszem, Komisya żywi to przekonanie, że pierwszorzędnem i rozstrzygającym o ekonomicznem podniesieniu kraju jest rozszerzenie przemysłu wielkiego, fabrycznego, i że popieranie usiłowań w tym kierunku stać musi na pierwszym planie akcyi, podjętej w sprawie przemysłu krajowego.

Skoro jednak w ciągu całego szeregu lat doprowadzono przez szkoły zawodowe w wielu miejscowościach do odrodzenia i ulepszenia przemysłu domowego

i drobnego — to równałoby się to zaniechaniu pracy w połowie drogi i znieszczeniu tego, co już zdziałano, gdyby kraj nie miał teraz pospieszyć z wydatną pomocą nowym szeregom producentów przez stosowną handlową organizację ich zbytu.

Zanim fabryki krajowe po zwalczeniu tysiąca trudności, zwłaszcza dziś, gdy kartelowa gospodarka bierze górę w dziedzinie przemysłu, zdołają się rozszerzyć i zdobyć konsumentów krajowych, którzy dotąd w bardzo przeważnej części tylko zagranicznymi fabrykatami potrzeby swe zaspokajają — może temu w wydatny sposób czynić już dziś zadość przemysł nasz drobny i domowy, jeśli się go pod względem produkcyjno-handlowym rozumnie zorganizuje.

Wielka akcja nad podnoszeniem przemysłu wielkiego mieści w sobie i musi mieścić niejeden hazard — nie też dziwnego, że spotykamy się z upadkami wielkich przedsiębiorstw i płynąciami stąd na kraj klęskami. Inaczej rzecz się ma z szeroko rozsiedlonym, na tysiącnych małych przedsiębiorstwach opartym przemysłem drobnym. Upadki małych przedsiębiorców nie wywołują tam ciężkich przesileń, a rzucający w nie fundusz nie jest narażony na wielkie ryzyko. Wszak przemysł domowy i drobny to historyczna, wiekami utrwalona, z charakterem narodu związana podstawa wszelkiego przemysłu. Próchniała ona i nikła wskutek skostnienia wewnętrznego, a przeskrzydlających ją nowych form, tysiącnych ułatwień i ulepszeń fabrycznej produkcji. Jeśli się jej wszakże, we właściwy sposób, użycie nowych materiałów i ułatwiających produkcję przyrządów przyswoi, staje się znowu żywotną i przy pomocy tańszej niż gdzieindziej pracy ręcznej może stać się znowu poważną podstawą produkcji przemysłowej. Ale trzeba jej jeszcze zasilenia funduszami i zdrowej organizacji handlowej — trzeba wesprzeć nie tylko producenta, aby artykuł przemysłowy wytwarzał, lecz także kupca, aby temu artykulowi dawał pierwszeństwo przed fabrykatem obcym i, wobec narzucających się ułatwień kredytowych zagranicy, widział swój interes w handlu wyrobami krajowymi.

Podobnymi motywami powodowany, powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 6. lipca 1901 uchwałę następującej treści:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby przy szkołach przemysłowych starał się popierać powstawanie większych przedsiębiorstw przemysłowych, w danym razie przedsiębiorstw fabrycznych“.

Poleceniu temu odpowiadają już poniekąd takie zarządzenia Komisji i Wydziału krajowego, jak poparcie akcji „Towarzystwa akcyjnego dla wyrobów tkackich“ w Łańcucie, które pod względem organizacji wytwórstwa i handlu tkaninami krajowemi zawiązało już stosunki ze szkołami tkackimi w Krośnie, Gorlicach i Glinianach, nie mówiąc już o szkołach w Łańcucie i Rakszawie, które są podstawą jego działania. Gdyby koncentracja wytwórstwa tkackiego w rzeczonym towarzystwie mogła przez podwyższenie funduszy stać się jeszcze wydatniejszą i ogarnęła znacznie więcej szkół i drobnych ognisk produkcji tkackiej, to wówczas działalność Towarzystwa równałaby się wobec kraju działalności wielkiej fabryki, mogącej wpływać decydująco na rodzaj produkcji i na cenę krajowego towaru, co niewątpliwie poprawiłoby stosunki handlu krajowymi wyrobami i polepszyłoby położenie drobnych tkaczy przez zapewnienie im stałej pracy i lepszego zarobku.

Do tej kategorii działania należy także poparcie przedsiębiorstwa M. Brzeka w Błażowej, który na gruncie zwiniętej szkoły tkackiej rozszerza z dnia na dzień ulepszoną produkcję tkacką wśród tamtejszych mieszkańców — tu również zaliczyć należy poparcie tkalni, utworzonej przez ukończonych uczniów szkoły krośnieńskiej, synów włościańskich, w Suchodole pod Krosnem — tu wreszcie należy udzielić w b. roku poparcie przedsiębiorczemu i dzielnemu w swym za-

wodzie instruktorowi szkoły tkackiej w Kosowie, ażeby poza szkołą przedsiębiorstwo tkackie zorganizował.

Że taka organizacja drobnych wytwórców i wprowadzanie ich wyrobów — w pierwszym rzędzie z większą korzyścią dla nich samych — na arenę szerszego handlu jest w naszych warunkach możliwą i korzystną, świadczy także najwyraźniej zorganizowanie produkcji tkackiej w Andrychowie, gdzie jeden z najbardziej rzutkich przedsiębiorców, J. Grünspan, został udzieleniem wydatniejszej pożyczki z krajowego funduszu przemysłowego poparty.

Lecz Wydział krajowy jako władza, a Komisyja jako jej organ doradczy, nie mogą w wielu wypadkach bezpośrednio wkraczać w akcję organizacyjną tego rodzaju. Już tedy w r. 1899 zwróciły Komisyja i Wydział krajowy uwagę na zawiązany we Lwowie „Kraj. Związek przemysłowy“, stowarzyszenie oparte na zasadach stowarzyszeń gospodarczych i zarobkowych i jako swej agencji handlowej poruciły mu na próbę, za subwencją roczną 2.400 K, utrzymywanie stosunków ze szkołami zawodowymi, celem robienia w nich zamówień i ułatwiania zbytu ich wyrobów.

Próba ta powiodła się. Dyrekcyja krajowego Związku przemysłowego zajęła się z niezwykłą troskliwością nie tylko forytowaniem wyrobów szkół zawodowych, lecz wyszukiwaniem, wyprowadzaniem na jaw, wspomaganiem i organizowaniem drobnych ognisk wytwórczych przemysłu krajowego — o czem świadczy najwymowniej coraz większa różnorodność wyrobów, zapełniających bazy, przez kraj. Związek przemysłowy utrzymywane.

Wzmoczenie się wymaganej od Związku pracy pociągnęło za sobą w r. 1902 podwyżkę przyznanej mu subwencji do 3.600 K. Lecz i ta pomoc, przy rozbudzeniu się znacznem ruchu przemysłowego i coraz głośniejszych wołaniach o wyroby krajowe, okazuje się zbyt małą. Jeżeli poparcie przemysłu krajowego ma być skuteczne — szczególnie w kierunku wzmacniania i organizowania produkcji drobnych przemysłowców — to Związek przemysłowy musi podjąć cały szereg czynności, które mu na razie nie mogą przynieść żadnej korzyści, dla których zatem nie może narażać powierzonych mu w udziałach funduszy. Do takich czynności należy żywsza niż dotąd agitacyja za wyrobami krajowymi przez anonsy, przez rozrzucanie specjalnych katalogów, przez rozsyłanie podróżujących agentów, a to w wyższym stosunku, niżby na to, przy normalnych warunkach, wysokość własnego obrotu handlowego dozwalała. Tu należy częstokroć bezowocne, a przecież bezustannie podejmować się mające zawiązywanie stosunków z zagranicą celem wywołania eksportu dla wyrobów krajowego przemysłu. Tu należy w końcu bezustannie informowanie stron i producentów co do stanu przemysłu krajowego, jego źródeł i charakteru wyrobów, a wreszcie dokładanie ręki wprost ze strony Związku, ażeby się przy szkołach zawodowych ogniska wytwórcze na rachunek Związku organizowały.

Do tego wszystkiego potrzeba Związkowi znacznie większej pomocy finansowej. Komisyja przedstawiła tedy Wydziałowi krajowemu wniosek podniesienia subwencji dla kraj. Związku przemysłowego na razie do wysokości 18 000 K, nie uważając, ażeby to była ze strony kraju ofiara dla wyżej określonej akcji zbyt wygórowana. Gdy jednak przyszło do koniecznego redukowania pozycyi preliminarza, obniżył Wydział krajowy uchwałą swą pozycyę tę do kwoty 15.000 K.

Co do działania, zmierzającego w myśl powyżej przytoczonej uchwały Wysokiego Sejmu do popierania przedsiębiorstw fabrycznych w miejscowościach, gdzie są obecnie szkoły zawodowe — zaznacza Komisyja, że wdrożone zostały badania i rokowania co do wytworzenia fabryki dla tkanin bawełnianych, a względnie i lnianych w Krośnie i do fabrycznego rozszerzenia produkcji sukien-

niezej w Rakszawie i że z całym naciskiem i usilnością dojścia do pożądanego skutku dalej będą prowadzone.

Już tu wszakże należy zauważyć, że akcyja w tym kierunku nie obejdzie się bez angażowania ze strony kraju bezporównania większych funduszy, niż organizowanie drobnego przemysłu i że tylko w takim razie będzie można liczyć na powodzenie usiłowań Komisji, jeżeli Wysoki Sejm przyjmie jej i Wydziału krajowego wnioski, mające na celu znaczne pomnożenie kraj. funduszu przemysłowego.

Do tego celu zmierzają zamieszczone przy końcu sprawozdania i w piśmie do Wydziału krajowego obszernie motywowane wnioski, jużto domagające się poparcia dla wniesionego do Wysokiego Sejmu wniosku posła Dra T. Rutowskiego, co do utworzenia zakładu kredytowego dla powoływania do życia, finansowania i prowadzenia przedsiębiorstw przemysłowych w kraju z zapewnieniem mu udziału kraju w kapitale akcyjnym i innych wyjątkowych korzyści — jużto upominające się o podniesienie istniejącego kraj. funduszu przemysłowego do 5 milionów koron w ten sposób, ażeby wstawiano na ten cel corocznie po 100.000 K do budżetu krajowego a upoważniono Bank krajowy do zaliczkowania na tej podstawie potrzebnych dla przemysłu kwot aż do wysokości 5-ciu milionów K.

Innym doniosłym środkiem poparcia przedsiębiorstw przemysłowych w kraju jest zapewnienie im ulg podatkowych. Ten cel miała na oku ustawa krajowa z dnia 14. kwietnia 1893, uchwalona na lat 10 i uwalniająca w pewnych warunkach przedsiębiorstwa przemysłowe od opłaty niepaństwowych dodatków do podatków.

Jestto dla przemysłowca korzyść nie mała. Jeśli się bowiem zważy, że krajowy dodatek do podatków waha się u nas zawsze około cyfry 65%, że dodatki gminne przeciętnie już co najmniej na 50% liczyć można, że do tego przybawają dodatki powiatowe i inne — to śmiało przyjąć można, że suma autonomicznych dodatków wynosi przeciętnie od 100 do 125% podatku państwowego. Kto zatem płaci 1.000 K podatku państwowego, płaci co najmniej 1.000 do 1.250 koron dodatków — więc w razie uwolnienia od dodatków, odnosi korzyść niemałą.

Lecz ustawa ta przestaje w kwietniu r. b. obowiązywać. Chcąc zatem i nadal przemysłowi krajowemu zastrzeżone w niej korzyści zapewnić, zajęła się Komisja przeglądnięciem rzeczonyj ustawy i opracowaniem projektu nowej, którą Wysoki Sejm na dalszych 10 lat uchwalił.

Projekt ustawy nowej został przez Wydział krajowy przyjętym i do uchwalenia Wysokiemu Sejmowi przedłożonym. Uchwalił też Sejm dnia 8. lipca 1902 na podstawie wniesionego projektu ustawę, która została do najwyższej sankcyi przedłożoną.

Rzeczona ustawa przyznaje przedewszystkiem uwolnienie od niepaństwowych dodatków do podatków wszystkim nowym w naszym kraju gałęziom przemysłu, bez względu na ich rozmiary.

W drugim ustępie ustawy uwalnia się od dodatków nowe zakłady, chociaż nie przeznaczone dla nowych rodzajów przemysłu, jeżeli będą urządzone według wymagań najnowszego stanu techniki, obliczone na większy przerób surowego materiału lub półfabrykatu i zatrudniać będą większą liczbę robotników. Wyliczono tu cały szereg rodzajów wyrobów, do których ma się to stosować, a to z uwzględnieniem dzisiejszego stanu przemysłu krajowego, i po usunięciu takich rodzajów przemysłu, którym już zachęty nie potrzeba.

Wprowadzono także do ustawy osobne postanowienie, o uwolnieniu od dodatków przedsiębiorstw, założonych dla wytwarzania i przenoszenia siły motorocznej na cele przemysłowe. W obecnym stanie

elektrotechniki i coraz bardziej rosnącym jej znaczeniu dla przemysłu, jest to postanowienie bardzo ważne.

Obok nowych gałęzi przemysłu i nowo powstających zakładów przemysłowych, daje jeszcze ustawa zakładom już istniejącym zachętę do rozszerzania się i udoskonalenia, orzekając w §. 2., że zakłady już istniejące, a należące do wymienionych w poprzednim paragrafie gałęzi przemysłu, jeżeli w ciągu 5 lat od wejścia w życie ustawy zaprowadzą wydoskonalone urządzenia techniczne według wymagań najnowszego stanu techniki i rozszerzą przedsiębiorstwo na przerób większej ilości surowego materiału lub półfabrykatu i zatrudnią będą większą liczbę robotników — otrzymają uwolnienie od nadwyżki dodatków, jakaby wskutek rozszerzenia przedsiębiorstwa do zapłaty przypadła.

Dalej uwolnione są od dodatków spółki, zawiązane na podstawie ustawy o stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych z d. 9. kwietnia 1873 — a mianowicie:

a) spółki surowcowe, mające na celu nabywanie surowych materiałów lub półfabrykatów wyłącznie na użytek należących do spółki rzemieślników i przemysłowców, którzy tych materiałów do swoich wyrobów potrzebują;

b) spółki magazynowe, założone celem sprzedaży w wspólnym lokalu wyrobów przemysłowych, wyłącznie tylko przez członków spółki wyrabianych;

c) spółki produkcyjne, których członkowie pracują w wspólnym, z kapitału spółki założonym warsztacie, tudzież takie, które członkom spółki rozdają roboty do domów.

W końcu zamieszczono w ustawie postanowienie, uwalniające od dodatków spółki akcyjne, a to w ten sposób, że uwolnioną ma być:

a) każda spółka akcyjna, utworzona dla założenia przedsiębiorstwa przemysłowego, jeśli kapitał jej zakładowy wynosi co najmniej pół miliona koron i ma swą siedzibę w kraju, a zatrudnia co najmniej 60 robotników i zakład jej jest odpowiednio technicznie urządzony;

b) każde przedsiębiorstwo prywatne, które zamieni się na akcyjne, jeśli zostanie przez to do najmniej podwójnej zdolności produkcyjnej podniesione.

W interesie przemysłu krajowego wypada sobie życzyć, ażeby ustawa ta została rychło sankcyjonowaną.

Przy rozstrzyganiu spraw, mających na celu uwalnianie poszczególnych przedsiębiorstw przemysłowych od niepaństwowych dodatków do podatków, zasiąga Wydział krajowy opinii Komisji krajowej dla spraw przemysłowych.

Do ożywienia ruchu w zakresie krajowego przemysłu artystycznego przyczyniła się urządzona w roku 1902 „Wystawa jubileuszowa Towarzystwa politechnicznego we Lwowie“, z którą połączyła Komisya specjalny oddział krajowego przemysłu artystycznego.

Przy pomocy zasiłków, udzielanych z kredytu, wstawionego na ten cel do budżetu krajowego na r. 1902, obesłały tę wystawę wyrobami swymi szkoły stolarskie w Stanisławowie i Kalwaryi, szkoły koszykarskie w Czerwonej Woli, Dżurowie, Rudkach, Siedlcu, Skołyszynie, Zatorze, Niżniowie i Żurawnie, szkoła zabawkarska w Jaworowie, szkoły tkackie w Krośnie, Kosowie, Budzanowie, szkoły koronkarskie w Zakopanem, Kańczudze i Jaworowie, szkoła hafciarska w Makowie, garncarska w Kołomyi, oprócz tego pięć szkół rządowych, a mianowicie szkoły przemysłu drzewnego w Zakopanem i Kołomyi, szkoła ślusarska w Świątnikach, szkoła kowalska w Sułkowicach i państwowa szkoła przemysłowa we Lwowie. Poza tem wzięło udział w wystawie kilkudziesięciu przemysłowców, przeważnie lwowskich, tak, iż wytworzyła się całość, świadcząca chlubnie o postępach przemysłu

artystycznego, szczególnie w dziale wyrobów meblowych, ceramicznych, koszykarskich i metalowych, i mogła wpłynąć dodatnio na zwiedzających wystawę przemysłowców i wogóle na publiczność, garnącą się dziś skwapliwiej ku wyrobom krajowego przemysłu.

W Komitecie wykonawczym wystawy zasiadali z ramienia Komisji pp. Ignacy Drewnowski, August Sołtyński, Juliusz Starkel i Józef Wczelak i staraniami swemi przyczynili się do dobrego zorganizowania tego działu wystawy.

Inny rodzaj wystawy, a mianowicie wystawa robót terminatorских, połączona z udzielaniem nagród za najlepsze prace, zasłona subwencją 400 K, którą jej Wydział krajowy na wniosek Komisji użyczył, odbyła się z inicjatywy samychże przemysłowców pod koniec października 1902 w Krakowie. Życzyłoby należało, ażeby wystawy tego rodzaju odbywały się częściej po naszych miastach, gdyż jest to bodaj czy nie jedyny środek podniesienia nauki zawodowej w prywatnych warsztatach, gdzie ona, niestety, ze szkodą naszych rzemiosł, coraz bardziej podupada.

Wspomnieć w końcu należy o rokowaniach, podjętych przez Komisję na wezwanie Wydziału krajowego, co do przekształcenia dotychczasowego oddziału warsztatowego w Zakładzie Drohowyżkim na należycie zorganizowaną szkołę rzemiosł, która by wyłącznie dla wychowanków Zakładu Drohowyżkiego była przeznaczoną, lecz jako zakład krajowy stała pod bezpośrednim zarządem Wydziału krajowego.

Warunki utworzenia w Drohowyżu pierwszorzędnej szkoły rzemiosł są istotnie dane, jeśli organizacja jej zostanie dobrze obmyślana i znajdą się dzielne siły do udzielania nauki. Wszak nigdzie indziej, tylko w takiej instytucji, jak Zakład Drohowyżki, może być szkole zapewnioną stała liczba dobrze utrzymanych, karnych i poza szkołą w korbach wychowania trzymanych uczniów, oraz regularna ich frekwencja, od czego właśnie wyniki nauki w wysokim stopniu są zależne. Z drugiej strony zapewnioną być powinna kierownictwu szkoły odpowiednia niezawisłość, nie narażająca go na zmiany zapatrywań i przesilenia ekonomiczne w samej fundacji, które właśnie przyczyniły się do upadku dzisiejszego oddziału warsztatowego w Zakładzie. Jeśli więc organizacja i personal szkoły rzemiosł oprą się na niezawisłych od fundacji podstawach, a otrzymają od niej pomoc w potrzebnych ubikacjach, opale zwyczajnym i technicznym i pewnej rocznej subwencji — jeśli nadto uzyska się dla niej pomoc ze skarbu państwa — można szkole na tych podstawach zorganizowanej rokować dobrą przyszłość.

W duchu tym przedstawiła Komisja Wydziałowi krajowemu szczegółową punktację dla zawrzeć się mającego z Fundacją hr. Skarbka układu i wstawiła do preliminarza na rok 1903 kwotę 8.000 K. w przeświadczeniu, że łącznie z zatrzymanym z zeszłego roku kredytem 8.000 K. i spodziewaną subwencją rządową, wystarczy to do zorganizowania szkoły na rok szkolny 1902/3 i należytego wyposażenia warsztatów szkolnych.

IV. Pożyczki i zasiłki na cele przemysłowe.

W ciągu r. 1902 przedstawiła Komisja Wydziałowi krajowemu wnioski na udzielenie następujących pożyczek z krajowego funduszu przemysłowego:

1. Towarzystwu dostaw dla armii we Lwowie 30.000 K. na 3% do spłaty w całości, zaraz po skutecznieniu dostawy.

2. Kaźmierzowi Rosinkiewiczowi, sekretarzowi szkoły politechnicznej we Lwowie, 6 000 K. na 3% do spłaty w 20-tu równych ratach kwartalnych za od-

powiednią poręką, na wykonanie modeli maszyn własnego wynalazku do składania i rozrzucania czcionek.

3. Spółce tkackiej w Rychwałdzie 3.000 K. na 3% do spłaty w 20-tu równych ratach kwartalnych.

4. Towarzystwa szewców w Pruchniku 3.000 K. na 3% do spłaty w 20-tu równych ratach kwartalnych.

5. Romanowi Muranyiemu, właścicielowi fabryki wyrobów drzewnych w Krakowie 30.000 K. na 3% do spłaty w 40-tu równych ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem.

6. Janowi Wehrsteinowi, właścicielowi pracowni ślusarskiej w Stryju na rozszerzenie zakładu 20.000 K. na 3% do spłaty w 40-tu równych ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem.

7. Stanisławowi Gurgulowi, właścicielowi fabryki biszkoptów i pierników w Jarosławiu, 15.000 K. na 3% do spłaty w 20 tu równych ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem.

8. Fabryce farb J. Karmańskiego i Spółki w Dębnikach pod Krakowem 12.000 K. na 3% do spłaty w 20-tu równych ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem.

9. Marcinowi Brzękowi, przedsiębiorcy tkackiemu w Błażowej, 5.000 K. na 3% do spłaty w 30-tu równych ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem.

10. Sabinie Teodorowiczównie we Lwowie na fabrykację sztucznych kwiatów 1.000 K. na 3% do spłaty w 20-tu równych ratach kwartalnych.

11. Ignacemu Patkowskiemu, garncarzowi w Kołomyi, 2.000 K. na 3% do spłaty w 40-tu ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem.

12. Fabryce wyrobów metalowych braci Bartików w Tarnowie 60.000 K. na 3% za ubezpieczeniem hipotecznem, do spłaty w 60 ciu równych ratach kwartalnych od 1. stycznia 1906 (za ściągnięciem reszty pożyczki dawniejszej).

13. Jakóbowi Musenowi, właścicielowi koszykarni w Brodach, 2.000 K. na 3% do spłaty w 20-tu równych ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem.

14. Kaźmierzowi Jamrozowi, kierownikowi szkoły tkackiej w Kosowie, 2.000 K. na 3% do spłaty w 40-tu ratach kwartalnych, za odpowiedniem ubezpieczeniem.

15. Józefowi Młodzikowi, ślusarzowi w Andrychowie, 3.000 K. na 3% do spłaty w 20-tu równych ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem.

16. Konstancyi bar. Lipowskiej w Nowym Sączu na produkcję kilimów 4.000 K. na 3% do spłaty w 20-tu równych ratach kwartalnych, za ubezpieczeniem hipotecznem

17. Towarzystwu szat liturgicznych w Krośnie 10.000 K. na 3% do spłaty w 20-tu równych ratach kwartalnych za odpowiednią poręką.

18. Fabryce dachówek i płyt cementowych A. Niespała i Spki w Sokalu 10.000 K. na 3% do spłaty w 20 tu równych ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem.

19. Fabryce lin drucianych braci Batorowiczów w Drohobyczu 10.000 K. na 3%, do spłaty w 40-tu ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem.

20. Krakowskiemu zakładowi witrażów i oszkleń artystycznych 15.000 K. na 3% do spłaty w 20 tu równych ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem.

21. F. M. Złotnickiemu we Lwowie na wyrób środków naukowych 16 000 K. na 3% do spłaty w 32-wu równych ratach kwartalnych za odpowiednią poręką.

22. Kaźmierzowi Lewickiemu we Lwowie na pracownię malowania porcelany i szkła 20.000 K. na 3% do spłaty w 20-tu równych ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem.

23. Fabryce chemicznej „Tlen“ we Lwowie 25.000 K. na 3% do spłaty w 40-tu równych ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem.

24. Fabryce sztucznych wód mineralnych K. Rzący i Chmurskiego w Krakowie 30.000 K. na 3%, do spłaty w 40-tu równych ratach kwartalnych, za ubezpieczeniem hipotecznem.

Prócz tego przedstawiono jeszcze Wydziałowi krajowemu wnioski o udzielenie pożyczek dwu innym przemysłowym w łącznej kwocie 90.000 K., co do których nie nastąpiło jeszcze rozstrzygnięcie.

W ogóle wniosła Komisya o udzielenie dwudziestu sześciu pożyczek większym i mniejszym przedsiębiorstwom przemysłowym w łącznej kwocie 424.000 K.

W porównaniu z rokiem 1901, w którym przedstawiono do uwzględnienia 20 podań o pożyczki na ogólną kwotę 279.600 K., jest ilość pożyczek uchwalonych w roku 1902 o 6 większą, a kwota ich niemal dwukrotną. Należy przytem zauważyć, że równocześnie załatwiono w roku 1902 z rozmaitych powodów, ale między tem i dla braku funduszków, 31 podań o pożyczki odmownie.

Cyfry powyższe świadczą, że w obrębie tych funduszków, jakie są obecnie do rozporządzenia, byłoby niepodobnem udzielać nadal skutecznego poparcia finansowego krajowym przedsiębiorstwom przemysłowym, szczególnież tym, które wchodzi w zakres przemysłu wielkiego i że obecny stan rzeczy, wykazujący wzmaganie się ruchu przemysłowego w kraju, a coraz większą niemożność przychodzenia mu w pomoc ze strony Komisji i Wydziału krajowego, jest sam przez się najlepszem poparciem wniosków Komisji, zmierzających do pomnożenia funduszków na cele przemysłowe w kraju.

Podobnie jak w zakresie pożyczek, wpłynęło w ciągu roku 1902 także wiele próśb, mniej lub więcej uzasadnionych, o udzielenie bezprocentowych zasiłków na cele przemysłowe. Z pomiędzy zasługujących na uwzględnienie, przedstawiono Wydziałowi krajowemu następujące próśby z wnioskami na udzielenie zasiłku:

A) Ukończonym uczniom szkół zawodowych na rozpoczęcie pracy zawodowej.

1. Antoniemu Kazalskiemu, ukończonemu uczniowi szkoły tkackiej w Krośnie, 180 K. na sprawienie krosien.

2. Janowi Hajtałowiczowi, Eliaszowi Baraniukowi i Janowi Wołoszczukowi ukończonym uczniom szkoły tkackiej w Kosowie, pierwszemu 200 K. dalszym dwom po 160 K. na sprawienie krosien i przyborów tkackich.

3. Trzynastu ukończonym uczniom szkoły przemysłu drzewnego w Zakopanem, a to: stolarzom Wojciechowi Migaczowi 80 K., Janowi Bernatowi, Janowi Bundzie, Józefowi Majerczykowi, Stanisławowi Kuźniarowi, Walentemu Ustupskiemu, Stanisławowi Gutowi, Józefowi Gąsienicy-Gładczanowi po 60 K., Andrzejowi Gracy, Józefowi Szalowi, Stanisławowi Gąsienicy-Sobczakowi, Teofilowi Studnickiemu i Józefowi Wilkowi, rzeźbiarzom po 40 K. na sprawienie narzędzi.

4. Bazylemu Bijowskiemu, stolarzowi, wykształconemu w szkole przemysłu drzewnego w Kołomyi 100 K., na urządzenie pracowni.

5. Marcinowi Bryndzy, tkaczowi wykształconemu na wędrownym kursie tkactwa w Porażu (w pow. Liskim), 100 K. na urządzenie pracowni.

6. Dwom uczniom ukończonym szkoły stolarskiej w Kalwaryi, a to Maciejowi Gramatyce 120 K., Stanisławowi Malcherowi 200 K. na urządzenie pracowni.

7. Michałowi Wisłockiemu, rzeźbiarzowi, wykształconemu w szkole przemysłu drzewnego w Kołomyi, 50 K. na zakupno narzędzi.

8. Leonowi Wałachiewiczowi i Romanowi Kunaszowskiemu, ukończonym uczniom szkoły stolarskiej w Stanisławowie, po 400 K. na własne pracownie.

9. Kazmierzowi Dankowi, ukończ. uczniowi szkoły tkackiej w Wilamowicach, 120 K. na krosna i przybory tkackie.

10. Michałowi Pyrgiesowi, ukończ. uczniowi szkoły tkackiej w Rychwałdzie, 120 K. na krosna i przybory tkackie.

11. Józefowi Polkowi i Wojciechowi Kawalcowi, ukończonym uczniom szkoły tkackiej w Krośnie, po 180 K. na sprawienie krosien i przyborów tkackich.

12. Józefowi Kaweckiemu, ukończonemu uczniowi szkoły szewskiej w Witkowie, osiadłemu w Busku, 120 K. na sprawienie maszyny szewskiej.

13. Dwunastu ukończonym uczniom szkoły szewskiej w Witkowie po 20 K. na zakupno narzędzi.

14. Pięciu ukończonym uczniom szkoły tkackiej w Łańcucie, a to: Jakóbowi Musze, Antoniemu Wołoszynowi, Stanisławowi Boratynowi, Michałowi Trojnarowi i Franciszkowi Nawojskiemu po 70 K. na sprawienie krosien.

15. Piotrowi Borysowi, ukończonemu uczniowi szkoły zabawkarskiej w Jaworowie, 150 K. na tokarnię i narzędzia.

16. Czterem ukończonym uczniom szkoły tkackiej w Korczyni, a to: Jędrzejowi Pelczarskiemu i Franciszkowi Wiluszowi dwa krosna z inwentarza szkolnego, a Józefowi Gonetowi i Franciszkowi Kamce po 100 K. na sprawienie krosien i przyrządów tkackich.

17. Franciszkowi Rusekowi, Ludwikowi Galusowi i Antoniemu Fladze, ukończonym uczniom szkoły kowalskiej w Sułkowicach po 200 K. na sprawienie miechów, kowadeł i narzędzi.

18. Kazmierzowi Renkarowi, Jerzemu Łysiukowi i Włodzimierzowi Łeśletowi, ukończonym uczniom szkoły tkackiej w Kosowie, po 150 K. na sprawienie krosien i przyrządów tkackich.

19. Jackowi Mikulskiemu, ukończonemu uczniowi szkoły sukienniczej w Rakszawie, 70 K. na krosna.

B) Na specjalne cele przemysłowe.

20. Karolowi Guertlerowi, blacharzowi we Lwowie, 500 K. na wyrób zabawek dziecinnych z blachy.

21. Stefanowi Czesnykowi, nauczycielowi ludowemu w Mikuliczynie, 100 K. na nauczanie koszykarstwa.

22. Komitetowi utrzymującemu szkołkę wyrobu kapeluszy słomianych w Czerlichowie 200 K.

23. Wydziałowi Towarzystwa „Polska sztuka stosowana“ w Krakowie, 500 K. na reprodukowanie zgromadzonego na Wystawie Towarzystwa materiału etnograficzno-ornamentalnego.

24. Szkole przemysłu artystycznego pp. Tetmajera i Bukowskiego w Krakowie 600 K.

25. Stacji doświadczalnej dla przemysłu naftowego we Lwowie, 200 K. na badanie kalorymetryczne produktów naftowych.

26. Józefie Neužilowej, kierownicze szkoły koronarskiej w Zakopanem, 100 K. na wyjazd do Wiednia celem rozpatrzenia się w nowych wzorach i technice koronarskiej.

27. Towarzystwu pracy kobiet we Lwowie 700 K. na koszt urządzenia kursu krawatek.

28. Ignacemu Patkowskiemu, garncarzowi w Kołomyi, 400 K. na urządzenie pracowni i przybory do wyrobu naczyń ozdobnego.

29. Janowi Słowickiemu, producentowi naczyń kamionkowego w Potyliczu, 700 K. na wykończenie pracowni.

Nadto dano pożyczkę bezprocentową w kwocie 500 K. Augustowi Surówce, stolarzowi wykształconemu w Zakopanem, a osiadłemu w Samborze, na urządzenie pracowni.

C) Na dalszą naukę poza granicami kraju.

30. Władysławowi Freundowi, absolwentowi państwowej szkoły przemysłowej we Lwowie, na dalsze studia w zakresie stolarstwa artystycznego we Wiedniu, na rok po 30 K. miesięcznie.

31. Józefowi Witkowskiemu, ślusarzowi pracującemu przy urządzeniach elektrotechnicznych, po 25 K. miesięcznie na rok, na dalsze kształcenie się w zawodzie elektrotechnicznym we Wiedniu.

32. Janowi Humeniukowi, absolwentowi państwowej szkoły przemysłowej we Lwowie, po 50 K. miesięcznie na rok, na dalsze kształcenie się w rzeźbie ornamentальной we Wiedniu.

33. Kornelowi Bullukowi, absolwentowi państwowej szkoły przemysłowej we Lwowie, na wyjazd do Wiednia celem wyszukania sobie praktyki w ślusarstwie artystycznym 50 K.

34. Janowi Adamskiemu w Londynie, na specjalne studia handlowe 600 K.

35. Tadeuszowi Łączyńskiemu, Franciszkowi Maślance, abiturjentom c. k. szkoły handlowej w Krakowie i Bolesławowi Dobrowolskiemu, ukończonemu realście we Lwowie, po 400 K. na studia w akademii eksportowej w Wiedniu na rok 1902/3.

36. Stanisławowi Przepilińskiemu, ukończonemu prawnikowi we Lwowie, 400 K. na odbycie kursu abiturjentów na akademii handlowej w Gracu.

Nadto przyznano:

37. Uczniom wyższej szkoły handlowej w Krakowie Tadeuszowi Ligęzie i Franciszkowi Maślance za rok szkolny 1901/2 zasiłki stypendyjne po 200 K., a nadto 400 K. do rąk Dyrekcyi szkoły na drobniejsze zasiłki dla innych ubogich uczniów.

W krajowych i rządowych szkołach zawodowych rozdane zostały prócz tego
g. X. na rok 1902 zasiłki stypendyjne w ogólnej kwocie 31.908 K. wedle załączonego tu % wykazu.

V. Obroty krajowego funduszu przemysłowego.

Rachunek krajowego funduszu przemysłowego za I. i II. półrocze 1902 przedstawia się jak następuje:

I. Zamknięcie rachunku stałego funduszu przemysłowego za I. półrocze 1902.

A.

Cyfry obrotowe funduszu przemysłowego za I. półrocze 1902.

Przychód.

Stan lokacyi w Banku krajowym z dniem 31. grudnia 1901 .	70.120 K. — gr.
Spłaty pożyczek	77.668 „ 55 „
Odpis z udziału w akcyj. garbarni w Rzeszowie	25.000 „ — „
Dotacya krajowa	25.000 „ — „
Pobrane odsetki od dłużników 12.771 K. 23 gr.	
„ „ „ lokacyi w Banku kraj. 675 „ 23 „	
„ „ zwłoki 508 „ 87 „	13.955 „ 33 „
Razem .	211.743 K. 88 gr.

Rozchód.

Pożyczki wydane:

Zajączek F. i Ska	20.000 K.		
Peterseim M	30.000	"	
Kosibowie Wojciech i Olga	10.000	"	
Kruk Stan. i Rozalia	10.000	"	
Zandler F.	20.000	"	
Weiser Henryk	30.000	"	
Towarzystwo dostaw dla armii	15.000	"	
Mięsowicz Michał	3.000	"	
Chrześć. Tow. składu drzewa w Krakowie	<u>19.400</u>	"	157.400 K. — gr.
Koszta ogólne	2.023	"	88 "
Strata na udziałach	25.000	"	— "
Wypłata na rach. bież. Weinberg & Müller	6.000	"	— "
Stan lokacyi w Banku kraj. z 30. czerwca 1902	21.320	"	— "
Razem	211.743	K.	88 gr.

B.

B i l a n s

stałego funduszu przemysłowego z dniem 30. czerwca 1902.

Stan czynny.

Kapitał z pożyczek udzielonych:

przemysłowi tkackiemu	28	. 181.678 K. 91 gr.
„ skórnemu	8	. 145.700 „ 01 „
„ drzewnemu	20	. 120.935 „ 12 „
„ metalowemu	22	. 261.962 „ 72 „
Do przeniesienia	78	. 710.276 K. 76 gr.

Z przeniesienia	78	. 710.276 K. 76 gr.	
przemysłowi ceramicznemu	13	. 93.218 " 14 "	
Innym gałęziom przemysłu	49	. 466.526 " 10 "	1,270.021 K. — gr.
	140		

Udział w galic. akcyjnym Towarzystwie handlowem	. .	25.000 " — "
" w akcyjnej garbarni w Rzeszowie	. .	25.000 " — "
" w spółce komandytowej Bracia Muranyi, Stryjeński i Sp.	. .	20.000 " — "
" w akc. Tow. dla wyrob. tkackich i sukien. w Łańcucie	. .	50.000 " — "
Stan lokacyi w Banku krajowym z dniem 30. czerwca 1902	. .	21.320 " — "
Razem	. .	1,411.341 K. — gr.

Stan bierny.

Aktywa przyjęte od Wydziału krajowego		
z dniem 1. Stycznia 1888	. .	222.820 K. 16 gr.
mniej odpisy z polecenia Wydziału krajowego	. .	68.928 " 64 " 153.891 K. 52 gr.
Dotacya 15 rat z funduszu krajowego od roku 1887—1902	. .	1,025.000 " — "
Przyrost dotacyi do dnia 30. czerwca 1902	. .	232.449 " 48 "
Razem	. .	1,411.341 K. — gr.

C.

Wyprowadzenie cyfrowe stanu pożyczek po dzień 30. czerwca 1902.

Stan pożyczek z dniem 31. grudnia 1901	1,190.289 K. 55 gr.
Wydane pożyczki w I. półroczu 1902	157.400 " — "
Razem	1,347.689 K. 55 gr.
Splaty pożyczek wynosiły	77.668 " 55 "
Stan pożyczek z dniem 30. czerwca 1902	1,270.021 K. — gr.

II. Zamknięcie rachunku stałego funduszu przemysłowego za II. półrocze 1902.

A.

Cyfry obrotowe funduszu przemysłowego za II. półrocze 1902.

P r z y c h ó d.

Stan lokacyi w Banku krajowym z dniem 30. czerwca 1902	. .	21.320 K. — gr.
Splaty pożyczek	125.144 " 38 "
Pobrane odsetki: od dłużników	20.428 K. 23 gr.
" lokacyi w Banku kraj.	1.143 " 90 "
" zwłoki	1.680 " 54 "
Dywidenda od udziału w akcyj. Tow. tkackiem w Łańcucie	. .	2.500 " — "
Dotacya krajowa	75.000 " — "
Razem	247.217 K. 05 gr.

R o z c h ó d.

Pożyczki wydane:

Brzek Marcin	5.000 K. — gr.	
Spółka tkacka w Rychwałdzie	3.000 " — "	
Jamroz Kazimierz	2.000 " — "	
Wehrstein Jan	20.000 " — "	
Sulikowski	24.000 " — "	
Bracia Bartik	33.800 " — "	
Batorowicze	10.000 " — "	
Muranyi	30.000 " — "	
Patkowski	2.000 " — "	
Rosinkiewicz	6.000 " — "	
Wegner	1.600 " — "	
Gurgul	15.000 " — "	
Karmański	12.000 " — "	
Teodorowicz	1.000 " — "	
Fabryka chem. Tlen	25.000 " — "	
Złotnicki i Piątkowski	16.000 " — "	
Ekielski i Tuch	15.000 " — "	
Lewicki	20.000 " — "	241.400 K. — gr.
<hr/>		
Koszta ogólne	4.033 " 55 "	
Prowizye Banku kraj. za r. 1902	740 " 20 "	
Odpisy pożyczek przez Bank kraj. wydanych Tow. Łańcut	347 " 30 "	
Stan lokacyi w Banku kraj. z dniem 31. grudnia 1902	696 " — "	
<hr/>		
Razem	247.217 K. 05 gr.	

B.

B i l a n s

stałego funduszu przemysłowego z dniem 31. grudnia 1902.

Stan czynny.

Kapitał pożyczek udzielonych:

przemysłowi tkackiemu	27 .	144.354 K. 16 gr.	
" skórnemu	8 .	140.799 " 43 "	
" drzewnemu	20 .	144.093 " 24 "	
" metalowemu	24 .	332.613 " 69 "	
" ceramicznemu	13 .	89.895 " 07 "	
Innym gałęziom przemysłu	52 .	534.561 " 03 "	1,386.316 K. 62 gr.

144

Udział w gal. akcyj. Tow. handlowem	18.000 " — "	
Udział w akcyjnej garbarni w Rzeszowie	25.000 " — "	
Udział w ake. Tow. dla wyrob. tkackich i sukien. w Łańcutcie	50.000 " — "	
Udział w spółce komand. Bracia Muranyi, Stryjeński i Spka	20.000 " — "	
Stan lokacyi w Banku krajowym z dniem 31. grudnia 1902	696 " — "	
<hr/>		
Razem	1,500.012 K. 62 gr.	

Stan bierny.

Aktywa przyjęte od Wydziału krajowego		
z dniem 1. stycznia 1888	222.820 K. 16 gr.	
mniej odpisy	68.928 „ 64 „	153.891 K. 52 gr.
Dotacja krajowa 17 rat z funduszu kraj. od r. 1887—1902.	1,100.000 „ — „	
Przyrost dotacyi po dzień 31. grudnia 1902	246.121 „ 10 „	
Razem		1,500.012 K. 62 gr.

C.

Wyprowadzenie cyfrowe stanu pożyczek po dzień 31. grudnia 1902.

Stan pożyczek z dniem 30. czerwca 1902	1,270.021 K. — gr.
Wydane pożyczki w II-giem półroczu 1902	241.440 „ — „
Razem	1,511.461 K. — gr.
Splaty pożyczek w II-giem półroczu 1901 wynosiły	125.144 „ 38 „
Stan pożyczek z dniem 31. grudnia 1902	1,386.316 K. 62 gr.

VI. Preliminarz na r. 1903.

Preliminarz, który Komisya kraj. dla spraw przemysłowych Wydziałowi kraj. przedstawiła, obejmował:

w dziale wydatków zwyczajnych 420.636 K.

w dziale wydatków nadzwyczajnych 163.860 K.

Preliminarz, uchwalony na podstawie wniosków Komisji przez Wydział

XI. krajowy, który się tu ./. dołącza, został

w dziale wydatków zwyczajnych na 417.166 K.

w dziale wydatków nadzwyczajnych na 47.500 K.

zredukowany.

Redukcyja najgłówniejsza polega w tem, że Wydział krajowy wykreślił z działu wydatków nadzwyczajnych kwotę 100.000 K. na dalsze dotowanie kraj. funduszu przemysłowego.

Z całego powyższego sprawozdania wynika, że dalsze bezpośrednie popieranie przemysłu w kraju doznałoby niepowetowanego uszczerbku, gdyby fundusz na ten cel przeznaczony nie został bardzo wydatnie wzmocnionym. Komisya wyraża przeto niepłonną nadzieję, że w uznaniu pożyteczności i konieczności przychodzenia w pomoc krajowemu przemysłowemu, raczy Wysoki Sejm pójść za wnioskami Komisji i uchwali podniesienie funduszu przemysłowego do wysokości 5-ciu milionów koron.

Kończąc niniejsze sprawozdanie, przedstawia Komisya krajowa dla spraw przemysłowych następujące wnioski:

Wydział krajowy raczy:

- I. Przedłożyć Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie niniejsze do wiadomości;
- II. Załączony tu ./. preliminarz wydatków na cele przemysłowe wcielić do preliminarza krajowego na r. 1903 i przedłożyć go Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia;
- III. Przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek Komisji, tyczący się podwyższenia krajowego funduszu przemysłowego do 5. milionów koron,

przez wstawienie do budżetu krajowego corocznych dotacyi po 100.000 K. z równoczesnem upoważnieniem Banku krajowego do zaliczkowego wypłacania kwot, potrzebnych na zasilanie przemysłu aż do wysokości 5. mil. Koron;

IV. Przedstawić Wysokiemu Sejmowi wnioski Komisji, dotyczące się wzmocnienia jej biura;

V. Przedstawić Wysokiemu Sejmowi potrzebę uchwalenia rezolucyj, wzywających c. k. rząd:

1. ażeby w zamian za nieaktywowany dotąd oddział ceramiczny przy lwowskiej państw. szkole przemysłowej i w miejsce kraj. szkoły garncarskiej w Kołomyi, przystąpił do utworzenia wyższego zakładu naukowego dla przemysłu ceramicznego we Lwowie;
2. ażeby przy szkołach państwowych we Lwowie i Krakowie urządził specjalne oddziały elektrotechniczne;
3. ażeby przystąpił do urządzania stałych kursów dla palaczy i dozorców maszyn parowych oraz dla maszynistów kolejowych przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie;
4. ażeby oświadczył się stanowczo co do założenia zawodowej szkoły ślusarsko-mechanicznej w Tarnopolu;
5. ażeby przy akademii handlowej we Lwowie utworzył t. z. jednoroczny kurs abiturjentów dla aspirantów bankowych i dążył do tego również przy wyższej szkole handlowej w Krakowie.

VI. Przedstawić Wysokiemu Sejmowi do stabilizowania na zajmowanych dotąd posadach pp.:

1. Karola Rollego, kierownika kraj. kursów dla przemysłu ceramicznego w Podgórzu;
2. Seweryna Gzowskiego, kierownika naukowego warsztatu kołodziejskiego w Grybowie;
3. Bazylego Gęsickiego, kierownika naukowego warsztatu tkackiego w Gorlicach;
4. Aleksandra Celewicza wędrownego nauczyciela szewstwa we Lwowie.

We Lwowie, dnia 16. lutego 1903.

Tadeusz Romanowicz,

zastępca Prezesa Kom. kraj. dla spr. przem.

Juliusz Starkel,

Sekretarz Kom. kraj. dla spr. przem.

PRELIMINARZ

wydatków funduszu krajowego

na cele popierania przemysłu w kraju

na rok 1903.

(Rubryka XII budżetu krajowego).

CZĘŚĆ I.

PRELIMINARZE

poszczególnych zakładów.

I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.

I. Biała. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1902 prelimi- nowano	Wniosek na rok 1903.		Razem	Uzasadnienie:
		Zwy- czajne K o r o n y	Nadzw- yczajne		

Subwencye:

a) od gminy	600	600	—	600
b) z kasy oszczęd. w Białej	400	400	—	400
c) z Izby handlowo-przemysłowej w Krakowie . .	800	800	—	800
d) z Rady powiatowej . .	400	400	—	400
e) od Rządu	1.778	1.830	—	1.830
f) z funduszu krajowego .	1.626	1.830	—	1.830
g) wkładki uczniów na przybory	280	280	—	280
Razem	5.884	6 140	—	6.140

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo:	900	900	—	900
b) nauka	4.384	4.640	—	4.640
2. Środki naukowe	360	360	—	360
3. Wydatki administracyjne .	240	240	—	240
Razem	5.884	6.140	—	6.140

Z tego powodu 300 K. za kierownictwo kursu handlowego.
Więcej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.

2. Bochnia. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:

a) od gminy	1.000	1.000	—	1.000
b) od Rządu	1.020	1.069	—	1.069
c) z funduszu krajowego .	1.118	1.069	—	1.069
Razem	3.138	3.138	—	3.138

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	400	400	—	400
b) nauka	2.138	2.138	—	2.138
2. Środki naukowe	400	500	—	500
3. Wydatki administracyjne .	200	100	—	100
Razem	3.138	3.138	—	3.138

Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
} Wedle potrzeby.

3. Brody. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1902	Wniosek na rok 1903.		Uzasadnienie:
	prelimi- nowano	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	
		Razem		
		K o r o n y		

2. Subwencye:

a) od gminy	600	600	—	600
— od Rady powiatowej . .	200	—	—	—
b) od Izby handlowo-przem.	1.000	1.000	—	1.000
c) od Rządu	930	908	—	908
d) z funduszu krajowego .	730	908	—	908
Razem	3.460	3.416	—	3.416

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.560	2.496	—	2.496	Mniej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	380	400	—	400	Więcej wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne .	120	120	—	120	
Razem	3.460	3.416	—	3.416	

4. Brzeżany. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:

a) od gminy	400	400	—	400
b) od Rady powiatowej . .	300	300	—	300
c) od Rządu	1.045	1.009	—	1.009
d) z funduszu krajowego .	1.095	1.009	—	1.009
Razem	2.840	2.718	—	2.718

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	400	400	—	400	
c) nauka	1.940	1.958	—	1.958	Więcej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	300	260	—	260	} Wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne .	200	100	—	100	
Razem	2.840	2.718	—	2.718	

5. Buczacz. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1902	Wniosek na rok 1903.		Razem	Uzasadnienie:
	prelimi- nowano	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne		
		K o r o n y			

Subwencye:

a) od gminy	400	400	—	400	Na podstawie uchwały Rady miejskiej z dnia 30. listopada 1895. ad b) Na podstawie uchwały Rady powiatowej z dnia 29. lutego 1896. ad c) Na podstawie aktu fundacyjnego z dnia 3. grudnia 1895.
b) od Rady powiatowej	400	400	—	400	
c) od Stowarzyszenia rze- mieślniczego	100	100	—	100	
d) od Izby handl. przemysł.	200	200	—	200	
e) od Rządu	1.100	1.000	—	1.000	
f) z funduszu krajowego	900	1.000	—	1.000	
Razem	3.100	3.100	—	3.100	

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	400	400	—	400	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
b) nauka	2.336	2.336	—	2.336	

2. Środki naukowe	200	200	—	200	
-----------------------------	-----	-----	---	-----	--

3. Wydatki administracyjne	164	164	—	164	
--------------------------------------	-----	-----	---	-----	--

Razem	3.100	3.100	—	3.100	
-----------------	-------	-------	---	-------	--

6. Chrzanów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:

a) od gminy	400	400	—	400	Gmina miasta Chrzanowa uchwała z dnia 4. października 1899 r. L. 5868 zobowiązała się dawać roczną subwencję w kwocie 400 K. i dostarczać lokalu, opału i oświetlenia (LW. 47126/00.) ad b) Rada pow. w Chrzanowie uchwała z dnia 8. stycznia 1900 r. L. 4227 zobowiązała się płacić roczną subwencję w kwocie 200 K. (LW. 47.126/00) Kwotę 400 K. wstawił Wydział szkoły na podstawie uchwały Rady powiatowej z dnia 31. stycznia 1901.
b) od Rady powiatowej	400	400	—	400	
— od Izby handl. przemysł.	400	—	—	—	
c) od Tow. zaliczkowego	200	100	—	100	
d) od Rządu	1.294	1.300	—	1.300	
e) z funduszu krajowego	1.294	1.300	—	1.300	
Razem	3.988	3.500	—	3.500	

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	400	400	—	400	Mniej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
b) nauka	2.688	2.560	—	2.560	

2. Środki naukowe	600	360	—	360	Wedle potrzeby.
3. Potrzeby kancelaryjne	300	180	—	180	

Razem	3.988	3 500	—	3.500	
-----------------	-------	-------	---	-------	--

7. Drohobycz. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku	Wniosek na rok 1903.		Razem	Uzasadnienie:
	1902				
	prelimi- nowano	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne		
		K	o r	o n y	
Subwencye:					
a) od gminy	600	600	—	600	Gmina daje subweneyi 840 K. lecz z kwoty pokryte być muszą wydatki na opał i usługę, wynoszące około 200 K.
b) od Kasy oszczędności	50	50	—	50	
c) od Rady powiatowej	300	300	—	300	
d) od Tow. zaliczkowego	20	20	—	20	
e) od Rządu	1.305	1.389	—	1.389	
f) z funduszu krajowego	1.405	2.109	—	2.109	
Razem	3.680	4.468	—	4.468	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	Więcej z powodu podwyższenia dotychczasowego wynagrodzenia o 20% t. j. za naukę przedmiotów po 2 K. 40 g. a rysunków po 2 K. 88 g. tudzież wydatku na paralelkę II. klasy przemysłowej.
b) nauka	2.880	3.638	—	3.638	
2. Środki naukowe	250	280	—	280	ad 2 Więcej wedle potrzeby.
3. Potrzeby kancelaryjne	150	150	—	150	
Razem	3.680	4.468	—	4.468	

8. Gorlice. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	200	200	—	200	Od roku 1900 gmina obniżyła subweneyi z dotychczasowych 400 K. na 200 K. natomiast jednak corocznie czyni starania u Izby handl. o subweneyi w kwocie 300 K. (LW. 4634/01).
b) od Rady powiatowej	400	400	—	400	
c) od Tow. zaliczkowego	300	300	—	300	
d) od Izby handlowo-przem.	300	300	—	300	
e) od Rządu	1.035	1.043	—	1.043	
f) z funduszu krajowego	1.035	1.048	—	1.048	
Razem	3.270	3.291	—	3.291	

Rozchód

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	Więcej wedle potrzeby obliczonej podstawie ilości godzin.
b) nauka	2.320	2.341	—	2.341	
2. Środki naukowe	450	450	—	450	
3. Wydatki administracyjne	100	100	—	100	
Razem	3.270	3.291	—	3.291	

9. Jarosław. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku	Wniosek na rok 1903.			Uzasadnienie:
	1902				
	prelimi-	Zwy-	Nadzw-	Razem	
	nowano	czajne	yczajne		
		K o r	o n	y	

Subwencye:

a) od gminy	500	500	—	500
b) od Rady powiatowej . .	400	400	—	400
c) od Rządu	1.300	1.210	—	1.210
d) z funduszu krajowego .	1.120	1.210	—	1.210
Razem	3.320	3.320	—	3.320

Rozchód.

1. Płace.

a) kierownictwo	400	400	—	400
b) nauka	2 400	2.400	—	2.400
2. Środki naukowe	400	400	—	400
3. Wydatki administracyjne .	120	120	—	120
Razem	3.320	3.320	—	3.320

Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.

10. Jasło. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:

a) od gminy	400	400	—	400
b) od Rady powiatowej .	240	240	—	240
c) z Izby handl. przemysł.	200	200	—	200
d) od Towarz. zaliczkow. .	50	50	—	50
— od Towarz. kredyt. . .	50	—	—	—
e) od Rządu	1.047	1 060	—	1.060
f) z funduszu krajowego .	1.047	1.060	—	1.060
Razem	3.034	3.010	—	3.010

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	400	400	—	400
b) nauka	2.334	2.310	—	2.310
2. Środki naukowe	200	200	—	200
3. Wydatki administracyjne .	100	100	—	100
Razem	3.034	3.010	—	3.010

Mniej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.

II. Kałusz. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1902 prelimi- nowano	Wniosek na rok 1903.		Razem	Uzasadnienie :
		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne		
		K o r	o n v		

Subwencye:

a) od gminy	200	200	—	200
b) od Rady powiatowej . .	200	200	—	200
c) od Rządu	1.164	1.164	—	1.164
d) z funduszu krajowego .	1.164	1.164	—	1.164
Razem	2.728	2.728	—	2.728

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	400	400	—	400
b) nauka	2.048	2.048	—	2.048
2. Środki naukowe	200	200	—	200
3. Wydatki administracyjne .	80	80	—	80
Razem	2.728	2.728	—	2.728

Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.

12. Kołomyja. I. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:

a) z fund. rzemieślniczego odsetki od kap. 13.281'44 K.	664	480	—	480
b) od gminy	1.200	1.200	—	1.200
c) od Rady powiatowej . .	300	300	—	300
d) od Rządu	1.430	1.074	—	1.074
e) z funduszu krajowego .	1.430	1.074	—	1.074
Razem	5.024	4.128	—	4.128

W myśl uchwały Rady miasta z dnia 31. stycznia 1898. L. 404 gmina pokrywa niedobór, tudzież dostarcza ło-kału, opału, oświetlenia i usługi.

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	600	600	—	600
b) nauka	3.924	2.828	—	2.828
2. Środki naukowe	400	600	—	600
3. Wydatki administracyjne .	100	100	—	100
Razem	5.024	4.128	—	4.128

Mniej z powodu utworzenia w Kołomyi II. szkoły przemysł. uzupeł. Więcej wedle potrzeby.

13. Kołomyja. II. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód	W roku 1902 prelimi- nowano	Wniosek na rok 1903.		Razem	Uzasadnienie :
		Zwy- czajne K o r o n y	Nadzw- yczajne		

Subwencye:

a) od gminy	—	1.000	—	1.000	
b) od Rady powiatowej	—	100	—	100	
c) od Rządu	—	1 098	—	1.098	
d) z funduszu krajowego	—	1.098	—	1.098	
Razem	—	3.296	—	3.296	

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	—	400	—	400	
b) nauka	—	2.636	—	2.636	

Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.

2. Środki naukowe	—	200	—	200	
-----------------------------	---	-----	---	-----	--

3. Wydatki administracyjne	—	60	—	60	
--------------------------------------	---	----	---	----	--

Razem	—	3.296	—	3.296	
-----------------	---	-------	---	-------	--

14. Kraków. Szkoła przemysłowa uzupełniająca na Kleparzu.

Przychód.

Subwencye:

a) od gminy	2.310	2.324	—	2.324	
b) z funduszu dr. Dietla	16	16	—	16	
c) od Rządu	2.326	2 340	—	2.340	
d) z funduszu krajowego	2.326	2.340	—	2.340	
Razem	6.978	7.020	—	7.020	

Dotowanie pięciu szkół uzup. przemysłowych w Krakowie, postawiono na równi z przeważną częścią szkół przemysłowych w kraju, t. j. że gmina, rząd i kraj, poza drobnymi datkami z funduszu Dietla, przyczyniać się mają do kosztów utrzymania $\frac{1}{3}$ części ogólnych wydatków a gmina ponadto obowiązana jest dostarczać jeszcze bezpłatnie lokalu, opału, oświetlenia i usługi.

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	5.840	5.840	—	5.840	

Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.

2. Środki naukowe	350	350	—	350	
-----------------------------	-----	-----	---	-----	--

3. Wydatki administracyjne	308	350	—	350	
--------------------------------------	-----	-----	---	-----	--

Więcej wedle potrzeby.

Razem	6.978	7.020	—	7.020	
-----------------	-------	-------	---	-------	--

15. Kraków. Szkoła przem. uzupeł. w Ogrodzie angielskim.

Przychód.

W roku 1902 prelimi- nowano	Wniosek na rok 1903.		
	Zwy- czajne K o r o n y	Nadzw- yczajne	Razem

Uzasadnienie :

Subwencye :

a) od gminy	1.336	1.344	—	1.344
b) z funduszu dr. Dietla	16	16	—	16
c) od Rządu	1.352	1.360	—	1.360
d) z funduszu krajowego	1.352	1.360	—	1.360
Razem	4.056	4.080	—	4.080

Rozchód.

1. Płace :

a) kierownictwo	480	480	—	480
b) nauka	3.200	3.200	—	3.200

Wedle potrzeby obliczonej na podsta-
wie ilości godzin.

2. Środki naukowe	216	200	—	200
3. Wydatki administracyjne	160	200	—	200

Wedle potrzeby.

Razem	4.056	4.080	—	4.080
-----------------	-------	-------	---	-------

16. Kraków. Szkoła przem. uzupeł. na Smoleńsku.

Przychód

Subwencye :

a) od gminy	1.336	1.344	—	1.344
b) z funduszu dr. Dietla	16	16	—	16
c) od Rządu	1.352	1.360	—	1.360
d) z funduszu krajowego	1.352	1.360	—	1.360
Razem	4.056	4.080	—	4.080

Rozchód.

1. Płace :

a) kierownictwo	480	480	—	480
b) nauka	3.200	3.200	—	3.200

Wedle potrzeby obliczonej na podstawie
ilości godzin.

2. Środki naukowe	216	200	—	200
3. Wydatki administracyjne	160	200	—	200

Wedle potrzeby.

Razem	4.056	4.080	—	4.080
-----------------	-------	-------	---	-------

17. Kraków. Szkoła przemysłowa uzupełniająca na Kaźmierzu.

Przychód	W roku 1902 prelimi- nowano	Wniosek na rok 1903.		Razem	Uzasadnienie:
		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne		
		K o r o n y			

Subwencye:

a) od gminy	1.336	1.344	—	1.344
b) z funduszu dr. Dietla	16	16	—	16
c) od Rządu	1.352	1.360	—	1.360
d) z funduszu krajowego	1.352	1.360	—	1.360
Razem	4.056	4.080	—	4.080

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	480	480	—	480	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
b) nauka	3.200	3.200	—	3.200	
2. Środki naukowe	216	200	—	200	} Wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne	160	200	—	200	
Razem	4.056	4.080	—	4.080	

18. Kraków. Szkoła przemysłowa uzupełniająca na Dajworze.

Przychód.

Subwencye:

a) od gminy	1.444	1.444	—	1.444
b) z funduszu dr. Dietla	16	16	—	16
c) od Rządu	1.458	1.460	—	1.460
d) z funduszu krajowego	1.458	1.460	—	1.460
Razem	4.376	4.380	—	4.380

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	480	480	—	480	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
b) nauka	3.520	3.520	—	3.520	
2. Środki naukowe	216	200	—	200	} Wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne	160	180	—	180	
Razem	4.376	4.380	—	4.380	

19. Krosno. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1902	Wniosek na rok 1903.		Razem	Uzasadnienie:
	prelimi- nowano	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne		
		K o r o n y			

Subwencye:

a) od gminy	500	500	—	500
b) od Rady powiatowej	200	200	—	200
c) od Rządu	1.246	1.271	—	1.271
d) z funduszu krajowego	1.246	1.271	—	1.271
Razem	3.192	3.242	—	3.242

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	400	400	—	400	Wedle potrzeby obliczonej na podsta- wie ilości godzin.
b) nauka	2.432	2.432	—	2.432	
2. Środki naukowe	200	250	—	250	Więcej wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne	160	160	—	160	
Razem	3.192	3.242	—	3.242	

20. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. św. Anny.

Przychód.

Subwencye:

a) od gminy	1.920	1.925	—	1.925	Dotowanie dziewięciu szkół uzup. prze- mysł. we Lwowie postawiono na ró- wni z przeważną cześcią szkół prze- mysłowych w kraju t. j. że gmina, kraj i państwo przyczyniać się mają w 1/3 ogólnych kosztów, a gmina nadto obowiązana jest dostarczać bezpłatnie lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
b) od Rządu	1.920	1.925	—	1.925	
c) z funduszu krajowego	1.920	1.925	—	1.925	
Razem	5.760	5.775	—	5.775	

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	480	480	—	480	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
b) nauka	4.480	4.480	—	4.480	
2. Środki naukowe	700	715	—	715	Więcej wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne	100	100	—	100	
Razem	5.760	5.775	—	5.775	

21. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. św. Antoniego.

Przychód.	W roku 1902	Wniosek na rok 1903.			Razem	Uzasadnienie:
	prelimi- nowano	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne			
	K o r o n y					

Subwencye:

a) od gminy	1.583	1.583	—	1.583
b) od Rządu	1.583	1.583	—	1.583
c) z funduszu krajowego	1.584	1.584	—	1.584
Razem	4.750	4.750	—	4.750

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	480	480	—	480
b) nauka	3.490	3.490	—	3.490

Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.

2. Środki naukowe	700	700	—	700
3. Potrzeby kancelaryjne	80	80	—	80
Razem	4.750	4.750	—	4.750

22. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Czackiego.

Przychód.

Subwencye:

a) od gminy	1.602	1.602	—	1.602
b) od Rządu	1.602	1.602	—	1.602
c) z funduszu krajowego	1.603	1.603	—	1.603
Razem	4.807	4.807	—	4.807

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	480	480	—	480
b) nauka	3.547	3.547	—	3.547

Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.

2. Środki naukowe	700	700	—	700
3. Wydatki administracyjne	80	80	—	80
Razem	4.807	4.807	—	4.807

23. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Elżbiety.

Przychód.	W roku	Wniosek na rok 1903.			Uzasadnienie :
	1902				
	prelimi- nowano	Zwy- czajne K o r o n y	Nadzw- yczajne	Razem	

Subwencye:

a) od gminy	946	946	—	946
b) od Rządu	947	947	—	947
c) z funduszu krajowego	947	947	—	947
Razem	2.840	2.840	—	2.840

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	480	480	—	480
b) nauka	1.840	1.840	—	1.840
2. Środki naukowe	480	480	—	480
2. Wydatki administracyjne	40	40	—	40
Razem	2.840	2.840	—	2.840

Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.

24. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Konarskiego.

Przychód.

Subwencye:

a) od gminy	1.329	1.329	—	1.329
b) od Rządu	1.329	1.329	—	1.329
c) z funduszu krajowego	1.329	1.329	—	1.329
Razem	3.987	3.987	—	3.987

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	480	480	—	480
b) nauka	2.747	2.747	—	2.747
2. Środki naukowe	700	700	—	700
3. Wydatki administracyjne	60	60	—	60
Razem	3.987	3.987	—	3.987

Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.

25. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. św. Marcina.

Przychód.	W roku 1902	Wniosek na rok 1903.		Uzasadnienie:
	prelimi- nowano	Zwy- czajne K o r o n y	Nadzw- yczajne Razem	

Subwencye:

a) od gminy	1.583	1.583	—	1.583
b) od Rządu	1.583	1.583	—	1.583
c) z funduszu krajowego	1.584	1.584	—	1.584
Razem	4.750	4.750	—	4.750

Rozchód

1. Płace:

a) kierownictwo	480	480	—	480
b) nauka	3.490	3.490	—	3.490

Wiecej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.

2. Środki naukowe	700	700	—	700
-----------------------------	-----	-----	---	-----

3. Wydatki administracyjne	80	80	—	80
--------------------------------------	----	----	---	----

Razem	4.750	4.750	—	4.750
-----------------	-------	-------	---	-------

26. Lwów Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. A Mickiewicza.

Przychód.

Subwencye:

a) od gminy	1.290	1.290	—	1.290
b) od Rządu	1.290	1.290	—	1.290
c) z funduszu krajowego	1.290	1.290	—	1.290
Razem	3.870	3.870	—	3.870

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	480	480	—	480
b) nauka	2.830	2.830	—	2.830

Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.

2. Środki naukowe	500	500	—	500
-----------------------------	-----	-----	---	-----

3. Wydatki administracyjne	60	60	—	60
--------------------------------------	----	----	---	----

Razem	3.870	3.870	—	3.870
-----------------	-------	-------	---	-------

27. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Piramowicza.

Przychód.	W roku 1902 prelimi- nowano	Wniosek na rok 1903.		Razem	Uzasadnienie:
		Zwy- czajne K o r o n y	Nadzw- yczajne		

Subwencye:

a) od gminy	946	946	—	946
b) od Rządu	947	947	—	947
c) z funduszu krajowego	947	947	—	947
Razem	2.840	2.840	—	2.840

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo:	480	480	—	480	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
b) nauka	1.840	1.840	—	1.840	
2. Środki naukowe	480	480	—	480	
3. Wydatki administracyjne	40	40	—	40	
Razem	2.840	2.840	—	2.840	

28. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im Staszica.

Przychód.

Subwencye:

a) od gminy	1.610	1.610	—	1.610
b) od Rządu	1.610	1.610	—	1.610
c) z funduszu krajowego	1.610	1.610	—	1.610
Razem	4.830	4.830	—	4.830

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	480	480	—	480	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
b) nauka	3.570	3.570	—	3.570	
2. Środki naukowe	700	700	—	700	
3. Wydatki administracyjne	80	80	—	80	
Razem	4.830	4.830	—	4.830	

29. Lwów. Izraelicka Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Bernsteina.

Przychód.	W roku 1902 prelimi- nowano	Wniosek na rok 1903.		Razem	Uzasadnienie :
		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne		
		K	o	r	o
		n	o	n	v

Subwencye:

a) z fund. Marka Bernsteina	2.700	2.700	—	2.700
b) od zboru izraelskiego	200	200	—	200
c) od Rządu	900	900	—	900
d) z funduszu krajowego	900	900	—	900
Razem	4.700	4.700	—	4.700

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	600	600	—	600	Wedle potrzeby obliczonej na podsta- wie ilości godzin.
b) nauka	2.400	2.400	—	2.400	
2. Lokal, opał i oświetlenie.	900	900	—	900	
3. Usługa	150	150	—	150	
4. Środki naukowe	500	500	—	500	
5. Wydatki administracyjne	150	150	—	150	
Razem	4.700	4.700	—	4.700	

30. Łańcut. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:

a) od gminy	240	240	—	240
b) od Rady powiatowej	300	300	—	300
c) od Rządu	922	947	—	947
d) z funduszu krajowego	922	947	—	947
Razem	2.384	2.434	—	2.434

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	300	300	—	300	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
b) nauka	1.784	1.784	—	1.784	
2. Środki naukowe	200	200	—	200	
3. Wydatki administracyjne	100	150	—	150	Więcej wedle potrzeby.
Razem	2.384	2.434	—	2.434	

31. Myślenice. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku	Wniosek na rok 1903.			Uzasadnienie:
	1902	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem	
	prelimi- nowano				
		K o r o n y			

Subwencye:

a) od gminy	400	400	—	400
b) od Rady powiatowej . .	400	400	—	400
c) od Rządu	814	846	—	846
d) z funduszu krajowego . .	814	846	—	846
Razem	2.428	2.492	—	2.492

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	400	400	—	400	Więcej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
b) nauka	1.728	1.792	—	1.792	
2. Środki naukowe	200	200	—	200	
3. Wydatki administracyjne . .	100	100	—	100	
Razem	2.428	2.492	—	2.492	

32. Nowy Sącz. Szkoła przemysłowa uzupełniająca

Przychód.

Subwencye:

a) od gminy	400	400	—	400
b) od Rady powiatowej . .	600	600	—	600
c) od Kasy oszczędności . .	200	200	—	200
d) od Dyrekcji c. k. kolei państwowej	400	400	—	400
e) od Rządu	1.450	1.450	—	1.450
f) z funduszu krajowego . .	1.450	1.450	—	1.450
g) od Izby handl.-przemysłowej w Krakowie . .	200	200	—	200
Razem	4.700	4.700	—	4.700

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	500	500	—	500	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
b) nauka	3.400	3.400	—	3.400	
2. Środki naukowe	500	500	—	500	
3. Wydatki administracyjne . .	300	300	—	300	
Razem	4.700	4.700	—	4.700	

33. Nowy Targ. Szkoła przemysłowa uzupełniająca

Przychód.	W roku 1902 prelimi- nowano	Wniosek na rok 1903.		Razem	Uzasadnienie:
		Zwy- czajne K o r o n y	Nadzw- yczajne		

Subwencye:

a) od gminy	200	200	—	200
b) od Rady powiatowej . .	400	400	—	400
c) od Stow. przem. i rękodz. .	100	100	—	100
d) od Tow. zaliczkowego . .	144	144	—	144
e) od Rządu	1.174	1.174	—	1.174
f) z funduszu krajowego . .	1.174	1.174	—	1.174
Razem	3.192	3.192	—	3.192

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	400	400	—	400
b) nauka	2.432	2.432	—	2.432

Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.

2. Środki naukowe	240	240	—	240
-----------------------------	-----	-----	---	-----

3. Potrzeby kancelaryjne . . .	120	120	—	120
--------------------------------	-----	-----	---	-----

Razem	3.192	3.192	—	3.192
-----------------	-------	-------	---	-------

34. Podgórze Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:

a) od gminy	956	956	—	956
b) od Rady pow. w Wieliczce .	100	100	—	100
c) od Izby handlowo-prze- mysłowej w Krakowie . . .	200	200	—	200
d) od Rządu	957	957	—	957
e) z funduszu krajowego . .	957	957	—	957
Razem	3.170	3.170	—	3.170

Gmina zobowiązała się przyczynić subwencją w ogólności $\frac{1}{3}$ ogólnych kosztów utrzymania szkoły tudzież dostarczać lokalu, opału, oświetlenia i usługi.

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	400	400	—	400
b) nauka	2.320	2.320	—	2.320

Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.

2. Środki naukowe	350	350	—	350
-----------------------------	-----	-----	---	-----

3. Wydatki administracyjne . .	100	100	—	100
--------------------------------	-----	-----	---	-----

Razem	3.170	3.170	—	3.170
-----------------	-------	-------	---	-------

35. Przemysł. I. Szkoła przemysłowa uzupełniająca w śródmieściu

Przychód	W roku 1902 prelimi- nowano	Wniosek na rok 1903.			Uzasadnienie:
	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem		
	K o r o n y				
Subwencye:					
a) od gminy	600	600	—	600	
b) od Rady powiatowej	600	600	—	600	
c) od Rządu	1.139	1.136	—	1.136	
d) z funduszu krajowego	1.134	1.137	—	1.137	
Razem	3.473	3.473	—	3.473	

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	480	480	—	480	Wedle potrzeby obliczonej na podsta- wie ilości godzin.
b) nauka	2.593	2.593	—	2.593	
2. Środki naukowe	320	320	—	320	
3. Wydatki administracyjne	80	80	—	80	
Razem	3.473	3.473	—	3.473	

36. Przemysł. II. Szkoła przemysłowa uzup. na przedmieściu lwowskiem.

Przychód.

Subwencye:

a) od gminy	400	400	—	400
b) od Kasy oszczędności	200	200	—	200
c) od Rządu	1.294	1.294	—	1.294
d) z funduszu krajowego	1.294	1.294	—	1.294
Razem	3.188	3.188	—	3.188

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	400	400	—	400	Wedle potrzeby obliczonej na podsta- wie ilości godzin.
b) nauka	2.388	2.388	—	2.388	
2. Środki naukowe	320	320	—	320	
3. Wydatki administracyjne	80	80	—	80	
Razem	3.188	3.188	—	3.188	

37. Rzeszów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1902	Wniosek na rok 1903.		Razem	Uzasadnienie:
	prelimi- nowano	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne		
		K o r o n y			

Subwencye:

a) od gminy	280	240	—	240	Oprócz tego kosztu usługi, opału i oświetlenia wynoszące około 240 K. ponosi gmina.
b) od Rady powiatowej . .	200	200	—	200	
c) od Kasy oszczędności . .	80	100	—	100	
d) z fund. Towarnickiego . .	300	300	—	300	
e) od Izby handl. przemysł.	200	200	—	200	
f) od Rządu	1.243	1.310	—	1 310	
g) z funduszu krajowego . .	1.247	1.310	—	1.310	
Razem	3.550	3.660	—	3.660	

Rozchód

1. Płace:

a) kierownictwo	500	500	—	500
b) nauka	2.410	2.410	—	2.410

2. Środki naukowe	500	600	—	600
-----------------------------	-----	-----	---	-----

3. Potrzeby administracyjne . .	140	150	—	150
---------------------------------	-----	-----	---	-----

Razem	3.550	3 660	—	3.660
-----------------	-------	-------	---	-------

Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.

Wedle potrzeby.

38. Sambor. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód

Subwencye:

a) od Rady powiatowej	200	200	—	200
-------------------------------	-----	-----	---	-----

b) od gminy	300	300	—	300
-----------------------	-----	-----	---	-----

c) od Rządu	1.316	1.467	—	1.467
-----------------------	-------	-------	---	-------

d) z funduszu krajowego	1.316	1.467	—	1 467
---------------------------------	-------	-------	---	-------

Razem	3.132	3.434	—	3.434
-----------------	-------	-------	---	-------

Gmina obowiązana jest do bezpłatnego dostarczania lokalu, opału, oświetlenia i usługi, a nadto przyczyniać się ma subwencya roczną w kwocie 200 K. (LW. 43.423/1890)

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	520	520	—	520
---------------------------	-----	-----	---	-----

b) nauka	2.227	2.534	—	2.534
--------------------	-------	-------	---	-------

2. Środki naukowe	260	260	—	260
-----------------------------	-----	-----	---	-----

3. Wydatki administracyjne . .	125	120	—	120
--------------------------------	-----	-----	---	-----

Razem	3.132	3.434	—	3.434
-----------------	-------	-------	---	-------

Więcej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.

Mniej wedle potrzeby.

39 Sanok. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód	W roku 1902	Wniosek na rok 1903.		Razem	Uzasadnienie :
	prelimi- nowano	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne		
		K o r o n y			

Subwencye:

a) od gminy	738	738	—	738
b) od Rządu	1.151	1.151	—	1.151
c) z funduszu krajowego	1.151	1.151	—	1.151
Razem	3.040	3.040	—	3.040

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	400	400	—	400	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
b) nauka	2.240	2.240	—	2.240	
2. Środki naukowe	300	240	—	240	} Wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne	100	160	—	160	
Razem	3.040	3.040	—	3.040	

40. Sądowa Wisznia. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:

a) od gminy	100	100	—	100
b) od Rady powiatowej	100	100	—	100
c) od Rządu	1.150	1.350	—	1.350
d) z funduszu krajowego	1.350	1.350	—	1.350
Razem	2.700	2.900	—	2.900

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	300	300	—	300	Więcej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
b) nauka	2.180	2.380	—	2.380	
2. Środki naukowe	200	200	—	200	
3. Wydatki administracyjne	20	20	—	20	
Razem	2.700	2.900	—	2.900	

41. Stanisławów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1902 prelimi- nowano	Wniosek na rok 1903.		Razem	Uzasadnienie :
		Zwy- czajne K o r o n y	Nadzw- yczajne		

Subwencye:

a) od gminy	600	600	—	600	W myśl uchwały Rady powiatowej z dnia 14. października 1891 l. 1885 [LW. 45.870/91].
b) od Rady powiatowej	200	200	—	200	
c) od Kasy oszczędności	200	200	—	200	
d) od Rządu	2.000	1.945	—	1.945	
e) z funduszu krajowego	2.000	2.665	—	2 665	
Razem	5 000	5.610	—	5.610	

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	600	600	—	600	Więcej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
b) nauka	3.920	4.560	—	4.560	
2. Środki naukowe	380	400	—	400	{ Wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne	100	50	—	50	
Razem	5.000	5.610	—	5.610	

42. Stary Sącz. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:

a) od gminy	600	600	—	600	Jak na r. 1902.
b) od Rady powiatowej w Nowym Sączu	300	300	—	300	
c) od Izby handlowo-prze- mysłowej w Krakowie	200	200	—	200	
d) od Rządu	891	891	—	891	
e) z funduszu krajowego	891	891	—	891	
Razem	2.882	2.882	—	2.882	

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	400	400	—	400	Wedle potrzeby, obliczonej na podsta- wie ilości godzin.
b) nauka	2.042	2.042	—	2 042	
2. Środki naukowe	240	240	—	240	
3. Wydatki administracyjne	200	200	—	200	
Razem	2.882	2.882	—	2.882	

43. Stryj. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1902	Wniosek na rok 1903.		Razem	Uzasadnienie:
	prelimi- nowano	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne		
		K o r o n y			

Subwencye:

a) od gminy	600	600	—	600	
b) od Rady powiatowej	200	200	—	200	
c) od Tow. zaliczkowego	200	200	—	200	
d) od Zarz. c. k. kolei państw.	400	400	—	400	
e) od Rządu	1.110	1.110	—	1.110	
f) z funduszu krajowego	1.110	1.110	—	1.110	Jak na rok 1902.
Razem	3.620	3.620	—	3.620	

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	500	500	—	500
b) nauka	2.520	2.520	—	2.520

Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.

2. Środki naukowe	500	500	—	500
-----------------------------	-----	-----	---	-----

3. Wydatki administracyjne	100	100	—	100
--------------------------------------	-----	-----	---	-----

Razem	3.620	3.620	—	3.620
-----------------	-------	-------	---	-------

44. Tarnopol. Szkoła przemysłowa uzupełniająca

Przychód.

Subwencye:

a) od gminy	1.206	1.206	—	1.206
b) od Rady powiatowej	200	200	—	200
c) od Rządu	900	870	—	870
d) z funduszu krajowego	900	870	—	870
e) od Izby handl. w Brodach	200	200	—	200
Razem	3.406	3.346	—	3.346

Rozchód.

1. Płaco:

a) kierownictwo	400	400	—	400
b) nauka	2.606	2.540	—	2.540

Mniej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.

2. Środki naukowe	200	200	—	200
-----------------------------	-----	-----	---	-----

3. Wydatki administracyjne	200	200	—	200
--------------------------------------	-----	-----	---	-----

Razem	3.406	3.346	—	3.346
-----------------	-------	-------	---	-------

45. Tarnów Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku	Wniosek na rok 1903.			Uzasadnienie:
	1902	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem	
	prelimi- nowano				
		K	o	r	o
		n	o	n	y

Subwencye:

a) od gminy	800	800	—	800	
b) od Rady powiatowej	400	400	—	400	
c) od Kasy oszczędności	300	300	—	300	
d) od Izby handl.-przem.	300	300	—	300	
e) od Rządu	1.070	1.070	—	1.070	
f) z funduszu krajowego	1.070	1.070	—	1.070	Jak na r. 1902.
Razem	3.940	3.940	—	3.940	

Rozchód

1. Płaca:

a) kierownictwo	600	600	—	600	
b) nauka	2.920	2.920	—	2.920	

Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.

2. Środki naukowe	300	300	—	300	
-----------------------------	-----	-----	---	-----	--

3. Wydatki administracyjne	120	120	—	120	
--------------------------------------	-----	-----	---	-----	--

Razem	3.940	3.940	—	3.940	
-----------------	-------	-------	---	-------	--

46. Tarnobrzeg Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:

a) od gminy	200	200	—	200	
b) od Rady powiatowej	400	400	—	400	
c) od JW. Zdzisława hr. Tarnowskiego	200	200	—	200	
d) od Rządu	845	815	—	815	
e) z funduszu krajowego	785	815	—	815	

Razem	2.430	2.430	—	2.430	
-----------------	-------	-------	---	-------	--

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	300	300	—	300	
b) nauka	1.830	1.830	—	1.830	

Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.

2. Środki naukowe	200	200	—	200	
-----------------------------	-----	-----	---	-----	--

3. Wydatki administracyjne	100	100	—	100	
--------------------------------------	-----	-----	---	-----	--

Razem	2.430	2.430	—	2.430	
-----------------	-------	-------	---	-------	--

47. Wadowice. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód	W roku	Wniosek na rok 1903.			Uzasadnienie :
	1902	Zwy-	Nadzw-	Razem	
	prelimi- nowano	czajne	yczajne		
		K o r o n y			

Subwencye:

a) od gminy	800	800	—	800	
b) od Rady powiatowej	200	200	—	200	
c) od Kasy oszczędności	400	400	—	400	
d) od Rządu	968	968	—	968	
e) z funduszu krajowego	968	968	—	968	Jak na rok 1902.
Razem	3.336	3.336	—	3.336	

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	400	400	—	400	Wedle potrzeby obliczonej na podsta- wie ilości godzin.
b) nauka	2.636	2.636	—	2.636	

2. Środki naukowe 200 200 — 200

3. Wydatki administracyjne 100 100 — 100

Razem 3.336 3.336 — 3.336

48. Wieliczka. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:

a) od gminy	800	800	—	800	
b) od Rady powiatowej	100	100	—	100	
c) od Rządu	940	940	—	940	
d) z funduszu krajowego	940	943	—	943	Więcej wedle potrzeby.
Razem	2.780	2.783	—	2.783	

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	400	400	—	400	Mniej wedle potrzeby policzonej na pod- stawie ilości godzin.
b) nauka	2.080	2.013	—	2.013	

2. Środki naukowe 200 270 — 270 Więcej wedle potrzeby.

3. Wydatki administracyjne 100 100 — 100

Razem 2.780 2.783 — 2.783

49 Złoczów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca

Przychód.	W roku 1902 prelimi- nowano	Wniosek na rok 1903.		Razem	Uzasadnienie :
		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne		
		K o r o n y			

Subwencye:

a) od Izby handlowej	200	200	—	200	
b) od gminy	300	300	—	300	
c) od Rady powiatowej	300	300	—	300	
d) od Rządu	1.075	1.025	—	1.025	
e) z funduszu krajowego	1.075	1.025	—	1.025	Mniej wedle potrzeby.
Razem	2.950	2.850	—	2.850	

Rozchód

1. Płace:

a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.150	2.150	—	2.150	Wedle potrzeby obliczonej na podsta- wie ilości godzin.

2. Środki naukowe

300	200	—	200	Mniej wedle potrzeby.
-----	-----	---	-----	-----------------------

3. Wydatki administracyjne

Razem	2.950	2.850	—	2.850
-----------------	-------	-------	---	-------

50. Żółkiew. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:

a) od gminy	600	600	—	600	
b) od Rady powiatowej	400	400	—	400	
c) od Rządu	874	874	—	874	
d) z funduszu krajowego	874	874	—	874	Jak na rok rok 1902.
Razem	2.748	2.748	—	2.748	

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	300	300	—	300	
b) nauka	2.048	2.048	—	2.048	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.

2. Środki naukowe

260	260	—	260	
-----	-----	---	-----	--

3. Potrzeby kancelaryjne

Razem	2.748	2.748	—	2.748
-----------------	-------	-------	---	-------

51. Żywiec Szkoła przemysłowa uzupełniająca

Przychód	W roku	Wniosek na rok 1903.			Uzasadnienie :
	1902	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem	
	prelimi- nowano				
	K o r o n y				
c y e :					
gminy	400	400	—	400	Rada gminna uchwałą z dnia 29 listo- pada 1895 obowiązała się dostarczyć bezpłatnie lokalu, opał, oświetlenia i usługi tudzież przyczyniać się do kosztów utrzymania kwotą 400 Kor. rocznie [LW. 27.040/96]. ad b). Na mocy zobowiązania z dnia 28 lutego 1896 L. 239 [LW. 27.040/96].
Rady powiatowej . .	200	200	—	200	
Izby handlowo-prze- mysłowej w Krakowie .	200	200	—	200	
Rządu	1.210	1.210	—	1 210	
funduszu krajowego .	1.210	1.210	—	1.210	
Razem	3.220	3.220	—	3.220	

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownictwo	400	400	—	400	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
b) nauka	2.400	2.400	—	2.400	
2. Środki naukowe	300	300	—	300	
3. Wydatki administracyjne . .	120	120	—	120	
Razem	3.220	3.220	—	3.220	

II. Szkoły fachowe i warsztaty naukowe.

A. Szkoły dla wyrobów z drzewa i łożyny.

52. Czerwona Wola. Szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903.			Uzasadnienie:
			Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem	
		K o r o u y				
Zapasy kasowy z r. 1900. . .	—	2.299	—	—	—	
Zasiłki na zapomogi uczniów . . .	—	—	—	—	—	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.600	1.294	2.300	—	2.300	
— Za sprzedany materiał . . .	—	448	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . . .	400	100	400	—	400	
b) od c. k. Rządu	2.000	2.000	2.000	—	2.000	
c) z funduszków krajowych . . .	2.400	2.000	2.400	—	2.400	Jak na rok 1902.
Razem	7.400	8.141	7.100	—	7.100	

Rozchód.

1. Płace.						
a) instruktor	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
b) koszt nadzoru	300	213	300	—	300	
c) remuneracye	—	240	—	—	—	
— Utrzymanie lokalu	—	50	—	—	—	Lokalu dostarcza bezpłatnie J. O. Książę Jerzy Czartoryski.
2. Opał	380	301	380	—	380	
3. Oświetlenie	100	69	100	—	100	
4. Farba, trzcina, gwoździe etc. . .	400	203	400	—	400	
5. Materiał surowy	1.600	2.404	1.800	—	1.800	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1901..
6. Środki naukowe i uzupeł- nienie inwentarza	240	91	150	—	150	Mniej wedle potrzeby.
7. Rozmaite inne wydatki	300	238	300	—	300	
8. Wynagrodzenie uczniów	1.200	646	790	—	790	Mniej na podstawie wynikłości za r. 1901.
9. Wydatki kancelaryjne	80	45	80	—	80	
10. Na zapomogi uczniom i przy- bory dla abiturientów	1.600	1.992	1.600	—	1.600	
— Zapasy kasowy na r. 1902. . .	—	449	—	—	—	
Razem	7.400	8.141	7.100	—	7.100	

53. Rudki Szkoła koszykarska.

Rozchód	Kwota uchwa- lona na rok 1902	Wyni- kłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903.			Uzasadnienie:
			Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem	
		K o r o n y				
1. Ze sprzedaży wyrobów . . .	4.000	4.028	4.000	—	4.000	
2. Subwencje:						
a) na Rady powiatowej . . .	610	500	610	—	610	Wliczono tu dobrowolne zobo- wiązana pp. Mieczysława Le- wickego, hr. K. Lanckoreń- skiego, Ludwika br. Brückmana i Albina Rayskiego.
b) od c. k. Rządu	1.200	800	1.200	—	1.200	
e) z funduszy krajowych . . .	1.440	171	962	—	962	
Razem	7.250	5.499	6.772	—	6.772	Mniej głównie z powodu iż od- pada kredyt na nauczyciela rysunków i dojazdy do Mileczy i Pohorzec.

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor	1.440	1.200	1.440	—	1.440	
b) administrator	300	300	300	—	300	
c) przodownik	—	—	120	—	120	Więcej z powodu wzrostu frek- wencji uczniów i produkcji wyrobów.
— nauczyciel rysunków i ra- chunkowości	240	—	—	—	—	Mniej z powodu niebsadzenia tej posady z braku kandydata.
— instruktorowi na ko. zta do- jazdu do Mileczy i Pohorzec	200	83	—	—	—	Mniej z powodu zaniechania produkcji w tej okolicy.
2. Wynajem i utrzymanie lokalu	180	66	100	—	100	Mniej wedle potrzeby.
3. Opał	240	185	240	—	240	Lokalu dostarcza JW. hr. Felicja Fredrowa za rocznym czynszem 10 kor., a reszta wstawionego kredytu służy na utrzymanie lokalu.
4. Oświetlenie	50	43	50	—	50	
5. Usługa	72	72	72	—	72	
6. Materiał	2.000	1.356	1 600	—	1.600	} Wedle potrzeby.
7. Wynagrodzenie uczniów , . .	1.878	1.627	2.000	—	2.000	
8. Środki naukowe i uzupełnie- nie inwentarza	200	82	200	—	200	
9. Wydatki kancelaryjne i por- torya	50	52	50	—	50	
10. Różne inne wydatki	200	126	200	—	200	
11. Na kulturę łożyny	200	307	400	—	400	Więcej wedle potrzeby. Kredyt ten wstawia się na zaprowa- dzenie własnej kultury łożyny na ofiarowanym w tym celu obszarze przez JW. hr. Fe- licję Fredrową.
Razem	7.250	5.499	6 772	—	6.772	

54. Dynów. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwa- lona na rok 1902	Wy- nikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903.			Uzasadnienie :
			Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem	
		K o	r o	n y		

1. Ze sprzedaży wyrobów szkol-
nych

300 — 300 — 300

2. Subwencye:

— od gminy — — — — —

a) od Rady powiatowej . . . 200 — 200 — 200

b) od Tow. zaliczkowego . . . — — 100 — 100

c) od c. k. Rządu 600 — 1.000 — 1.000

d) z funduszy krajowych . . 2.130 — 1.420 — 1.420

Razem , . . . 3.230 — 3.020 — 3.020

Gmina zobowiązała się uchwałą rady z dnia 13. sierpnia 1899 l. 762 poz. IV. (LW. 74.677/901) do dostarczania przez lat 6. budynku, oświetlenia, opału i usługi.
ad 2 a) Rada powiatowa uchwala z dnia 25. czerwca 1900 zobowiązała się dawać przez lat 6 po 200 K. rocznie.
ad 2 d) Mniej głównie z powodu preliminowania wyższej subweneyi od c. k. rządu.

Rozchód.

1. Płace:

a) instruktor; płaca , . . . 1.280 — 1.080 — 1.080

b) administrator 200 — 200 — 200

2. Materiał 1 000 — 1.000 — 1.000

3. Środki naukowe i uzupełnie-
nie inwentarza 200 — 300 — 300

4. Wynagrodzenie uczni . . . 400 — 300 — 300

5. Rozmaite inne wydatki . . . 150 — 140 — 140

Razem 3.230 — 3 020 — 3.020

Mniej z powodu, iż odpada do-
datek na mieszkanie w kwocie
200 K. albowiem instruktor
otrzymał mieszkanie w naturze

Więcej z powodu potrzeby za-
kupna narzędzi.

} Mniej wedle potrzeby.

55. Dżurów. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód

	Kwota uchwa- lona na rok 1902	Wyni- kłość w roku 1901 K o r o n y	Wniosek na rok 1903.			Uzasadnienie :
			Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	1.800	1.464	1.800	—	1.800	
2. Subwencye :						
a) od Rady powiatowej . . .	300	300	300	—	300	W myśl uchwały Rady powiato- wej w Sniatynie z dnia 24. marca 1892 (LW. 16.391/92), która oprócz 300 K. dostarcza pomieszczenia dla szkoły i po- mieszkania dla instruktora. Mniej wedle potrzeby.
b) od c. k. Rządu	1.000	1.000	1.000	—	1.000	
c) z funduszków krajowych . .	1.212	639	1.200	—	1.200	
Razem	4.312	3.403	4.300	—	4.300	

Rozchód

1. Płace :						
Instruktor	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
2. Utrzymanie lokalu	150	40	150	—	150	Lokalu dostarcza bezpłatnie Wy- dział powiatowy, a wstawiony kredyt potrzebny jest na utrzy- manie lokalu.
3. Opał	140	174	140	—	140	
4. Oświetlenie	50	34	50	—	50	
5. Usługa	72	—	60	—	60	Mniej wedle potrzeby.
6. Materiał	1.400	1.009	1.400	—	1.400	
7. Środki naukowe i uzupeł- nienie inwentarza	300	26	300	—	300	
8. Różne wydatki admini- stracyjne i kancelaryjne . . .	200	24	200	—	200	
9. Wynagrodzenie uczniów . . .	800	896	800	—	800	
Razem	4.312	3.403	4.300	—	4.300	

56. Jurków. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.

Kwota uchwa- lona na rok 1902	Wyni- kłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903.		
		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
		K	o	r o n y

Uzasadnienie:

1. Ze sprzedaży wyrobów szkol-
nych

600 — 600 — 600

2. Subwencye:

a) od gminy Tworkowa . . . — — 20 — 20

b) od Rady powiatowej . . . 600 — 600 — 600

c) od c. k. Rządu 600 — 1.000 — 1.000

d) z funduszków krajowych . . . 1.630 — 1.010 — 1.010

Razem 3.430 — 3.230 — 3.230

Na mocy uchwały z dnia 6 paź-
dziernika 1898.

W myśl zobowiązania Rady po-
wiatowej z dnia 9. stycznia
1901 r. L. 5202/00 (LW.
61.443/01).

Mniej z powodu prelininowania
wyższej subwencji państwowej
i mniejszego wydatku na ma-
teriał.

Rozchód.

1. Płace:

a) instruktor fachowy . . . 1.080 — 1.080 — 1.080

b) administrator 200 — 200 — 200

— Lokal, opał, oświetlenie i u-
sługa

— — — —

Na mocy deklaracji z dnia 24.
maja 1901 r. (LW. 61443/01)
JW. Adam br. Marasse do-
starczać ma bezpłatnie, lokalu
opału, oświetlenia i usługi.

2. Materiał 1.200 — 1.000 — 1.000

Mniej z powodu zakupienia ma-
teryału zapasowego.

3. Srodki naukowe i uzupełnie-
nie inwentarza 200 — 200 — 200

4. Wynagrodzenie uczni 600 — 600 — 600

5. Rozmaite inne wydatki . . . 150 — 150 — 150

Razem 3.430 — 3.230 — 3.230

57. Siedlec Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwa- lona na rok 1902	Wyni- kłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903.			Uzasadnienie:
			Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem	
		K o	r o	n y		
zedaży wyrobów szkol-	480	662	1.200	—	1.200	Więcej z powodu rozwoju szkoły i wzrostu produkcji.
ka z r. 1900 na urzą-		306		—		
en c y e:						
Rady powiatowej . .	400	400	400	—	400	Rada powiatowa w Bochni u- chwała z dnia 14. lipca 1899 L. 1636 obowiązała się przez 6 lat dawać począwszy od r. 1900 corocznie na utrzymanie szkoły 400 K. (LW. 2.770 900).
c. k. Rządu	1.000	500	1.000	—	1.000	
anduszków krajowych .	1.000	775	630	450	1.080	Więcej wedle potrzeby jak niżej.
Razem	2.880	2.643	3.230	450	3.680	

Rozchód.

1. Płace:						
a) Instruktor	960	960	1.080	—	1.080	} Więcej z powodu rozwoju szkoły i większego zajęcia.
b) administrator	200	200	240		240	
— Lokal, opał, oświetlenie i usługa	—	—	—	—	—	Lokalu, opału, oświetlenia i usłu- gi dostarcza bezpłatnie gmina. w myśl uchwały Rady gmin- nej z dnia 31. sierpnia 1898 (L.W. 2.770/900).
2. Materiał	800	563	1.000	—	1.000	Więcej odpowiednio do poz. 1 doch.
3. Środki naukowe i uzupeł- nienie inwentarza	300	104	160	200	360	Więcej z powodu potrzeby spra- wienia maszyny do robienia taśm tudzież wzorów i modeli.
4. Wynagrodzenie uczniów . .	470	242	600	—	600	Więcej jak poz. 2.
5. Różne wydatki admini- stracyjne i kancelaryjne . .	150	174	150	—	150	
6. Na kurs starszych robotni- ków	—	—	—	250	250	Więcej z powodu koniecznej po- trzeby.
— Zaliczka na materiały . .	—	400	—	—	—	
Razem	2.880	2.643	3.230	450	3.680	

58. Skołyszyn. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwa- lona na rok 1902	Wyni- kłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903.			Razem	Uzasadnienie :		
			Zwy- czajne	Nadzw- yczajne					
			K	o	r	o	n	y	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	3.600	4.048	3.600	—	—	—	3.600		
— Rozmaite zwroty	—	139	—	—	—	—	—		
2. Subwencye:									
— od Rady powiatowej	—	240	—	—	—	—	—		
a) od c. k. Rządu	1.600	1.000	1.600	—	—	—	1.600		
b) z funduszy krajowych	2.160	464	2.330	—	—	—	2.330	Więcej głównie z powodu wsta- wienia kredytu na wynajem lokalu.	
Razem	7.360	5.891	7.530	—	—	—	7.530		
Rozchód.									
1. Płace:									
a) instruktor	1.080	960	1.200	—	—	—	1.200	Więcej z powodu znaczniejszej produkcyi i większego zajęcia.	
b) nauczyciel przedmiotów pomocn.	360	360	360	—	—	—	360		
c) administrator	240	240	240	—	—	—	240		
d) pomocnik instruktora	480	—	480	—	—	—	480		
2. Wynajem lokalu	—	—	400	—	—	—	400	Kredyt ten wchodzi na podsta- wie umowy z dnia 23 września 1902 L.W. 67.508 z obecną właścicielką Skołyszyna JW. Julią Czysteczanową.	
3. Usługa	180	59	180	—	—	—	180		
4. Opał	200	139	200	—	—	—	200		
5. Oświetlenie	70	74	70	—	—	—	70		
6. Materiał	2.300	1.622	2.000	—	—	—	2.000	Mniej z powodu materiału za- pasowego.	
7. Wynagrodzenie uczniów	1.600	1.376	1.600	—	—	—	1.600		
8. Środki naukowe	100	63	100	—	—	—	100		
9. Uzupełnienie inwentarza	200	190	200	—	—	—	200		
10. Ubezpieczenie budynku i in- wentarza	150	64	100	—	—	—	100	Mniej wodle potrzeby.	
11. Rozmaite wydatki admini- stracyjne i kancelaryjne	400	532	400	—	—	—	400		
— Zwrot chwilowej pożyczki z r. 1900	—	212	—	—	—	—	—		
Razem	7.360	5.891	7.530	—	—	—	7.530		

59. Niżniów. Krajowa szkoła koszykarska

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wy- nikłość w roku 1901 K o r o n y	Wniosek na rok 1903.		Razem	Uzasadnienie :
			Zwy- czajne	Nadzw- yczajne		
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	2.200	2.267	2.200	—	2.200	
2. Subwencye :						
— od gminy	—	—	—	—	—	
a) od Rady powiatowej . .	500	500	500	—	500	Wydział powiatowy deklaracją z dnia 8. października 1901 r. L. 3228/00 (LW. 71011/00) zobowiązał się dawać coroczną subwencję w kwocie 500 K.
b) od c. k. Rządu . . .	1.400	900	1.400	—	1.400	
c) z funduszy krajowych .	1.430	1.173	1.420	—	1.420	
Razem . . .	5.530	4.840	5.520	—	5.520	Mniej wedle potrzeby.

Rozchód.

1. Płace :						
a) instruktor	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
b) administrator	300	225	240	—	240	Mniej z powodu przyznania w tej wysokości wynagrodzenia.
c) katecheci	100	100	160	—	160	Więcej z powodu udzielania nauki religii rzym. i grec. kat.
d) nauczyciel rachunków i rysunków	240	—	240	—	240	
2. Wynajem lokalu	500	500	500	—	500	Pomieszczenia dla szkoły dostarcza bezpłatnie WP. Jan Urbański. Wstawiony zaś kredyt służy jako II rata na pokrycie kosztów adaptacji budynku, gdyż rozp. do LW. 17114/01 przyrzeczono opłacać Wydziałowi pow. przez 6 lat po 500 K. rocznie za ulokowanie szkoły.
3. Utrzymanie lokalu	—	—	100	—	100	
4. Opał	360	300	440	—	440	
5. Oświetlenie	60	64	60	—	60	ad 3) Więcej z powodu potrzeby odpowiedniego utrzymania budynku. ad 4 i 6) Więcej wedle potrzeby. ad 7) Mniej z powodu materiału zapasowego.
6. Usługa	80	70	90	—	90	
7. Materiał	1.400	1.028	1.200	—	1.200	
8. Środki naukowe i uzupełnie- nie inwentarza	250	9	250	—	250	
9. Wynagrodzenie uczniów . .	800	958	800	—	800	
10. Rozmaite inne wydatki . .	240	386	240	—	240	
Razem . . .	5.530	4.840	5.520	—	5.520	

60. Wielowieś. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwa- lona na rok 1902	Wyni- kłość w roku 1901 K o r o n y	Wniosek na rok 1903.			Uzasadnienie :
			Zwy- czajne	Nzdzwy- czajne	Razem	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	600	—	1.600	—	1.600	Więcej z powodu spodziewanego rozwoju szkoły.
2. Subwencye :						
a) od gminy	100	—	100	—	100	Gmina zobowiązała się uchwałą rady z dnia 25. marca 1901 dostarczać dla szkoły budynek z ogródkiem i drewnianą tu- dzież po 100 k. rocznie (LW 66.576/901.) ad 2 b) Wydział powiatowy u- chwałą rady z dnia 27. marca 1901 (LW. 66.576/901) zobo- wiązał się na cały czas istnie- nia szkoły płacić na utrzyma- nie po 200 K. rocznie. ad d) Mniej z powodu prelimi- nowania subwencji od c. k. Rządu.
b) od Rady powiatowej . .	200	—	200	—	200	
c) od c. k. Rządu	—	—	1.000	—	1.000	
d) z funduszków krajowych .	2.930	—	1.212	450	1.662	
Razem	3.830	—	4.112	450	4.562	

Rozchód.

1. Płace :

a) instruktor						
a) płaca . . . 1.200 K.						
β) dod. na mieszk. 200 „	1.400	—	1.400	—	1.400	
b) administrator	200	—	200	—	200	
2. Budowa szopy i restauracya budyńku	—	—	—	450	450	Z powodu koniecznej potrzeby wybudowania szopy na skład materiałów i restauracyi bu- dynku.
3. Dostawa opału i oświetlenie	100	—	140	—	140	
4. Usługa	180	—	72	—	72	ad 3) JW. Zdzisław hr. Tarno- wski zobowiązał się deklaracyą z dnia 8. kwietnia 1901 dostar- czać dla szkoły przez lat 10 po 3 sagi drzewa łupanego mię- kiego na miejscu w lesie tu- dzież po 10 kóp rocznie wi- kliny na pniu w kępach
5. Materiał z dostawą . . .	1.000	—	1.200	—	1.200	ad 5 i 6) Więcej stosownie do poz. 1 doch.
6. Wynagrodzenie uczniów . .	600	—	800	—	800	
7. Środki naukowe i uzpeł- nienie inwentarza	200	—	200	—	200	
8. Rozmaite inne i wydatki kancelaryjne	150	—	100	—	100	Mniej wedle potrzeby.
Razem	3.830	—	4.112	450	4.562	

6l. Wojśław. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwa- lona na rok 1902	Wy- nikłość w roku 1901 K o r o n y	Wniosek na rok 1903.			Uzasadnienie:
			Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	1.200	1.303	1.600	—	1.600	Więcej z powodu wysprzedaży zapasu wyrobów.
— Rozmaite zwroty	—	7	—	—	—	
2. Subwencye:						
b) od Rady powiatowej	400	400	400	—	400	W myśl uchwały Rady powia- towej w Śniatynie z dnia 17 sierpnia 1896, L. 966 (L. W 54.044/96).
c) od c. k. Rządu	1.000	960	1.200	—	1.200	
e) od Wnego Pana Stefana Sękowskiego	100	—	100	—	100	Oprócz gotówki w kwocie 100 kor. dostarcza WP. Sękowski lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
d) z funduszków krajowych	870	347	860	—	860	ad 2 d) Mniej wedle potrzeby.
Razem	3.570	3.017	4.160	—	4.160	

Przychód.

1. Płace:						
a) instruktor	840	840	1.080	—	1.080	Więcej z powodu zwiększonych czynności.
b) administrator	200	200	200	—	200	
c) nauczyciel pomocniczy	240	180	240	—	240	
2. Wynajem iokalu	—	—	320	—	320	Z powodu koniecznej potrzeby wynajęcia odpowiedniejszego lokalu na szkołę. Dotyczą- sowy zaś lokal dostarczany bezpłatnie przez WPana Sto- fana Sękowskiego służyć ma za mieszkanie dla uczniów. ad 3) Więcej wedle potrzeby.
3. Oświetlenie oraz dowóz i rą- banie drzewa	160	140	200	—	200	
4. Usługa	120	72	120	—	120	
5. Materiał	1.000	602	1.000	—	1.000	
6. Wynagrodzenie uczniów	600	277	600	—	600	
7. Środki naukowe i uzupeł- nienie inwentarza	200	84	200	—	200	
8. Rozmaite inne wydatki	210	222	200	—	200	Mniej wedle potrzeby.
— Zaliczka na materiał zapa- sowy	—	400	—	—	—	
Razem	3.570	3.017	4.160	—	4.160	

62. Zator. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwa- lona na rok 1902	Wy- nikłość w roku 1901 K o	Wniosek na rok 1903.		Razem	Uzasadnienie:
			Zwy- czajne r o	Nadzw- yczajne m y		
zedaży wyrobów szkol-	2.400	1.828	2.400	—	2.400	
ven c y e:						
gminy	360	360	360	—	360	
Rady powiatowej	200	200	200	—	200	
c. k. Rządu	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
funduszków krajowych	1.096	385	1.046	—	1.046	Mniej wedle potrzeby.
Razem	5.256	3.973	5.206	—	5.206	

Rozchód.

1. Płace						
a) instruktor	1.200	1.190	1.200	—	1.200	
b) pomieszkanie dla instru- ktora	156	167	156	—	156	Za taką cenę wynajęto pomia- szkanie dla instruktora (LW. 22.041/901). Więcej z powodu zwiększonych czynności.
c) administrator	200	200	240	—	240	
d) nauczyciel rysunków i ra- chunkowości	240	—	240	—	240	
2. Wynajem lokalu	540	500	540	—	540	Na podstawie kontraktu zawar- tego do r. 1904 włącznie z wła- ścicielem domu (LW. 17600 1901 r.)
3. Opał	140	81	130	—	130	
4. Oświetlenie	40	46	50	—	50	Wedle potrzeby.
5. Usługa	70	8	30	—	30	
6. Materiał	1.000	572	1.000	—	1.000	
7. Wynagrodzenie uczniów	1.400	1.103	1.400	—	1.400	
8. Uzupełnienie inwentarza	100	8	100	—	100	
9. Środki naukowe	60	—	20	—	20	
10. Rozmaite inne i wydatki kancelaryjne	110	98	100	—	100	Mniej wedle potrzeby.
Razem	5.256	3.973	5.206	—	5.206	

63. Grybów. Krajowy naukowy warsztat kołodziejski

Przychód.

Kwota
uchwa-
lona
na rok
1902

Wyni-
kłość
w roku
1901
K o

Wniosek na rok 1903.

Zwy-
czajne
Nadzw-
yczajne
Razem
r o n y

Uzasadnienie :

1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	6.100	6.636	6.400	—	6.400	Wiecej z powodu większej frek- wencji uczniów i wzrostu pro- dukcji.
— Rozmaite zwroty	—	30	—	—	—	
2. Subwencye :						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie lo- kalu opału oświetlenia i u- stugi.
a) od Rady powiatowej	200	200	200	—	200	
b) od c. k. Rządu	3.000	3.000	3.200	—	3.200	
c) z funduszków krajowych	5.600	3.783	2.640	—	2.640	Mniej z powodu iż odpada kre- dyt na restaurację budynku.
Razem	14.900	13.649	12.440	—	12.440	

Rozchód.

1. Płace :

a) kierownik	2.000	1.400	2.000	—	2.000	Z tego kredytu pokrywa się płace przodownika kowalskiego w kwocie 1.200 kor. i wydatek na remunercję 200 kor. za pro- wadzenie tymczasowego kie- rownictwa.
b) przodownik kowalski	1.080	1.080	1.080	—	1.080	Wiecej z powodu, iż za niższe płace nie można utrzymywać odpowiedniej siły.
c) przodownik kołodziejski	720	720	840	—	840	ad 1e) Z powodu znacznego przy- bycia uczniów do działu ko- walskiego.
d) pomocnik kołodziejski	—	—	600	—	600	
e) pomocnik kowalski	480	480	480	—	480	
f) administrator	460	458	460	—	460	
g) nauczyciel	100	100	100	—	100	

2. Materiał kołodziejski z dost. 1.700 1.682 1.600 — 1.600 Mniej wedle potrzeby.

3. Środki naukowe 240 135 240 — 240

4. Narzędzia warsztatowe 280 371 200 — 200 Mniej wedle potrzeby.

5. Zakupno żelaza 2.000 2.298 2.000 — 2.000

6. „ węgla i koksu 400 520 400 — 400

7. Wyplatanie, lakierowanie i
tapicerowanie wózków 300 461 300 — 300

8. Wynagrodzenie uczniów za
robotę 1.800 1.555 1.800 — 1.800

9. Rozmaite wydatki 240 696 240 — 240

10. Ubezpieczenie od ognia in-
wentarza i budynków 100 93 100 — 100

— Restauracja budynku zakła-
dowego 3.000 1.600 — — — — — Odpada jako kredyt jednorazowy

Razem 14.900 13.649 12.440 — 12.440

64. Grzymałów. Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Przychód.

Kwota uchwa- lona na rok 1902	Wyni- kiść w roku 1901	Wniosek na rok 1903.		Razem
		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	
	K o	r o	n y	

Uzasadnienie:

1. Za sprzedaży wyrobów szkol- nych	8.400	6.712	7.000	—	7.000	Mniej na podstawie wyników za rok 1901.
— Rozmaite zwroty	—	4	—	—	—	
2. Subwencje:						
a) od Rady powiatowej	1.000	—	1.000	—	1.000	
b) od c. k. Rządu	3.400	3.100	3.400	—	3.400	
c) z funduszy krajowych	3.480	3.272	3.180	2.000	5.180	Więcej z powodu wstawienia kre- dytu na budowę szopy, lakierni i studni.
Razem	16.280	13.088	14.580	2.000	16.580	

Rozchód.

1. Płace:

a) instruktor kierujący i nauczyciel rysunków	1.320	1.200	1.320	—	1.320	
b) instruktor kowalski	1.200	1.080	1.200	—	1.200	
c) przodownik kołodziejski	1.080	1.080	1.080	—	1.080	
d) pomocnik kowalski	840	—	840	—	840	
e) administrator						
α) płaca	1.200 K.					
β) dodat. na mieszkanie	200 „	1.200	1.200	1.400	—	1.400
f) nauczyciel nauk dopełn.	330	330	330	—	330	Więcej z powodu potrzeby przyznania dodatku na mieszkanie.
g) katecheta	100	—	100	—	100	
2. Utrzymanie lokalu	480	87	200	—	200	Mniej z powodu, iż odpada kredyt nadzwyczajny na naprawę dachu i roboty adaptacyjne. ad 3. Mniej wedle potrzeby.
3. Opał	160	—	140	—	140	
4. Oświetlenie	100	40	100	—	100	
5. Usługa	264	264	264	—	264	
6. Materiał kołodziejski	1.500	1.857	800	—	800	Mniej z powodu materiału zapasowego.
7. Zakupno żelaza	2.000	1.685	2.000	—	2.000	
8. „ koks	500	393	500	—	500	
9. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	550	461	350	—	350	Mniej z powodu iż odpada kredyt nadzwyczajny na zakupno pieców żelaznych.
10. Ubezpieczenie budynków własnych, materiałów i inwentarza	56	54	56	—	56	
11. Uczniom za robotę	1.200	642	1.000	—	1.000	Mniej stosownie do poz. 1 dech.
12. Lakiernik, tapicer i materiały	3.000	2.209	2.500	—	2.500	
13. Rozmaite inne wydatki	400	423	400	—	400	
14. Na budowę szopy, lakierni i studni	—	—	—	2.000	2.000	Kredyt ten koniecznie potrzebny z powodu braku odpowiedniej szopy do suszenia materiałów drzewnych i izby w której mogłyby być lakierowane wyroby bez narażenia na uszkodzenie pyłem i prochem.
— Pożyczka chwilowa funduszu zapomogowego uczniów	—	83	—	—	—	
Razem	16.280	13.088	14.580	2.000	16.580	

65 Kamionka strumiłowa. Krajowa szkoła kołodziejska i ciesielska.

Przychód.	uchwa- lona na rok 1902	Wyni- ki w roku 1901	Wniosek na rok 1903.		Razem	Uzasadnienie :
			Zwy- czajne			
K o s z c e						
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych :						
a) kołodziejsko-kowalskich .	9.800	8.626	10.000	—	10.000	Więcej z powodu zwiększonej produkcji.
b) ciesielskich	400	293	300	—	300	
— Rozmaite	—	19	—	—	—	
2. Subwencje :						
a) od c. k. Rządu	3.400	2.800	3.600	—	3.600	Więcej z powodu potrzeby.
b) z funduszy krajowych .	8.942	8.993	10.670	—	10.670	
Razem	22.542	20.731	24.570	—	24.570	
Rozchód.						
1. Płace :						
a) kierownik						Więcej z powodu przypadającego I dodatku pięcioletniego od 1. marca 1903 r. z rocznych 300 K. tudzież potrzeby przyznania dodatku na pomieszkanie.
α) płaca	3.600 K.					
β) I. dod. pięciol.	250 "					
γ) dodatek na mieszkanie	600 "	3.600	3.600	4.450	— 4.450	
b) nauczyciel fachowy rysun- ków i nauki dopełniając. .	2.400	2.400	2.400	—	2.400	Z powodu koniecznej potrzeby ze względu na większą pro- dukcję. ad 1 g i h) Wedle potrzeby.
c) instruktor kołodziejski .	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
d) instruktor ciesielstwa .	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
e) majster kowal-ki	1.440	1.440	1.440	—	1.440	
f) przodownik kołodziejski .	—	—	840	—	840	Z powodu koniecznej potrzeby ze względu na większą pro- dukcję. ad 1 g i h) Wedle potrzeby.
g) pomocnik kowalski	840	360	480	—	480	
h) „ kołodziejski	—	180	360	—	360	
i) katecheta obrz. rz. kat. . .	100	117	100	—	100	
j) katecheta obrz. gr. kat. .	100	100	100	—	100	Więcej wedle potrzeby.
2. Wynajem budynku	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
3 Opał	200	92	240	—	240	
4. Oświetlenie	170	93	200	—	200	
5 Usługa	192	192	240	—	240	Więcej wedle potrzeby.
6. Materiał drzewny z dostawą	1.200	668	1.200	—	1.200	
7. Ubezpieczenie budynków i inwentarza	200	241	120	—	120	Mniej wedle potrzeby.
8. Środki naukowe, przybory do rysowania i pisania i u- zupełnienie inwentarza . . .	1.600	854	1.200	—	1.200	Mniej z powodu iż odpada kre- dyt na sprawienie nowych na- rzędzi.
9. Wydatki administracyjne i kancelaryjne	400	518	400	—	400	
10. Zakupno żelaza z dostawą	2.800	2.425	2.800	—	2.800	Więcej stosownie do poz. 1. doch
11. „ węgla i koksu	700	746	700	—	700	
12. Uczniom IV. roku za wyro- by bednarskie i kołodziejskie	1.000	937	1.200	—	1.200	
13. Za wypłatanie, lakierowanie i tapicerowanie wózków . . .	2.000	2.168	2.500	—	2.500	
Razem	22.542	20.731	24.570	—	24.570	

66. Tłumacz. Krajowy warsztat kołodziejski.

Przychód.	Kwota uchwa- lona	Wyni- kłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903.		Razem	Uzasadnienie :
	902		Zwy- czajne	Nzdzwy- czajne		
	K	o	r	o		
zedaży wyrobów szkol-	3.000	—	4.000	—	4.000	Więcej z powodu otwarcia dru- giego roku nauki.
w encye :						
Rady powiatowej . .	1.000	—	1.000	—	1.000	
c. k. Rządu . . .	3.000	—	3.600	—	3.600	
unduszków krajowych .	6.592	—	5.580	—	5.580	Mniej z powodu iż odpada kre- dyt na materiał zapasowy i preliminowania wyższej sub- wencji państwowej.
Pazem . . .	13.592	—	14.180	—	14.180	

Rozchód.

1. Płace :						
a) kierownik	1.920	—	2.700	—	2.700	Z powodu iż odpada dodatek na mieszkanie albowiem kiere- wnik ma dostać mieszkanie w naturze.
b) pomocniczy nauczyciel do rysunków						
a) płaca	1.200 K.	—				
β) dod. na mieszk. 300 „	—	—	1.500	—	1.500	Kredyt ten koniecznie potrzebny ze względu na naukę rysunków.
c) przodownik kołodziejski .	1.080	—	980	—	980	} Mniej z powodu iż odpada do- datek na mieszkanie po 100 koron.
d) przodownik kowalski . . .	960	—	860	—	860	
e) nauczyciel do nauk wie- czornych	500	—	480	—	480	Mniej wedle potrzeby.
f) katecheci obu obrządków	240	—	240	—	240	
2. Wynajem mieszkania dla kierownika i przodowników	—	—	520	—	520	Wydatek ten wchodzi w miejsce dodatków na mieszkanie skre- ślonych pod poz. 1 a, c, d)
3. Opał	140	—	300	—	300	} Więcej z powodu większej ilości uczniów.
4. Oświetlenie	60	—	160	—	160	
5. Usługa	192	—	240	—	240	
6. Materiał drzewny	4.000	—	2.000	—	2.000	Mniej z powodu iż odpada kre- dyt nadzwyczajny na materiał zapasowy.
7. „ żelazny z dostawą	2.400	—	1.400	—	1.400	ad 7) Mniej wedle potrzeby.
8. Węgiel i koks	—	—	400	—	400	ad 8) Wydatek pokrywany był dotychczas z kredytu pod 7.
9. Wynagrodzenie uczniów . . .	800	—	800	—	800	
10. Środki naukowe	300	—	600	—	600	} Więcej z powodu otwarcia dru- giego roku nauki.
11. Uzupełnienie inwentarza . . .	100	—	200	—	200	
12. Na wypłatanie, lakierowa- nie i t. p.	600	—	400	—	400	Mniej wedle potrzeby.
13. Rozmaite wydatki admini- stracyjne	300	—	400	—	400	Więcej z powodu jak poz. 10
Razem	13.592	—	14.180	—	14.180	

67. Stanisławów. Krajowa szkoła stolarska.

Przychód.	Kwota uchwa- lona na rok 1902	Wniosek na rok 1903.				Uzasadnienie :
		Wy- nikłość w roku 1901	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem	
		K o	r o	n y		
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	6.000	4.684	6.000	—	6.000	
— Rozmaite	—	21	—	—	—	
2. Subwencye :						
a) od gminy	1.600	1.600	1.600	—	1.600	
b) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	
c) z Kasy oszczędności . .	400	400	400	—	400	
d) od c. k. Rządu	3.000	2.600	4.500	—	4.500	
e) z funduszków krajowych .	8.492	7.944	4.759	—	4 759	
Razem	19.692	17.449	17.459	—	17.459	Mniej z powodu preliminowania wyższej subwencji od c. k. Rządu i przeniesienia raty od zaciągnięć się mającej pożyczki na budowę, która wchodzi w miejsce czynszu za lokal pod osobną pozycję 416 b. rubr. XII wyd. fund. kraj.

Rozchód.

1. Pła ce :						
a) kierownik i nauczyciel fa- chowy:						
α) płaca	2.700 K.					
β) dod. na mieszk. 600 „						
γ) I. dod. pięciol. 167 „	3.300	3.000	3.467	—	3.467	Więcej z powodu przypadającego I dodatku pięcioletniego od 1. marca 1903. z rocznych 200 koron.
b) nauczyciel snycerstwa . .	1.080	960	1.080	—	1.080	
c) wermistrz stolarstwa . .	1.080	960	1.080	—	1.080	
d) nauczyciel rysunków od- ręcznych	960	960	960	—	960	
e) nauczyciel pomoc. rysun- ków technicznych	240	40	240	—	240	
f) nauczyciel stylistyki, nie- mieckiego, polskiego i ra- chunków	750	648	750	—	750	
g) pomocnik stolarstwa . .	840	720	840	—	840	
h) „ tokarstwa	840	—	840	—	840	
i) katecheci obu obrzęd. . .	100	100	100	—	100	
— Wynajem lokalu	2.400	2.400	—	—	—	W miejsce wydatku na wynajem lokalu wchodzi w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 12. lipca 1902 w rub. XII wyd. fund. pod poz. 416 b) rata w kwo- cie 4.200 koron od pożyczki 75.000 kor. na budowę szkoły
2. Opał	320	301	320	—	320	
3. Oświetlenie	250	185	250	—	250	
4. Usługa	432	432	432	—	432	
5. Materyał	1.600	872	1.600	—	1.600	
6. Środki naukowe dla szkoły i uczniów	600	785	600	—	600	
7. Rozmaite inne wydatki . .	400	576	400	—	400	
8. Środki pomocnicze warszta- towe (bajcy, okucia, lustra i t. p.)	1.600	1.222	1.600	—	1.600	
9. Wynagrodzenie uczniom za roboty	2.400	1.528	2.400	—	2.400	
10. Na uzupełnienie inwentarza i dokupno narzędzi	500	1.260	500	—	500	
— Zaliczka na opłaceniu wyż- szego czynszu za lokal w r. 1902.	—	500	—	—	—	
Razem	19.692	17.449	17.459	—	17.459	

68 Kalwarya. Krajowa szkoła stolarska.

Przychód.	Kwota uchwa- lona na rok 1902	Wy- nikłość w roku 1901 K o r o n y	Wniosek na rok 1903.			Uzasadnienie :
			Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem	

1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	2.000	2.434	3.000	—	3.000	Więcej z powodu wzrostu pro- dukcji i wprowadzenia działu maszynowego.
— Rozmaite	—	69	—	—	—	
2. Subwencye :						
— od gminy	—	—	200	—	200	Gmina zobowiązuje się na utrzy- manie szkoły w nowym bu- dynku płacić rocznie 200 kor.
a) od c. k. Rządu	3.500	3.000	4.000	—	4.000	
b) z funduszków krajowych .	17.300	6.498	7.600	10.000	17.600	Więcej z powodu wprowadzenia warstatów mechanicznych, j. n.
Razem	22.800	12.001	14.800	10.000	24.800	

Rozchód.

1. Płace :

a) instruktor kierujący . .	2.600	2.400	2.600	—	2.600	Wydatek ten wstawia się od 1. września 1903 z powodu za- prowadzenia warsztatów me- chanicznych.
b) wermistrz dla stolarstwa maszynowego i tokarstwa . .	—	—	600	—	600	
c) wermistrz dla stolarstwa szkolnego meblowego . . .						Wydatek ten wstawia się na pła- tacza kotłów od 1. września 1903 r. z powodu jak poz. 1 b).
α) płaca 1.200 K.						
β) dod. na mieszk. 300 „	1.500	1.500	1.500	—	1.500	
d) wermistrz snycerstwa . .	1.200	960	1.200	—	1.200	
e) przodownik stolarski . .	720	600	720	—	720	
— przodownik tokarstwa . .	720	—	—	—	—	
f) maszynista	—	—	400	—	400	
g) nauczyciel pomocniczy ry- sunków	600	574	600	—	600	
h) nauczyciel języka polskie- go i korespondencji przem.	300	272	300	—	300	
i) nauczyciel języka nie- mieckiego	300	272	300	—	300	
k) nauczyciel rachunków i rachunkowości	400	327	400	—	400	
l) katecheta	160	132	160	—	160	
Do przeniesienia	8.500	7.037	8.780	—	8.780	

Rozchód.	Kwota uchwa- lona na rok 1902	Wyni- kłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903.			Uzasadnienie.
			Zwy- czajnc	Nadzw- yczajnc	Razem	
K o r o n y						
przeniesienia . . .	8.500	7.037	8.780	—	3.780	
maszynowy	—	—	200	—	200	Wydatek ten wstawia się z po- wodu zaprowadzenia działu maszynowego.
nik maszynisty, odź- wierni i służący	—	—	220	—	220	
opał	700	714	800		800	Więcej z powodu wzrostu pro- dukcji.
środków naukowych i przybory dla ubogich uczniów . .	500	148	500	—	500	
rozne inne wydatki . .	600	490	600	—	600	
środków pomocniczych warszta- towych	400	814	800	—	800	Więcej z powodu jak poz. 2.
wypłaty uczniom za roboty	900	1.436	1.400	—	1.400	Więcej z powodu jak poz. 1. dech.
uzupełnienie inwentarza .	200	399	200	—	200	
na wieczorny kurs maj- sterski	1.000	963	1.300	—	1.300	ad 10) Więcej z powodu znacznego wzrostu frekwencji i przyję- cia trzeciej siły nauczycielskiej do nauki rysunku wolnoro- cznego.
na urządzenie warsztatów mechanicznych	10.000	—	—	10.000	10.000	Kredyt ten wraz z kredytem ze- szłorocznym 10.000 K. i zwro- tem subwenyi od gminy 13.000 kor., na budynek w któ- rym obecnie mieści się szkoła — razem więc 33.000 kor., słu- żyć ma na budowę nowej szkoły w której pomieszczony zosta- nie oddział maszynowy w celu podniesienia produkcji i całego przemysłu meblowego.
Razem . . .	22.800	12.001	14.800	10.000	24.800	

69. Jaworów. Krajowy naukowy warsztat dla wyrobu zabawek.

Przychód.	uchwa- lona na rok 1902	Wniosek na rok 1903.				Uzasadnienie :
		Wyni- kłość w roku 1901	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem	
		K o r o n y				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych :	3,000	5,622	6,000	—	6,000	Więcej z powodu wzrostu pro- dukcji.
— Zwroty za opakowanie i do- stawę	—	278	—	—	—	
2. Subwencye ;						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie lo- kalu na warsztat, pomieszka- nia dla instruktora, opału światła i usługi.
a) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	
b) od c. k. Rządu	1,500	—	2,500	—	2,500	
c) z funduszków krajowych .	2,452	2,556	2,372	—	2,372	Mniej z powodu preliminarowania wyższej subwencji państwo- wej.
Razem	7,152	8,656	11,072	—	11,072	

Rozchód.

1. Płace :						
a) instruktor :						
a) płaca 1,440 K						
b) dodat. osob. 360 „	1,440	1,440	1,800	—	1,800	Więcej z powodu znacznie zwięk- szonych czynności, wskutek nadmiernej produkcji spowo- dowanej bardzo wielkim po- pytem za wyrobami.
b) administrator	500	499	600	—	600	
c) pomocnik do rzeźbiarstwa	240	200	360	—	360	
d) pomocnik do tokarstwa .	240	220	360	—	360	
e) pomocnik do wykańcza- nia i malowania robót .	—	—	360	—	360	
2. Utrzymanie lokalu i stróża .	192	49	192	—	192	
3. Materiał drzewny	900	631	1,000	—	1,000	Więcej z powodu jak poz. 1 doch.
4. Środki naukowe i przybory dla ubogich uczniów . . .	300	86	400	—	400	Więcej z powodu znaczniejszej frekwencji.
5. Rozmaite inne wydatki kan- celaryjne	540	710	500	—	500	Mniej wedle potrzeby.
6. Środki pomocnicze warszta- towe	700	822	1,500	—	1,500	Więcej z powodu zwiększonej produkcji jak poz. 1 doch.
7. Wypłaty uczniom za roboty	1,600	2,727	3,000	—	3,000	
8. Uzupełnienie inwentarza .	500	160	1,000	—	1,000	Więcej z powodu potrzeby do- kupna narzędzi.
— Zaliczka na materiały . .	—	800	—	—	—	
— Koszta opakowania i dosta- wa wyrobów	—	312	—	—	—	
Razem	7,152	8,656	11,072	—	11,072	

B) Szkoły garncarskie

70. Kołomyja. Krajowa szkoła garncarska.

Przychód.	Kwota uchwa- lena na rok 1902	Wyni- kiłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903.			Uzasadnienie:
			Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem	
		K o r o n y				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	4.000	5.585	5.500	—	5.500	Więcej na podstawie wyników za r. 1901.
— Ze sprzedaży materiałów .	—	106	50	—	50	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie po- mieszczenie dla szkoły wraz z opałem i oświetleniem, a za usługę dodaje służącemu 96 koron.
— od Rady powiatowej .	—	—	—	—	—	
a) od c. k. Rządu . . .	6.000	5.600	6.000	—	6.000	Rada powiat. przeznacz. 100 kor. na stypendya dla uczniów.
b) z funduszy krajowych .	8 570	7.599	8.890	—	8.890	Więcej z powodu przyznania kierownikowi i dwóm przodo- wnikom dodatków na pomie- szkanie pobieranych już przez resztę personelu.
Razem . . .	18.570	18.890	20.440	—	20.440	

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownik:

α) płaca . . . 3.600 K.

β) I. dod. pięciol. 400 „

γ) dodat. na mieszk. 600 „ 4.000 4.000 4.600 — 4.600

Więcej z powodu przyznania
dodatku na mieszkanie w kwocie
600 kor. Dod. ten pięcio-
letni pobiera od dnia 1. sty-
cznia 1899 r. w kwocie 400 k.
rocznie.

b) nauczyciel rysunków:

α) płaca . . . 2.400 K

β) dodat. na mieszk. 400 „

γ) I. dod. pięciol. 300 „ 3.040 2.800 3.100 — 3.100

Więcej z powodu iż wchodzi
dodatek pięcioletni za cały
rok a który pobiera od dnia
13. marca 1902 w kwocie 300
kor. rocznie.c) przodownik do nauki to-
czenia i formowania:

α) płaca . . . 1.440 K.

β) dodat. na mieszk. 300 „ 1.440 1.440 1.740 — 1.740

d) instruktor do nauki ka-
larstwa:

α) płaca . . . 1.440 K

β) dodat. na mieszk. 300 „

γ) I. dod. pięciol. 160 „ 1.900 1.900 1.900 — 1.900

Pobiera I. dodatek pięcioletni
od dnia 1 stycznia 1900 w kwocie
160 koron.e) przodownik do nauki mo-
delowania:

α) płaca . . . 1.440 K.

β) dodat. na mieszk. 300 „ 1.440 1.440 1.740 — 1.740

Więcej z powodu przyznania
dodatku na mieszkanie w kwocie
300 kor. jak poz. b. i d.

Do przeniesienia . . . 11.820 11.580 13.080 — 13.080

Rozchód

Kwota uchwa- lona na rok 1902	Wyni- kłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903.			
		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem	
	K o	r o	z y		

Uzasadnienie:

Z przeniesienia . . .	11.820	11.580	13.080	—	13.080	
f) nadzwyczajny nauczyciel przedmiotów pomocniczych . .	300	245	300	—	300	
g) katecheta obrz. rzym. kat.	100	100	100	—	100	
h) katecheta obrz. gr. kat. .	100	100	100	—	100	
i) pomocnik kancelaryjny .	360	360	360	—	360	
2. Rąbanie drzewa	80	78	80	—	80	
3. Usługa	760	768	760	—	760	
4. Materiały i opały techniczny .	1.300	1.390	1.500	—	1.500	Więcej z powodu większej pro- dukcyi jako poz. 1 doch.
5. Środki naukowe	450	721	400	—	400	Mniej wedle potrzeby.
6. Różne inne wydatki i kancelaryjne	560	522	560	—	560	
7. Wynagrodzenie uczniów, pra- ktykantów, czeladników i majstrów	1.500	2.079	2.000	—	2.000	Więcej z powodu jak poz. 1 doch.
8. Wynagrodzenie robotników dziennych	500	467	500	—	500	
9. Uzupełnienie inwentarza i zakupno narzędzi	400	203	400	—	400	
— Koszta odbycia kursu dre- narskiego	100	—	—	—	—	Odpada z powodu braku frek- wentantów.
10. Ubezpieczenie inwentarza .	240	277	300	—	300	Więcej wedle potrzeby.
Razem	18.570	18.890	20.440	—	20.440	

71. Podgórz. Krajowy kurs dla przemysłu ceramicznego.

Przychód.	Kwota uchwa- lona na rok 1902	Wniosek na rok 1903.				Uzasadnienie :
		Wy- nikłość w roku 1901 K o	Zwy- czajne r o	Nadzw- yczajne n y	Razem	
— Zapas z r. 1900 na urzą- dzenie	—	591	—	—	—	
— Rozmaite	—	2	—	—	—	
1. Subwencye :						
a) od gminy	1.000	1.500	1.000	—	1.000	W myśl uchwały Rady gminnej z dnia 30. listopada 1899 obowiązującej na sześć lat. (LW. 49.256/1900). Rada powiatowa w Wieliczce wedle sprawozdania z dnia 5. października 1899 L. 5.191 postanowiła przyczynić się do utrzymania datkiem rocznym w kwocie 200 kor. i przeznaczyła na stypendya również 200 kor. (LW. 49.256/900). ad 1 c) Mniej gdyż izba handlowa w Krakowie deklaracyą z dnia 7. października 1899 L. 4722 obowiązała przyczynić się corocznie kwotą 600 koron tylko na stypendya dla uczniów a nie na utrzymanie kursów. ad 1 d). Więcej z powodu wstąpienia kredytu na budowę pieców do nauki praktycznej i zrównania płacy kierownika.
b) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	
c) od Izby handlowej w Krakowie	600	—	—	—	—	
d) od c. k. Rządu	4.000	3.000	5.000	—	5.000	
e) z funduszów krajowych .	5.094	5.302	6.918	3.000	9.918	
Razem	10.894	10.595	13.118	3.000	16.118	

Rozchód.

1. Subwencye :						
a) kierownik (płaca) . . .	2.600	3.200	3.600	—	3.600	Więcej celem zrównania płacy do wysokości w jakiej pobierają wszyscy kierownicy ze studjami technicznymi. ad 1 b) Wynagrodzenie płatne jest od godziny udzielonej nauki a mianowicie 1066 godzin po 3 kor. i 266 godzin po 5 kor. Więcej z powodu większego lokalu.
b) wynagrodzenie nauczycieli	3.744	2.194	4.498	—	4.498	
2. Wynajem lokalu	2.400	825	2.400	—	2.400	
3. Opał	300	279	500	—	500	
4. Oświetlenie lokalu . . .	150	77	240	—	240	
5. Usługa	400	417	480	—	480	
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	1.000	3.382	1.000	—	1.000	
7. Rozmaite inne wydatki . .	300	221	400	—	400	Więcej wedle potrzeby.
8. Budowa pracowni i pieców	—	—	—	3.000	3.000	Kredyt ten wstawia się na budowę pieców do nauki praktycznej.
Razem	10.894	10.595	13.118	3.000	16.118	

C. Szkoły dla wyrobów ze skóry.

72. Witków. Krajowy naukowy warsztat szewski.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901 K o r o n y	Wniesek na rok 1903.			Uzasadnienie :
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.700	3.838	3.800	—	3.800	Wiecej na podstawie wynikłości za r. 1901 i zwiększonej frekwencji uczniów. Dochód ze sprzedaży wyrobów pokrywa koszty produkcji t. j. materiału i robocizny a zyski idą na spłatę zaliczki zwrotnej udzielonej na fundusz obrotowy.
— Zapas funduszu obrotowego z r. 1900.	—	48	—	—	—	
2. Subwencje:						Mniej z powodu iż odpada kredyt nadzwyczajny na kopyta i narzędzia.
a) od c. k. Rządu	1.600	1.500	1.600	—	1.600	
b) z funduszy krajowych . .	4 062	3.851	3.962	—	3.962	
Razem	8.362	9.237	9.362	—	9.362	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik warsztatu . .	720	720	720	—	720	
b) instruktor fachowy . .	960	960	960	—	960	
c) pomocnik instruktora . .	960	960	960	—	960	
d) przodownik	960	960	960	—	960	
e) katecheta obrz. rzym. i grecko kat.	200	200	200	—	200	
f) nauczyciele pomocniczy .	720	790	720	—	720	
2. Na utrzymanie lokalu . .	100	143	200	—	200	Pomieszczenia dla warsztatu i opału dostarcza JE. JW. Stanisław hr. Badeni. Większy kredyt zwyczajny wstawia się na naprawę podłóg i murów.
3. Opał	—	—	100	—	100	
4. Oświetlenie	50	86	50	—	50	ad 3) Wydatek ten wstawia się z powodu iż dostarczanych bezpłatnie 6 sagów nie wystarcza.
5. Usługa	192	204	192	—	192	
6. Materiał	2.400	2.958	3.000	—	3.000	ad 6) Więcej stosownie do poz. 1. doch.
7. Wynagrodzenie uczniów .	300	343	500	—	500	
8. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	600	74	600	—	600	
9. Rozmaite drobne wydatki .	200	318	200	—	200	
— Reszta kosztów utrzymania uczniów	—	184	—	—	—	
— Zapas funduszu obrotowego jako zaliczka na r. 1902. .	—	137	—	—	—	
— Spłata funduszu obrotowego IX i X. raty pożyczki fund. kraj.	—	200	—	—	—	
Razem	8.362	9.237	9.362	—	9.362	

73. Stary Sącz. Krajowy naukowy warsztat szewski.

Przychód.	Kwota uchwa- lona na rok 1902	Wy- nikłość w roku 1901 K o r o n y	Wniosek na rok 1903.			Uzasadnienie:
			Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	9.000	10.249	10.300	—	10.300	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1901. Dochód ze sprze- daży wyrobów pokrywa koszty produkcji t. j. materiały i ro- bociznę a zyski idą na spłatę zaliczki zwrotnej udzielonej na fundusz obrotowy.
— Zapas funduszu obrotowego z r. 1900	—	24	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina z uchwałą z dnia 29. li- stopada 1898, odmówiła dal- szego subwencyonowania tego zakładu. ad 2 a) Na podstawie oświad- czenia Wydziału powiatowego z dnia 14 sierpnia 1899 L. 1410. ad 2 c) Mniej z powodu wyż- szego prelimitowania subwen- cji od c. k. Rządu.
a) od Rady powiatowej . .	600	600	600	—	600	
b) od c. k. Rządu	1.200	1.200	1.400	—	1.400	
c) z funduszy krajowych .	3.766	3.170	3.696	—	3.696	
Razem	14.566	15.243	15.996	—	15.996	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik warsztatu . .	600	600	600	—	600	
b) instruktor fachowy . .	1.400	1.400	1.600	—	1.600	Więcej z powodu zwiększo- nych czynności spowodowa- nych znaczną produkcją wy- robów.
c) przodownik	960	960	960	—	960	
d) pomocnik warsztatowy .	960	200	960	—	960	
2. Wynajem i utrzymanie lokalu	700	697	700	—	700	
3. Opał	160	182	180	—	180	Więcej na podstawie wyni- kłości za r. 1901
4. Oświetlenie	90	88	100	—	100	
5. Usługa	96	96	96	—	96	
6. Materiał	7.900	8.052	8.000	—	8.000	Więcej stosownie do poz. 1. doch.
7. Wynagrodzenie uczniów .	1.100	2.086	2.000	—	2.000	
8. Środki naukowe i uzupełnie- nie inwentarza	400	382	600	—	600	Więcej z powodu potrzeby za- kupna nowych narzędzi.
9. Różne inne wydatki . .	200	365	200	—	200	
— Na spłatę IX i X raty z r. 1900 pożyczki z fund. kraj.	—	135	—	—	—	
Razem	14.566	15.243	15.996	—	15.996	

74. Dobczyce. Krajowa szkoła szewska.

Przychód.	Kwota uchwa- lona 902	Wyni- kłość w roku 1901 K o	Wniosek na rok 1903.		Razem	Uzasadnienie :
			Zwy- czajne	Nzdzwy- czajne		
			r o	n yk		
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	2.200	1.905	2.500	—	2.500	Więcej z powodu zwiększonej produkcji. Dochód ze sprze- daży wyrobów pokrywać ma przedewszystkiem kosztą pro- dukcji t. j. materiał i robo- ciznę.
— Rozmaite	—	11	—	—	—	
— Chwilowa pożyczka z fund. zapomogowego uczniów . .	—	60	—	—	—	
1. Subwencye :						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie po- mieszczenia dla szkoły, opału, oświetlenia i usługi Na mocy uchwały Rady powia- towej z dnia 15. grudnia 1897.
a) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	
b) od c. k. Rządu . . .	900	900	1.000	—	1.000	
c) z funduszków krajowych .	2.740	2.766	2.590	500	3 090	Więcej z powodu wstawienia kredytu na zakupno maszyny do obrębiania dziurek.
Razem . . .	6.040	5.842	6.290	500	6.790	

Rozchód.

1. Płace :						
a) kierownik warsztatu . .	600	600	600	—	600	Więcej z powodu potrzeby przy- dzielenia do tej szkoły jednego z lepszych instruktorów.
b) instruktor fachowy . .	1.080	1.080	1.200	—	1.200	
c) pomocnik instruktora .	960	960	960	—	960	
d) nauczyciel	480	400	480	—	480	
e) katecheta	120	120	120	—	120	
2. Materiał	1.600	1.767	1.700	—	1.700	Więcej z powodu jak poz. 1 doch.
3 Wynagrodzenie uczniów za robotę	500	269	500	—	500	
4. Uzupełnienie inwentarza .	300	333	300	500	800	Więcej z powodu wstawienia kredytu nadzwyczajnego na zakupno maszyny do obrę- biania dziurek.
5. Środki naukowe	200	97	200	—	200	
6. Rozmaite wydatki i kance- laryjne	200	216	230	—	230	Więcej wedle potrzeby.
Razem . . .	6.040	5.842	6.290	500	6.790	

D. Szkoły tkackie.

75. Krosno. Krajowa szkoła tkacka.

Przychód.		Kwota uchwa- lona na rok 1902	Wyni- kłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903.		Uzasadnienie :
				Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
			K o r o n y			
Nie preliniuje się powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek akcyj. Towarz. produkcyjnego i handlowego w Łańcucie, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów- Gmina miasta Krosna daje budynek dla szkoły. Rada powiatowa odmówiła dalszego subwencyonowania szkoły. ad 2 b) Więcej z powodu iż odpada subweneya powiatowa.						

83. Rakszawa. Krajowa szkoła sukiennicza

Przychód.

Kwota uchwa- lona na rok 1902	Wyni- kłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903.			
		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem	
	K	o	r	o	y

Uzasadnienie:

— Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	—	—	—	—	—
— Rozmaite zwroty	—	70	—	—	—
— Od kierownika za oświetlenie w mieszkaniu	50	50	—	—	—
1. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej	1.000	1.000	1.000	—	1.000
b) od c. k. Rządu	6.000	5.600	6.000	—	6.000
c) z funduszy krajowych	9.362	10.241	9.092	—	9.092
Razem	16.412	16.961	16 092	—	16.092

Nie preliniuje się z tego po-
wodu, że szkoła sporządza wy-
roby na rachunek Towarzystwa
produkcyjnego i handlowego
w Łańcucie, które w zamian
dostarcza bezpłatnie wszelkich
materiałów potrzebnych tak
do wyrobów, jakoteż do celów
naukowych i opłaca wynagro-
dzenie uczniów.

Mniej z powodu iż odpadły kre-
dyta nadzwyczajne na wodo-
ciągi i beczkę żelazną.

Rozchód.

1. Płace:

a) kierownik	4 000	4 000	4.000	—	4.000
b) instruktor tkactwa	1.440	1.440	1.440	—	1.440
c) instruktor farbiarstwa	1 440	1.440	1.440	—	1 440
d) nauczyciel pomocniczy	600	600	600	—	600
e) pomocnik kancelaryjny i nauczyciel buchalteryi i stylistyki	960	960	960	—	960
f) przodownik w tkalni	720	720	720	—	720
g) pomocnik warsztatowy w tkalni	384	384	384	—	384
h) pomocnik warsztatowy w farbiarni	384	384	384	—	384
i) stróż nocny	300	300	300	—	300
2. Utrzymanie lokalu	400	1.396	400	—	400
3. Opał	1.400	1.124	1.400	—	1.400
4. Oświetlenie	200	198	200	—	200
5. Usługa	384	384	384	—	384
6. Środki naukowe i uzupeł- nienie inwentarza	740	745	540	—	540
7. Rozmaite inne wydatki	440	426	440	—	440
8. Na ubezpieczenie budynków i inwentarza	300	270	300	—	300
9. Koszta utrzymania w ruchu tkalni mechanicznej	2.320	2.190	2.200	—	2.200
Razem	16.412	16.961	16 092	—	16.092

Mniej z powodu iż odpada kre-
dyt nadzwyczajny na rozsze-
rzenie wodociągu do farbiarni.
Z kredytu tego pokrywane są
także kosza wyjazdów kiero-
wnika do Towarzystwa pro-
dukcyjno-handlowego w Łań-
cucie.

ad 9) Mniej z powodu iż odpada
kredyt nadzwyczajny na beczkę
żelazną do przewozu benzyny.

E. Szkoły dla wyrobów koronkarskich i haftów.

84. Kańczuga. Szkoła koronkarska.

Przychód.	W roku 1902 prelimi- nowano	Wniosek na rok 1903.		Razem	Uzasadnienie :
		Zwy- czajne K o r o n y	Nadzw- yczajne		
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nyce	2.400	2.400	—	2.400	
2. Subwencye:					
a) od gminy	48	48	—	48	
b) od Rady powiatowej . .	200	200	—	200	
c) od c. k. Rządu	1.200	1.200	—	1.200	
d) z funduszków krajowych .	1.722	1.722	—	1.722	Jak na rok 1902.
Razem	5.570	5.570	—	5.570	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownicza	1.200	1.200	—	1.200	
b) nauczycielka pomocnicza I.	440	440	—	440	
c) " " II.	400	400	—	400	
d) remuner. kierowniczk. .	400	400	—	400	
e) " nauczycielki I	60	60	—	60	
f) " " II.	40	40	—	40	
g) " rachmistrza . .	240	240	—	240	
2. Wynajem lokalu	200	200	—	200	
3. Opał	80	80	—	80	
4. Oświetlenie	50	50	—	50	
5. Usługa	80	80	—	80	
6. Materiał	300	300	—	300	
7. Rozmaite inne wydatki . .	80	80	—	80	
8. Wypłata uczennic	2.000	2.000	—	2.000	
Razem	5.570	5.570	—	5.570	

85. Zakopane. Krajowa szkoła koronkarska.

Przychód.

Kwota uchwa- lona na rok 1902	Wyni- kłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903.			
		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem	
		K	e		r

Uzasadnienie :

1. Ze sprzedaży wyrobów szkol-

nych 3.500 3.095 3.200 — 3.200 Mniej na podstawie wynikłości
za r. 1901.

2. Subwencye :

a) od c. k. Rządu 1.600 1.200 1.600 — 1.600

b) z funduszy krajowych . 4.454 4.400 4.960 — 4.960 Więcej z powodu dodatku pię-
cioletniego dla kierowniczk
i podwyższenia płac dwom
nauczycielkom.

Razem . . . 9.554 8.695 9.760 — 9.760

Rozchód

1. Płace :

a) kierowniczka :

α) płaca 1.680 K.

β) I. i II. dod. p łc. 320 „

γ) III dod pięciol. 160 „ 2.054 2.000 2.160 — 2.160 Więcej z powod i przypadającego
dodatku pięcioletniego za cały
rok. Dodatek ten w kwocie
160 kor. rocznie pobiera kie-
rowniczka od 1. września 1902.

b) nauczycielka pomocn. I. 720 720 840 — 840 ad 1 b) Więcej ze względu na
długoletnią pilną służbę.

c) „ „ II. 400 400 480 — 480 ad 1 c) Więcej ze względu na
dotychczasowe niskie wynagro-
dzenie.

d) „ „ III. 400 400 400 — 400

e) nauczyciel rysunków . . 480 480 480 — 480

f) katecheta 100 100 100 — 100

g) nauczyciel czytania, pisa-
nia i rachunków 240 240 240 — 240

h) pomocnik kancelaryjny . 360 360 360 — 360

2. Wynajem lokalu 800 800 1.000 — 1.000 Więcej z powodu podwyższenia
czynszu.

3. Opał 200 117 200 — 200

4. Oświetlenie 120 31 120 — 120

5. Usługa 200 208 200 — 200

6. Materiał 600 630 600 — 600

7. Uzupełnienie inwentarza . 100 68 100 — 100

8. Środki naukowe 200 43 200 — 200

9. Różne wydatki 280 87 „ 280 — 280

10. Wynagrodzenie uczennic . 2.300 2.011 2.000 — 2.000 Mniej na podstawie wynikłości
za rok 1901.

Razem . . . 9.554 8.695 9.760 — 9.760

86. Bobowa Krajowa szkoła koronkarska.

Przychód.

Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903.			Razem
		Zwyczajne	Nadzwyczajne		
	K o	r o	n y		

Uzasadnienie:

1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	400	—	700	—	700	Więcej z powodu spodziewanego rozwoju szkoły.
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej	200	200	200	—	200	
b) od c. k. Rządu	800	600	800	—	800	
c) z funduszków krajowych	900	400	900	—	900	
Razem	2.300	1.200	2.600	—	2.600	

Rozchód.

1. Płaca nauczycieli	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
2. Opał i oświetlenie	—	—	100	—	100	Wydatek konieczny, gdyż gmina deklaracyą do LW 58479/99 zobowiązała się do bezpłatnego dostarczania tylko lokalu i usługi, skutkiem tego szkoła pokrywała dotychczas wydatki na opał i oświetlenie z kredytu na rozmaite.
3. Materiał	320	—	300	—	300	
4. Środki na kowe i uzupełnienie inwentarza	80	—	200	—	200	} Wedle potrzeby.
5. Wynagrodzenie uczennic	600	—	400	—	400	
6. Rozmaite inne wydatki	100	—	100	—	100	
7. Na nieprzewidziane	—	—	300	—	300	Kredyt ten wstawia się na niezbędne naprawy budynku celem zabezpieczenia na zimę
Razem	2.300	1.200	2.600	—	2.600	

87. Maków. Krajowa szkoła hafeiarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903.			Uzasadnienie :
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	
1. Zesprzedaży wyrobów szkolnych	900	2.288	2.300	—	2.300	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1901.
— Rozmaite zwroty	—	22	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od gminy	96	96	96	—	96	
b) na Rady powiatowej	50	50	50	—	50	
— od pow. Kasy oszczędności w Myślenicach	—	50	—	—	—	
c) od c. k. Rządu	1.000	700	1.200	—	1.200	
d) z funduszków krajowych	1.740	1.518	3.164	—	3.164	Więcej z powodu wstawienia kredytu, na nauczyciela rysunków i podwyższenia płac jak niżej
Razem	3.786	4.724	6.810	—	6.810	

Rozchód.

1. Płace:						
a) nauczycielka kierująca	1.200	1.200	1.400	—	1 400	Więcej z powodu wzrostu czynności.
b) nauczycielka do rysunków	—	—	1.200	—	1.200	
c) nauczycielka pomocnicza	400	400	600	—	600	Kredyt ten koniecznie potrzebny w celu pozyskania należyte ukwalifikowanej siły do udzielania nauki rysunków.
d) katecheta	200	200	200	—	200	
e) ryczałtowy zwrot kosztów podróży za fa howy nadzór	200	200	400	—	400	ad 1 c i d). Więcej ze względu na konieczną potrzebę.
2. Opał i usługa	312	360	360	—	360	
— Oświetlenie	24	—	—	—	—	Stowarzyszenie pożyczkowe „Wzajemna pomoc w Makowie, do starezało dla szkoły na mocy umowy do LW. 3611/895 dwóch pokoi za zwrotem kosztów opału i usługi w kwocie 100 k., rocznie. Od roku zaś 1900 podniosło ten ryczałt do kwoty 312 K oddając do użytku szkoły trzecią ubikację. Obecnie zaś podnosi ten ryczałt na kwotę 360 kor. rocznie.
3. Materyał	300	928	900	—	900	
4. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	200	217	400	—	400	ad 4) Więcej z powodu większej frekwencji.
5 Wynagrodzenie uczennic	600	1.087	1.100	—	1.100	
6. Rozmaite inne wydatki	350	132	250	—	250	ad 5) Więcej z powodu jak poz. 1 doch.
Razem	3.786	4.724	6.810	—	6.810	

ad 6) Mniej wedle potrzeby.

38. Lwów. Krajowa ceramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej

Przychód.

Kwota uchwa lona na rok 1902	Wy- nikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903.			Razem	
		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne			
	K	o	r	o	n	y

Uzasadnienie:

1. Dochody własne:

a) opłata za badanie mate- ryałów na ich przydatność przemysłową, niemniej o- płaty od przemysłowców. fabryk i w ogóle za czyn- ności w ich interesie przez stacyę wykonane . . .	700	798	700	—	700
b) dochód ze sprzedaży ty- powych wyrobów stacyi, jak wzorów zastosowania szkliv, polew, farb, ema- lij i nowych technik stacyi	100	183	100	—	100

2. Dotacya z funduszu krajowego	9.240	9.159	9.240	—	9.240	Jak na rok 1901.
Razem . . .	10.040	10.140	10.040	—	10.040	

Rozchód.

1. Pła ce:

a) Kierownik:

α) płaca . . .	4.000 K.
β) dod. aktywalny	720 "
γ I. dod. pięcioletni	400 "
δ) II "	400 "
ε) III "	400 "

5.920	5.759	5.920	—	5.920
-------	-------	-------	---	-------

Kierownik pobiera III. dodatek
pięcioletni od dnia 26. maja
1901.

b) Adjunkt	720	720	720	—	720
----------------------	-----	-----	-----	---	-----

c) Laborant (po 120 kor. mie- sięcznie)	1.440	1.440	1.440	—	1.440
--	-------	-------	-------	---	-------

2. Usługa (po 50 kor. miesięcz.)	600	600	600	—	600
----------------------------------	-----	-----	-----	---	-----

3. Uzupełnienie ingredencyi ceramicznych	200	154	200	—	200
---	-----	-----	-----	---	-----

4. Opał lokalu stacyi . . .	300	352	300	—	300
-----------------------------	-----	-----	-----	---	-----

5. Opał pieców technicznych .	240	172	240	—	240
-------------------------------	-----	-----	-----	---	-----

6. Gaz do oświetlania i do ce- lów technicznych	200	128	200	—	200
--	-----	-----	-----	---	-----

7. Koszta kancelaryjne, frachty i portorya	160	132	160	—	160
---	-----	-----	-----	---	-----

8. Biblioteka i czasopisma . .	160	59	160	—	160
--------------------------------	-----	----	-----	---	-----

9. Wydatki nieprzewidziane .	100	192	100	—	100
------------------------------	-----	-----	-----	---	-----

— Budowa pieca muflowego .	—	432	—	—	—
----------------------------	---	-----	---	---	---

Razem . . .	10.040	10.140	10.040	—	10.040
-------------	--------	--------	--------	---	--------

89. Lwów. Stacja doświadczalna mechaniczno-technologiczna.

Przychód.	Kwota uchwa- lona na rok 1902	Wy- nikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903.			Uzasadnienie:
			Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem	
		K o r o n y				
od stron za przepro- wadzone badania.	300	—	1.200	—	1.200	Więcej z powodu całkowitego wejścia w życie stacji.
z funduszków kraj- owych	3.500	3.500	3.600	—	3.600	Więcej wedle potrzeby.
Razem . . .	3.800	3.500	4.800	—	4.800	

Rozchód.

1. Pła ce:

a) kierownik	—	—	1.200	—	1 200	Kredyt ten wstawia się na re- numeraację za kierownictwo stacją.
b) asystent	1.600	175	1.600	—	1.600	
c) latorant	1.200	1.175	1.200	—	1.200	
2. Opał, gaz i woda	100	100	100	—	100	
3. Wydatki administracyjne	800	1.987	600	—	600	Mniej wedle potrzeby
4. Rozmaite	100	63	100	—	100	
Razem . . .	3 800	3.500	4.800	—	4.800	

CZEŚĆ II.

PRELIMINARZ OGÓLNY

wydatków funduszu krajowego

na cele popierania przemysłu w kraju

na rok 1903.

(Rubryka **XI** budżetu krajowego).

EXES 11

7/3000. XII / 7/111314

EXES 11

EXES 11

EXES 11

EXES 11

Liczba porz.	Poszczegól nienie	Proponowana subwenyca rządowa		Wydatek z funduszu krajowego			Kwota uchwalona na r. 1902	Preliminuje się na r. 1903	
		na r. 1902	na r. 1903	zwy- czajny	nad- zwycz.	Razem		mniej	więcej
I. Szkoły przemysłowe uzupełniające									
1	W Białej	1.778	1.830	1.830	—	1.830	1.626	—	204
2	„ Bochni	1.020	1.069	1.069	—	1.069	1.118	49	—
3	„ Brodach	930	908	908	—	908	730	—	178
4	„ Brzeżanach	1.045	1.009	1.009	—	1.009	1.095	86	—
5	„ Buczaczu	1.100	1.000	1.000	—	1.000	900	—	100
6	„ Chrzanowie	1.294	1.300	1.300	—	1.300	1.294	—	6
7	„ Drohobyczu	1.305	1.389	2.109	—	2.109	1.405	—	704
8	„ Gorlicach	1.035	1.043	1.048	—	1.048	1.035	—	13
9	„ Jarosławiu	1.300	1.210	1.210	—	1.210	1.120	—	90
10	„ Jasle	1.047	1.060	1.060	—	1.060	1.047	—	13
11	„ Kałuszu	1.164	1.164	1.164	—	1.164	1.164	—	—
12	„ Kołomyi I.	1.430	1.074	1.074	—	1.074	1.430	356	—
13	„ „ II.	—	1.098	1.098	—	1.098	—	—	1.098
14	„ Krakowie na Kleparzu	2.326	2.340	2.340	—	2.340	2.326	—	14
15	„ „ w Ograd. ang.	1.352	1.360	1.360	—	1.360	1.352	—	8
16	„ „ na Smoleńsku	1.352	1.360	1.360	—	1.360	1.352	—	8
17	„ „ „ Kaźmierzu	1.352	1.360	1.360	—	1.360	1.352	—	8
18	„ „ „ Dajworze	1.458	1.460	1.460	—	1.460	1.458	—	2
19	„ Krośnie	1.246	1.271	1.271	—	1.271	1.246	—	25
20	We Lwowie im. św. Anny	1.920	1.925	1.925	—	1.925	1.920	—	5
21	„ „ „ Antoniego	1.583	1.583	1.584	—	1.584	1.584	—	—
22	„ „ „ Czackiego	1.602	1.602	1.603	—	1.603	1.603	—	—
23	„ „ „ Elżbiety	947	947	947	—	947	947	—	—
24	„ „ „ Konarskiego	1.329	1.329	1.329	—	1.329	1.329	—	—
25	„ „ „ św. Marcina	1.583	1.583	1.584	—	1.584	1.584	—	—
26	„ „ „ Mickiewicza	1.290	1.290	1.290	—	1.290	1.290	—	—
27	„ „ „ Piramowicza	947	947	947	—	947	947	—	—
28	„ „ „ Staszica	1.610	1.610	1.610	—	1.610	1.610	—	—
29	„ „ „ Bernsteina	900	900	900	—	900	900	—	—
30	„ Łańcucie	922	947	947	—	947	922	—	25
31	W Myślenicach	814	846	846	—	846	814	—	32
32	„ Nowym Sączu	1.450	1.450	1.450	—	1.450	1.450	—	—
33	„ Nowym Targu	1.174	1.174	1.174	—	1.174	1.174	—	—
34	„ Podgórzu	957	957	957	—	957	957	—	—
35	„ Przemysłu w śródmieściu	1.139	1.136	1.137	—	1.137	1.134	—	3
36	„ „ na przedmieściu	1.294	1.294	1.294	—	1.294	1.294	—	—
37	„ Rzeszowie	1.243	1.310	1.310	—	1.310	1.247	—	63
38	„ Samborze	1.316	1.467	1.467	—	1.467	1.316	—	151
39	„ Sanoku	1.151	1.151	1.151	—	1.151	1.151	—	—
40	„ Sądowej Wiszni	1.150	1.350	1.350	—	1.350	1.350	—	—
41	„ Stanisławowie.	2.000	1.945	2.665	—	2.665	2.000	—	665
42	„ Starym Samborze	—	—	1.600	—	1.600	1.600	—	—
43	„ Starym Sączu.	891	891	891	—	891	891	—	—
44	„ Stryju	1.110	1.110	1.110	—	1.110	1.110	—	—
45	„ Tarnopolu	900	870	870	—	870	900	30	—
46	„ Tarnowie	1.070	1.070	1.070	—	1.070	1.070	—	—
47	„ Tarnobrzegu	845	815	815	—	815	785	—	30
48	„ Trembowli	—	—	1.600	—	1.600	1.600	—	—
49	„ Turce	—	—	1.600	—	1.600	1.600	—	—
50	„ Wadowicach	968	968	968	—	968	968	—	—
51	„ Wieliczce	940	940	943	—	943	940	—	3
52	„ Złoczowie	1.075	1.025	1.025	—	1.025	1.075	50	—
53	„ Żółkwi	874	874	874	—	874	874	—	—
Do przeniesienia		60.528	61.611	37.863	—	37.863	64.986	571	3.448

Liczba porz.	Poszczególnienie	Proponowana subwencja rządowa		Wydatek z funduszu krajowego			Kwota uchwalona na r. 1902	Preliminuje się na r. 1903	
		na r. 1902	na r. 1903	zwy- czajny	nad- zwyczaj	Razem		mniej	więcej
	Z przeniesienia . . .	60.528	61.611	67.863	—	67.863	64.986	571	3.448
54	W Żywcu . . .	1.210	1.210	1.210	—	1.210	1.210	—	—
55	Na uzupełn. przyb. i druki . .	—	—	1.000	—	1.000	1.000	—	—
56	Na nagrody za najlep. rys. . .	—	—	1.200	—	1.200	1.000	—	200
57	Na nowo zał. się maj. szkoły .	1.500	1.800	1.000	—	1.000	1.000	—	—
	Razem . . .	63.238	64.621	72.273	—	72.273	69.196	571	3.648
	II. Szkoły i warsztaty zawodowe.								+3.077
	<i>A. Dla wyrobów z drzewa i łożyny.</i>								
58	Szk. koszyk. w Czerw. Woli . .	2.000	2.000	2.400	—	2.400	2.400	—	—
59	" " " Rudkach . . .	1.200	1.200	962	—	962	1.440	478	—
60	Kr. szk. koszyk w Dynowie . .	600	1.000	1.420	—	1.420	2.130	710	—
61	" " " " Dźurowie . . .	1.000	1.000	1.200	—	1.200	1.212	12	—
62	" " " " Jurkowie . . .	600	1.000	1.010	—	1.010	1.630	620	—
63	" " " " Leżajsku . . .	—	—	2.550	300	2.850	—	—	2.850
64	" " " " Siedlcu . . .	1.000	1.000	630	450	1.080	1.000	—	80
65	" " " " Skołyszynie . . .	1.600	1.600	2.330	—	2.330	2.160	—	170
66	" " " " Nizniowie . . .	1.400	1.400	1.420	—	1.420	1.430	10	—
67	" " " " Wielowśi . . .	—	1.000	1.212	450	1.662	2.930	1.268	—
68	" " " " Wojsławiu . . .	1.000	1.200	860	—	860	870	10	—
69	" " " " Zatorze . . .	1.200	1.200	1.046	—	1.046	1.096	50	—
70	Sub. szk. kosz. w Albigowej . .	400	400	600	—	600	600	—	—
71	" " " " Bilince . . .	400	400	800	—	800	800	—	—
71 _a	" " " " Pohorcach . . .	—	—	—	—	—	600	600	—
72	" " " " Zurawnie . . .	400	400	840	—	840	840	—	—
73	Kr. warszt. koł. „ Grybowie . .	3.000	3.200	2.640	—	2.640	5.600	2.960	—
74	" " " w Grzymałowie . . .	3.400	3.400	3.180	2.000	5.180	3.480	—	1.700
75	" szkoła „ „ Kamionce . . .	3.400	3.600	10.670	—	10.670	8.942	—	1.728
76	" " " „ Tłumaczu . . .	3.000	3.600	5.580	—	5.580	6.592	1.012	—
77	" " stol. w Stanisławowie . .								
	a) na utrzymanie . . .	3.000	4.500	4.759	—	4.759	8.492	3.733	—
	b) na budowę szkoły . . .	—	—	4.200	—	4.200	—	—	4.200
78	Kr. szk. stol. w Kalwaryi . . .	3.500	4.000	7.600	10.000	17.600	17.300	—	300
78 _a	" " " " Tarnopolu . . .	3.000	—	—	—	—	—	—	—
79	Warsztat zabaw. w Jaworowie .								
	a) na utrzymanie . . .	1.500	2.500	2.372	—	2.372	2.452	80	—
	b) na budowę szkoły . . .	—	—	2.560	—	2.560	800	—	1.760
80	Na konfer. i kurs rysnnowy dla instruktorów. koszyk. .	—	—	—	2.500	2.500	—	—	2.500
	Razem . . .	36.600	39.600	62.841	15.700	78.541	74.796	11.543	15.288
	<i>B. Dla wyrobów garncarskich.</i>								+3.745
81	Szkoła garncarska w Kołomyi . .	6.000	6.000	8.890	—	8.890	8.570	—	320
82	Kurs ceramiczny w Podgórzu . .	4.000	5.000	6.918	3.000	+9.918	5.094	—	4.824
83	Subw. prac. garn. w Toustem . .	—	—	800	—	800	800	—	—
	Razem . . .	10.000	11.000	16.608	3.000	19.608	14.464	—	+5.144

Liczba porz.	Poszczególnienie	Proponowana subwencya rządowa		Wydatek z funduszu krajowego			Kwota uchwalona na r. 1912	Preliminuje się na r. 1903	
		na r. 1902	na r. 1903	zwyczajny	nadzwyczaj.	Razem		mniej	więcej
	<i>C. D'a wyrobów ze skóry.</i>								
84	Szkoła szewska w Witkowie .	1.600	1.600	3.962	—	3.962	4.062	100	—
85	" " " Star. Sączu	1.200	1.400	3.696	—	3.696	3.766	70	—
86	" " " Dobezycach	900	1.000	2.590	500	3.090	2.740	—	350
	Razem . .	3.700	4.000	10.248	500	10.748	10.568	170	350
	<i>D. Dla wyrobów tkackich.</i>								+180
87	Kraj. szk. tkacka w Krośnie .	8.000	8.000	9.824	—	9.824	9.692	—	132
88	" warsz. tkacki w Glinianach	2.400	2.400	3.472	—	3.472	3.052	—	420
89	" " " " Gorlicach .	900	900	740	—	740	500	—	240
90	" " " " Koreczynie .	1.400	1.400	2.400	—	2.400	2.200	—	200
91	" " " " Kosowie : .								
	a) na utrzymanie .	1.500	1.500	3.200	—	3.200	3.296	96	—
	b) na budynek .	—	—	—	1.600	1.600	—	—	1.600
92	Kr. warsz. tkacki w Łańcucie .								
	a) na utrzymanie .	1.500	1.500	2.050	—	2.050	2.040	—	10
	b) na budowę szkoły	—	—	—	5.000	5.000	—	—	5.000
93	Kr. warsz. tkac. w Rychwałdzie	1.000	1.000	2.310	—	2.310	2.110	—	200
94	" " " Wilamowicach	1.000	1.000	1.540	—	1.540	2.370	830	—
95	Subw. warsz. w Budzauowie .	—	400	1.280	—	1.280	800	—	480
96	Kraj. szk. sukien. w Rakszawie								
	a) na utrzymanie .	6.000	6.000	9.092	—	9.092	9.362	270	—
	b) na kurs sukienników .	—	—	—	1.000	1.000	—	—	1.000
	Razem . .	23.700	24.100	35.908	7.600	43.508	35.422	1.196	9.282
	<i>E. Dla wyrobów powoźniczych.</i>								+8.086
97	Subw. dla pracowni w Stryju .	—	—	600	—	600	600	—	—
	<i>F. Dla wyrobów koronek i haft.</i>								
98	Szkoła koronek. w Kańczudze .	1.200	1.200	1.722	—	1.722	1.722	—	—
99	" " " Zakopanem	1.600	1.600	4.960	—	4.960	4.454	—	506
100	" " " Bobowej .	800	800	900	—	900	900	—	—
101	Subw. szk. koron. Jaworowie .	400	400	800	—	800	800	—	—
102	Kraj. szk. hafciar. w Makowie .	1.000	1.200	3.164	—	3.164	1.740	—	1.424
103	Subwencya dla szkoły robót kobiecych w Przeworsku .	—	—	600	—	600	600	—	—
	Razem . .	5.000	5.200	12.146	—	12.146	10.216	—	+1.930
	<i>G. Dla wyrobów kapelusznich.</i>								
104	Subwencya dla warsztatu kapeluszniczego w Myślenicach	—	3.000	3.600	—	3.600	—	—	+3.600
	<i>G₁. Dla murarstwa.</i>								
104a	Kurs podmaj. w Sieniawie .	—	—	—	—	—	600	600	—
	<i>H. Subwencyonowane kobiece.</i>								
105	Szkoła rzemieślnicza im. Rzewuskiej w Krakowie .	3.400	3.400	2.000	—	2.000	2.000	—	—
106	Szkoła pracy kob. we Lwowie	1.200	1.200	1.400	—	1.400	1.400	—	—
107	" Benedykt w Przemyśle	700	700	840	—	840	840	—	—
108	" prac. kob. w Kołomyi	1.000	1.000	1.000	—	1.000	1.000	—	—
	Razem . .	6.300	6.300	5.240	—	5.240	5.240	—	—

[illegible]

Wyjaśnienia.

Na rok 1902 uchwalono	:	:	:	:	505.424 K.
" " 1603 preliniuje się	:	:	:	:	464.666 „
				zatem <i>mniej</i> o	40.758 K.

z następujących powodów:

- W dziale I. *poz. 1—54.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 2.877 K. z powodu utworzenia drugiej szkoły przemysłowej uzupełniającej w Kołomyi na którą wstawia się *poz. 13* kwotę 1.098 K., tudzież z powodu zaprowadzenia dwóch nowych klas równorzędnych w Drohobyczu i Stanisławowie, na które preliniuje się pod *poz. 7* i *41* *więcej* o 1.369 K. Po wyjęciu tych nowych wydatków preliniuje się na dawne szkoły właściwie *więcej* tylko o 410 K. z powodu wprowadzenia nauki religii ewangelickiej w Białej i greckokatolickiej w Samborze, oraz z powodu odmówienia subwencji przez powiat dla szkoły w Brodach, jak szczegółowe preliminarze tych szkół dołączone do sprawozdania komisji przemysłowej.
- W dziale I *poz. 55.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 1.000 K. z powodu przeniesienia kredytu na przybory i druki z nadzwyczajnych do zwyczajnych kredytów.
- W dziale I. *poz. 56.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 200 K. z powodu utworzenia nowych szkół.
- W dziale I. *poz. 57.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 1.000 K. z powodu przeniesienia kredytu na nowe szkoły z nadzwyczajnych do zwyczajnych.
- W dziale I. *poz. 55* i *57.* W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 2.000 K. z powodu przeniesienia tych kredytów do zwyczajnych j. w.
- W dziale II. grupa A). W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 4.775 K. z powodu wstawienia kredytu na nową szkołę koszykarską w Leżajsku w kwocie 2.550 K., tudzież większych wydatków na szkołę stolarską w Stanisławowie o 467 K. i na warsztat zabawkarski w Jaworowie o 1.680 K. a wynikłych wskutek uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 12. lipca 1902, którą polecono w miejsce opłacanego dotychczas czynszu za lokal wstawić odpowiednie raty od zaciągnąć się mających pożyczek na budowę tych szkół — po wyjęciu tych nowych wydatków w kwocie 4.697 K. i uwzględnieniu, iż odpadła subwencya w kwocie 600 K. z powodu zwinienia szkoły koszykarskiej w Pohorcach, preliniuje się ogółem na zwyczajne potrzeby dawnych szkół *więcej* o 678 K. a to z powodów przytoczonych w szczegółowych preliminarzach tych zakładów.
- W dziale II. grupa A). W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 1.030 K. z powodu iż w miejsce kredytów zeszłorocznych na narzędzia dla Grzymałowa i Kamionki 750 K., na materiały dla Tłumacza i Jaworowa 2.200 K., na adaptację budynków w Niżniowie, Grybowie i Grzymałowie 3.780 K., tudzież na urządzenie warsztatu mechanicznego w Kalwarii 10.000 K., czyli razem w miejsce 16.730 K., preliniuje się na narzędzia dla Leżajska i Siedleca 500 K., na adaptację budynków w Wielowsi 450 K., na szopę materiałową i lakiernię w Grzymałowie 2.000 K., na kursa koszykarskie w Siedlecu 250 K., drugą połowę na budowę szkoły i warsztatów maszynowych w Kalwarii 10.000 K., tudzież na konferencye i kurs rysunkowy dla instruktorów koszykarskich 2 500 K., razem tedy preliniuje się 15.700 K.
- W dziale II. grupa B) W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 2.244 K. z powodu przyznania dodatku na pomieszkanie kierownikowi i przodownikowi w Kołomyi, tudzież zrównania płacy kierownika w Podgórzu do wysokości, w jakiej pobierają na podstawie uchwały Wys. Sejmu z dnia 9. lipca 1901 wszyscy inni kierownicy ze studjami technicznymi — jak dołączone preliminarze tych zakładów
- W dziale II grupa B) W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 2.900 K. z powodu wstawienia kredytu w kwocie 3.000 K. dla Podgórza, na wybudowanie koniecznych pieców dla nauki praktycznej a natomiast skreślenia dotychczasowego kredytu 100 K. na kurs drenarski w Kołomyi wskutek braku frekwentantów.
- W dziale II grupa C). W wydatkach zwyczajnych *mniej* o 120 K., różnica w tym dziale wynosi właściwie 3.320 K., lecz kredyt 3.200 K., na majsterskie kursa szewskie przeniesiono do działu III. pod *poz. 120*, w obec tego rzeczywisty wydatek *mniejszy* jest tylko o 120 K. a to z powodu znacznego podniesienia dochodów ze sprzedaży wyrobów w Starym Sączu, jak dołączone szczegółowe preliminarze tych szkół.
- W dziale II. grupa C). W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 300 K. z powodu iż w miejsce kredytu zeszłoroczego na narzędzia dla Witkowa w kwocie 200 K. okazała się ko-

nieczna potrzeba wstawienia dla Dobczyc kredytu w kwocie 500 K. na zakupno maszyny do obrębiania dziurek.

- W dziale II. grupa D). W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 1.226 K. głównie z powodu wstawienia większej subwenyi o 480 K. dla warsztatu tkackiego w Budzanowie, wstawienia dodatku na mieszkanie 300 K. dla instruktora w Glinianach, dodatków osobistych po 200 K. dla instruktorów w Łańcucie, Korezynie i Rychwałdzie, tudzież zrównania płacy o 240 K. instruktora w Gorlicach, jak dołączone szczegółowe preliminarze tych zakładów.
- W dziale II. grupa D). W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 6.860 K. z powodu iż w miejsce zeszłorocznych kredytów na narzędzia dla Kosowa, Łańcuta i Rakszawy w kwocie 740 K., wstawia się 1.600 K. na konieczną adaptację budynku szkolnego w Kosowie 1.000 K. na urządzenie kursu dla starszych sukienników w Rakszawie i 5.000 K. na budowę szkoły tkackiej w Łańcucie.
- W dziale II. grupa F). W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 1.930 K., z powodu wstawienia kredytu 1.200 K. na nauczyciela rysunków w Makowie tudzież drobnych podwyższeń płac siłom nauczycielskim w Makowie i przodownikom w Zakopanem, jak dołączone szczegółowe preliminarze tych szkół.
- W dziale II. grupa G). W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 3.600 K. z powodu koniecznej potrzeby.
- W dziale II. grupa G'). W wydatkach zwyczajnych *mniej* o 600 K. z powodu iż otwarcie kursu nie przychodzi do skutku.
- W dziale II. *poz. 112 c*). W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 12.150 K z powodu iż w miejsce II. raty w kwocie 4.850 K. na spłatę pożyczki 21.000 K., która w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 6. lipca 1901 miała być zaciągnięta na pokrycie reszty kosztów budowy — wstawia się obecnie całą potrzebną resztę na budowę w kwocie 17.000 K. gdyż zaciąganie już tak niskiej pożyczki nie opłaciłoby się. Pierwotnie nie było potrzeby zaciągania tej pożyczki ze względu iż budowę dopiero w tym roku rozpoczęto.
- W dziale III. *poz. 114* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 100 K., wedle potrzeby jak dołączony szczegółowy preliminarz stacyi.
- W dziale III. *poz. 118 b*). W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 4.000 K. z powodu, iż dotychczasowy kredyt 24.000 K. nie wystarcza na tak znaczną ilość ubogich uczniów, gdyż przy najskrupulatniejszym nadawaniu, same stypendya na kształcenie się tylko w zakładach krajowych wynoszą 31.908 K., nie licząc zagranicznych — a z drugiej strony pokrywanie co roku tak znacznych przekroczeń w tej pozycji (bo w r. 1898 na 11.578 K. 30 gr. w roku 1899 na 14.321 K., w roku 1900 na 6.613 K. 97 gr.) w drodze dozwolonego virement, z kredytu wyznaczonego na zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe, staje się zaporą w uwzględnianiu licznie napływających podań o zasiłki samoistnych producentów.
- W dziale III. *poz. 120*. W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 4.800 K. z powodu, iż oprócz urządzania dotychczasowych kursów szewskich jest zamiar w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 6. lipca 1901 urządzania także kursów dla tych rzemieślników, dla których dotąd niema w kraju szkół ani warsztatów zawodowych a mianowicie, kursów krawieckich, blacharskich i masarskich.
- W dziale III. *poz. 121*. W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 4.000 K. z powodu, iż w przyszłym roku spodziewane jest otwarcie kilku większych szkół zawodowych, jak szkoły stolarskiej i mechaniczno-ślusarskiej w Tarnopolu, szkoły szewskiej w Kołomyi i innych.
- W dziale III. *poz. 122*. W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 1.000 K. z powodu, potrzeby nowego nakładu druków na księgi administracyjno-rachunkowe dla zakładów zawodowych gdyż, nakład z r. 1894 został już wyczerpany.
- W dziale III. *poz. 124*. W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 2.700 K. wedle osobnego sprawozdania do LW. 90.136/902.
- W dziale III. *poz. 125*. W wydatkach zwyczajnych wchodzi tu przeniesiony z dawnej rubr. XVII. (poz. 461) zasiłek dożywotni dla Czyrniańskiej.
- W dziale IV. *poz. 128*. W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 5.530 K. a mianowicie, celem zrównania pborów sekretarza Komisji z pborami unormowanymi dla sekretarzy Wydziału krajowego, wstawia się *więcej* o 1.240 K., następnie z powodów przytoczonych w sprawozdaniu krajowej Komisji przemysłowej wstawia celem powiększenia tego biura kredyt na jednego aplikanta od 1. kwietnia 1903 w kwocie 1.050 K z rocznych 1.400 K., tudzież na referenta technicznego jak pobyty unormowane dla inżyniera I. klasy w kwocie 3 240 K. z rocznej płacy 3.600 K. i dodatku 720 K.
- W dziale V. *poz. 131 a*). W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 12.000 z powodu iż odpada kredyt udzielony na urządzenie wystawy specjalnej.

- W dziale VI. *poz. 132 a*). W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 4.000 K. z powodu koniecznej potrzeby podwyższenia subwencji ze względu na zbyt wielkie ciężary ponoszone przez gminę m. Krakowa z tytułu utrzymania tej szkoły.
- W dziale VI *poz. 132 b*). W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 4.200 K. z powodu, iż nie wstawia się II. raty na spłatę pożyczki, która miała być zaciągnięta na budowę szkoły handlowej, albowiem prowadzone w tym kierunku układy z gminą miasta Krakowa dotychczas nie zostały jeszcze ukończone.
- W dziale VI. *poz. 134*. W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 600 K. z powodu koniecznej potrzeby tak ze względu na znaczną ilość zgłaszających się kandydatów, jakoteż ogólnej potrzeby popierania wykształcenia handlowego — wskutek czego też kredyt na ten cel wyznaczony na r. 1902 musiał być przekroczony o 750 K.
- W dziale VI. *poz. 135*. W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 11.400 K. z powodu koniecznej potrzeby większego poparcia Związku przemysłowego celem umożliwienia znaczniejszego rozszerzenia dotychczasowej agencji handlowej, jak sprawozdanie.
-